

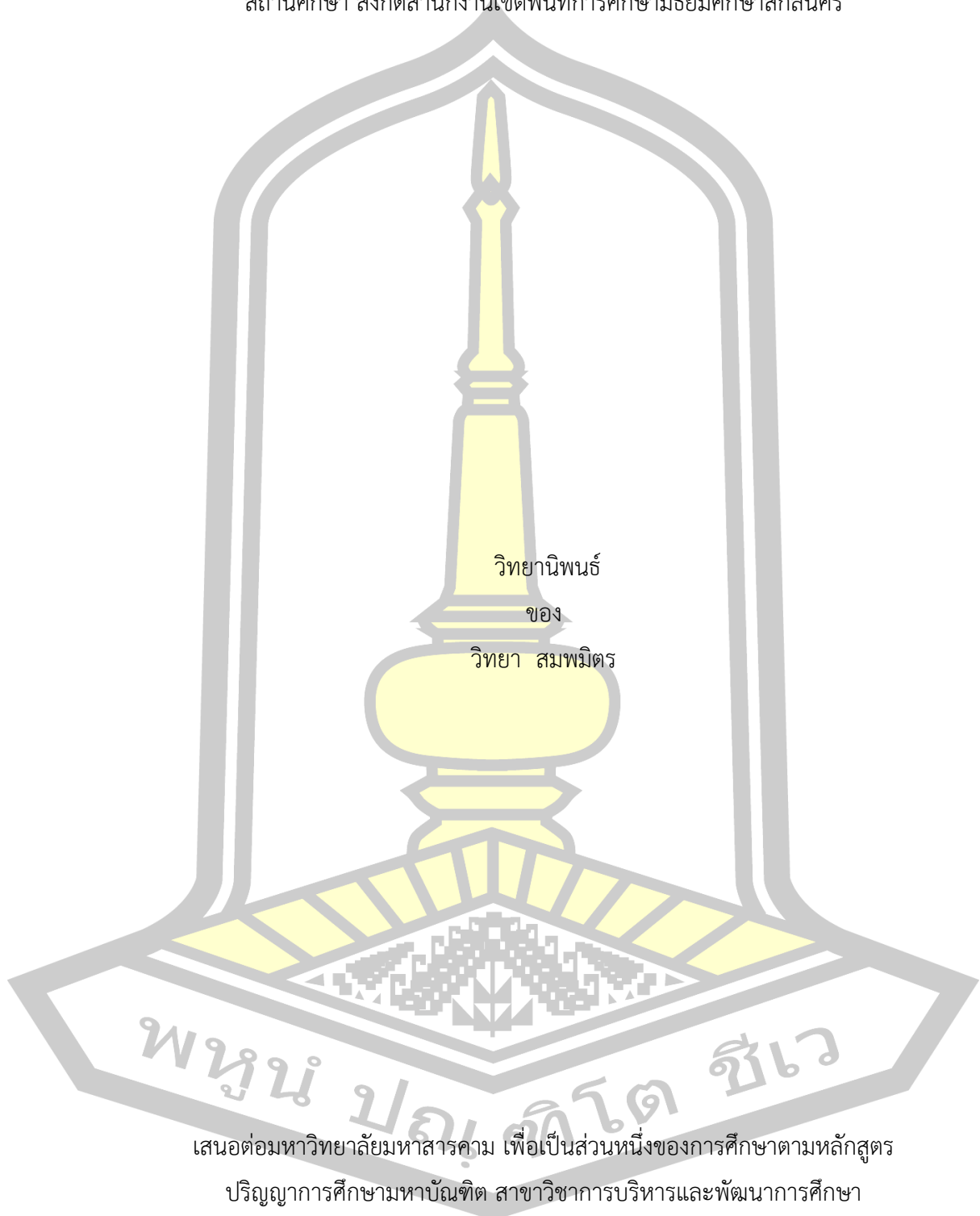
การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

วิทยานิพนธ์
ของ
วิทยา สมพมิตร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
พฤษภาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

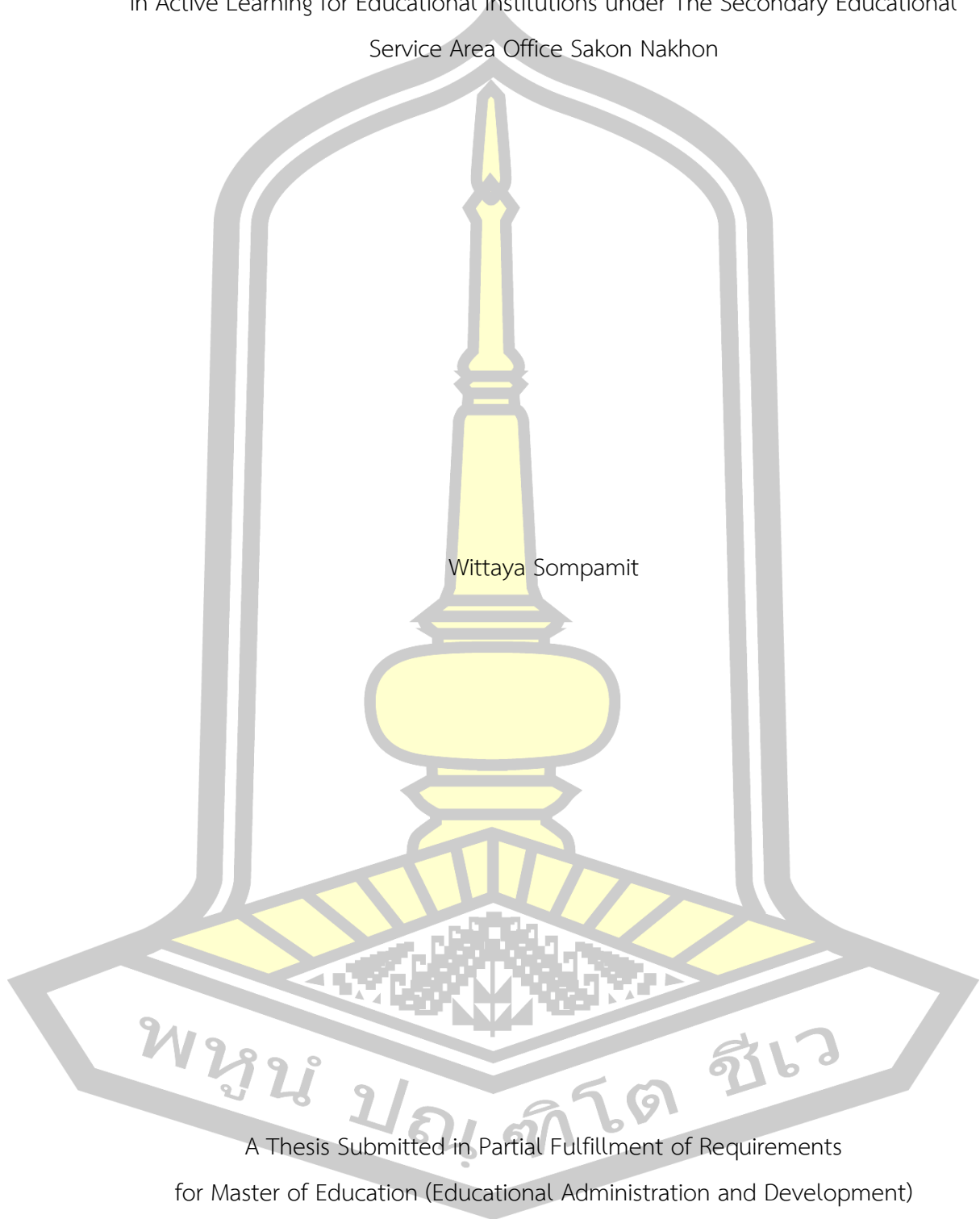

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

พฤษภาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Development of Teacher Competency Enhancing Program on Learning Management
in Active Learning for Educational Institutions under The Secondary Educational
Service Area Office Sakon Nakhon

Wittaya Sompamit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

May 2021

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายวิทยา สมพมิตร แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. ธรินธร นามวรรณ)

กรรมการ

(ผศ. ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. อำนาจ ชนะวงศ์)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร		
ผู้วิจัย	วิทยา สมพมิตร		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ธรินทร์ นามวรรณ		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 2) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 80 คน และครูผู้สอน จำนวน 247 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์และแนวทางโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูโรงเรียนกลุ่มที่เป็น (Best Practice) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และระดับมาก ตามลำดับ

2. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการ 2. วัตถุประสงค์ 3. รูปแบบและวิธีการพัฒนามี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 เตรียมการ ขั้นที่ 2 พัฒนา ขั้นที่ 3 บูรณาการระหว่างปฏิบัติงาน ขั้นที่ 4 ประเมินผลหลังการพัฒนา

และ 4. เนื้อหาและสาระสำคัญเป็นการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ประกอบด้วย 6 หน่วยการเรียนรู้ คือ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ 3) ขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง 4) ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ 5) ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/นำไปใช้ 6) ขั้นประเมินผล ซึ่งวิธีการพัฒนาสมรรถนะที่นำมาใช้ในการดำเนินการพัฒนาโปรแกรมได้แก่การประชุมปฏิบัติการ (Workshop) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Learning) การสอนงาน (Coaching) การนิเทศ (Supervising) และกระบวนการพี่เลี้ยง (Mentoring) และ 5.การวัดและประเมินผลโปรแกรม

คำสำคัญ : การพัฒนา, โปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครู, การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

TITLE	Development of Teacher Competency Enhancing Program on Learning Management in Active Learning for Educational Institutions under The Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon		
AUTHOR	Wittaya Sompamit		
ADVISORS	Associate Professor Tharinthorn Namwan , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2021

ABSTRACT

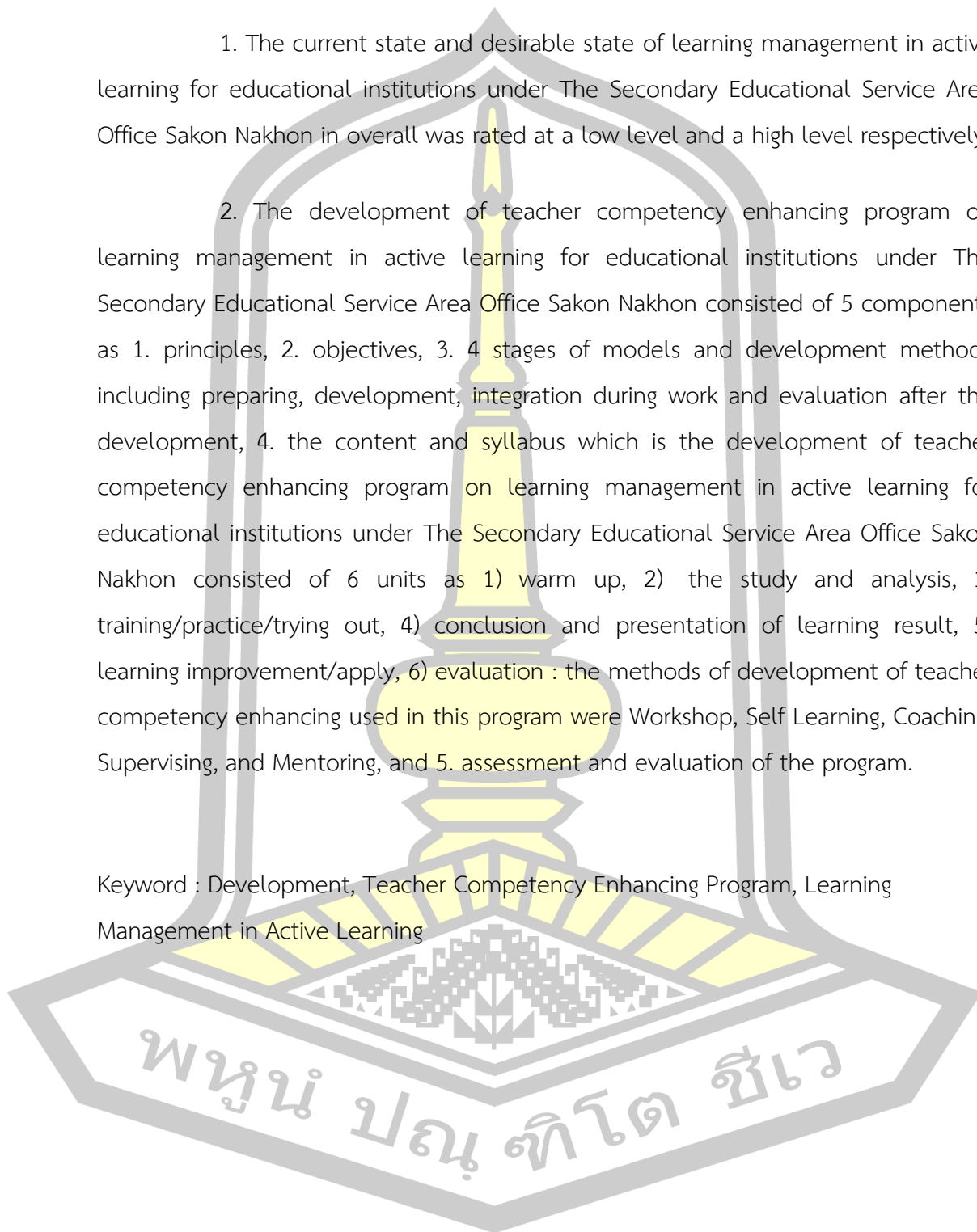
The purposes of this research were to 1) study the current state and desirable state of learning management in active learning for educational institutions under The Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon, 2) develop teacher competency enhancing program on learning management in active learning for educational institutions under The Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon. The sample used in this research was a group of 327 people consisting of 80 school administrators and 247 teachers. The sample size was determined by Stratified Random Sampling Approach. The instrument used in the data collection were 1) questionnaire about the current state, desirable state and guidelines of learning management in active learning for educational institutions under The Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon, 2) structured interview for school administrators and teachers from best practice schools. The statistics used to analyze data were percentage, mean, standard deviation.

Findings were as follows:

1. The current state and desirable state of learning management in active learning for educational institutions under The Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon in overall was rated at a low level and a high level respectively.

2. The development of teacher competency enhancing program on learning management in active learning for educational institutions under The Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon consisted of 5 components as 1. principles, 2. objectives, 3. 4 stages of models and development methods including preparing, development, integration during work and evaluation after the development, 4. the content and syllabus which is the development of teacher competency enhancing program on learning management in active learning for educational institutions under The Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon consisted of 6 units as 1) warm up, 2) the study and analysis, 3) training/practice/trying out, 4) conclusion and presentation of learning result, 5) learning improvement/apply, 6) evaluation : the methods of development of teacher competency enhancing used in this program were Workshop, Self Learning, Coaching, Supervising, and Mentoring, and 5. assessment and evaluation of the program.

Keyword : Development, Teacher Competency Enhancing Program, Learning Management in Active Learning

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอ ข้อคิด และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทศิริสิริ ประธานกรรมการสอบผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนะวงศ์ กรรมการสอบที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ การแก้ไข ปรับปรุง ในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้ความอนุเคราะห์ด้วยดีเสมอมา ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับปรุง ในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี นายสุบรรณ นาสพัส ดร.ไพบูรณ์ เกตวงษา นางสาวสุวิมลลา แวงดา และนางประภาพรพรณ สุนันธรรม ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดี (Best Practice) ด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้แก่ โรงเรียนพังโคนวิทยาคม จังหวัดสกลนคร โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา จังหวัดสกลนคร โรงเรียนปลาปากวิทยา จังหวัดนครพนม ที่ให้ความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

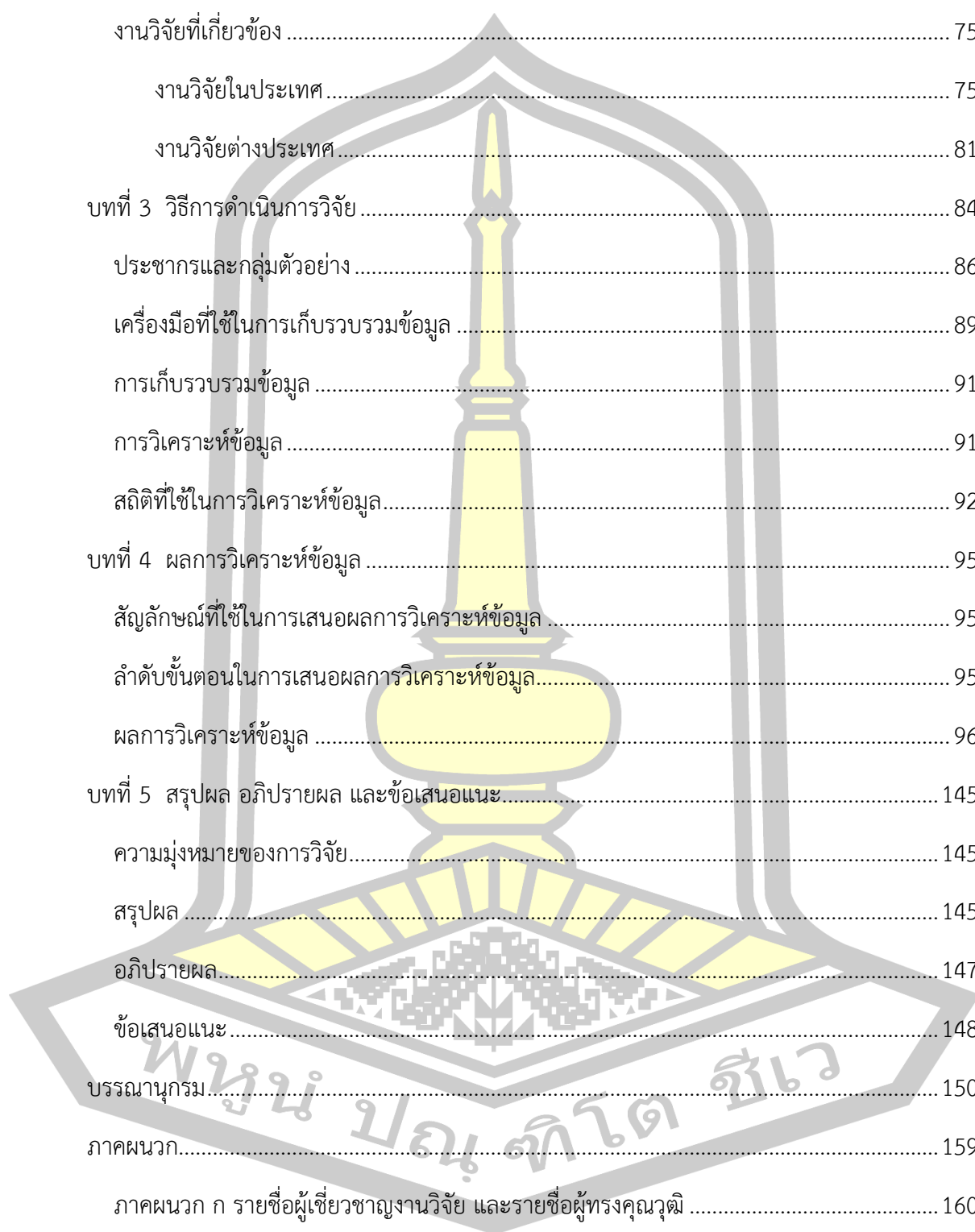
ขอขอบพระคุณนายเกษรา โคตรชมพู ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวานรนิวาส ที่เปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษาในครั้งนี้และขอขอบคุณคณะครูทุกท่านที่เป็นกำลังที่ดี ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านด้วยดีตลอดไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อย่างสูงยิ่ง ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้การอบรม ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้มีสติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรมอันเป็นเครื่องขึ้นความสำเร็จในชีวิต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายการวิจัย.....	4
ความสำคัญการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
กรอบการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดการบริหารสถานศึกษา.....	11
สมรรถนะครู.....	22
สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้.....	33
การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning.....	45
โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม.....	61
การสนทนากลุ่ม (Focus Group).....	67

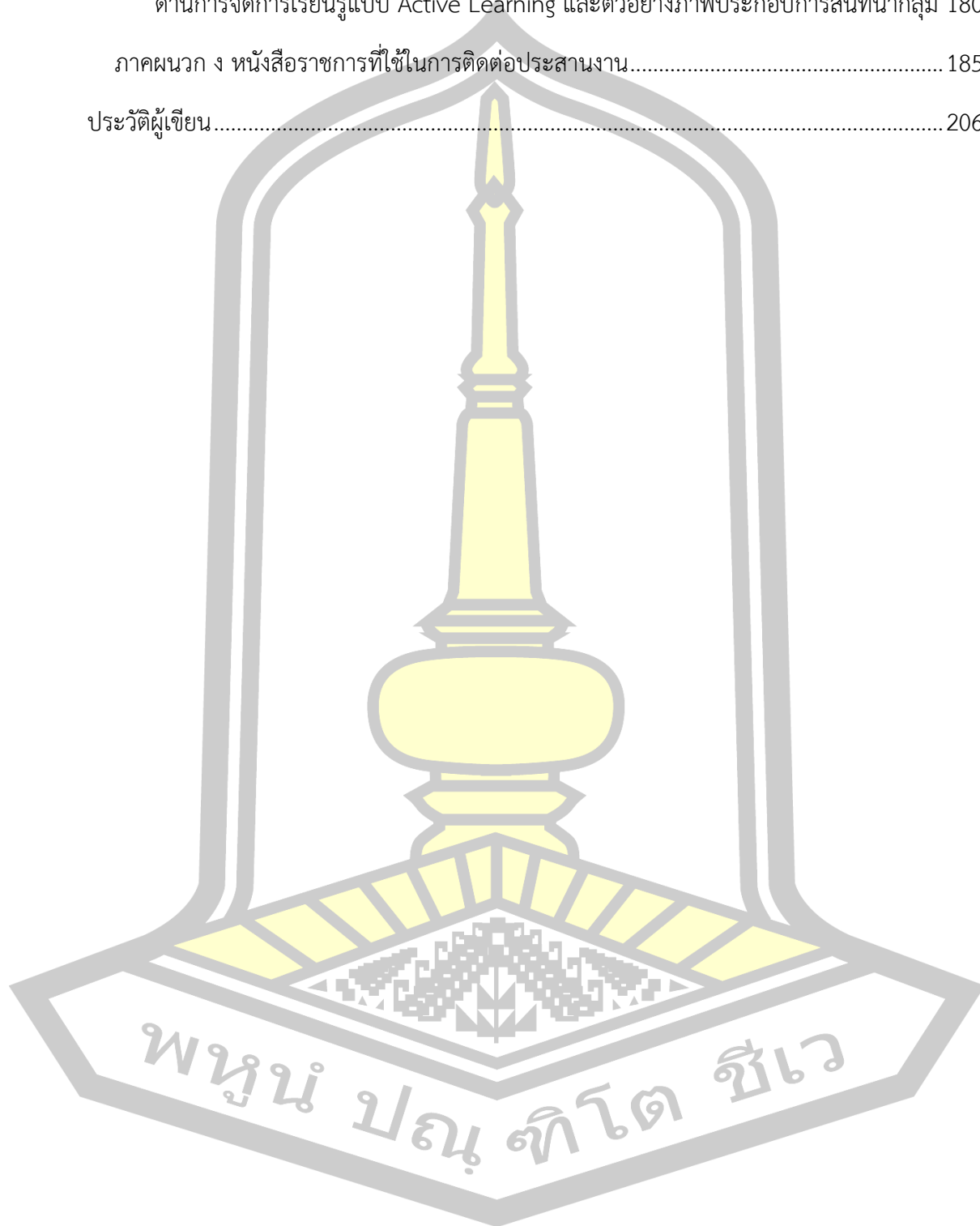
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร	71
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	75
งานวิจัยในประเทศ.....	75
งานวิจัยต่างประเทศ.....	81
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	84
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	86
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	89
การเก็บรวบรวมข้อมูล	91
การวิเคราะห์ข้อมูล	91
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	95
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	95
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	96
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	145
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	145
สรุปผล	145
อภิปรายผล.....	147
ข้อเสนอแนะ	148
บรรณานุกรม.....	150
ภาคผนวก.....	159
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญงานวิจัย และรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	160
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	163

ภาคผนวก ค ตัวอย่างภาพประกอบการสัมมนาชั้นสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
 ด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และตัวอย่างภาพประกอบการสนทนากลุ่ม 180

ภาคผนวก ง หนังสือราชการที่ใช้ในการติดต่อประสานงาน..... 185

ประวัติผู้เขียน..... 206

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning.....	49
ตาราง 2 จำนวนผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร	72
ตาราง 3 ประชากรและขนาดโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร...	86
ตาราง 4 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	96
ตาราง 5 ภาพรวม ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการ เสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร.....	97
ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้าน การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นเข้าสู่บทเรียน ในภาพรวมและรายข้อ.....	98
ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้าน การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นเข้าศึกษาและวิเคราะห์ ในภาพรวมและรายข้อ.....	100
ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้าน การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง ในภาพรวมและรายข้อ.....	102
ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้าน การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ ในภาพรวมและรายข้อ.....	103
ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้าน การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ ในภาพรวมและรายข้อ.....	105

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นประเมินผล ในภาพรวมและรายข้อ 106

ตาราง 12 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 107

ตาราง 13 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน 108

ตาราง 14 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นศึกษาและวิเคราะห์ 110

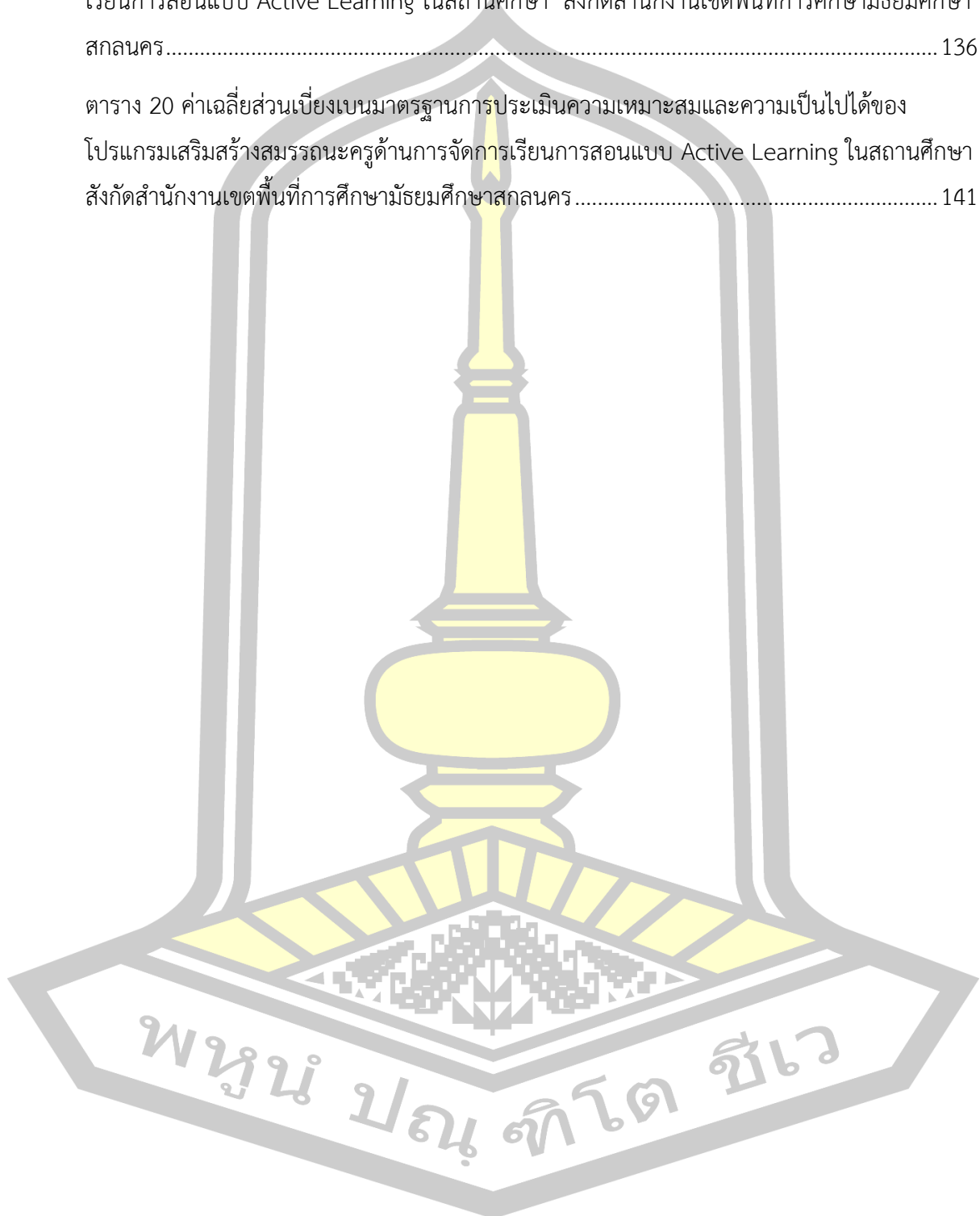
ตาราง 15 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง 111

ตาราง 16 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นศึกษาและวิเคราะห์ ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้..... 112

ตาราง 17 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นศึกษาและวิเคราะห์ ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้..... 113

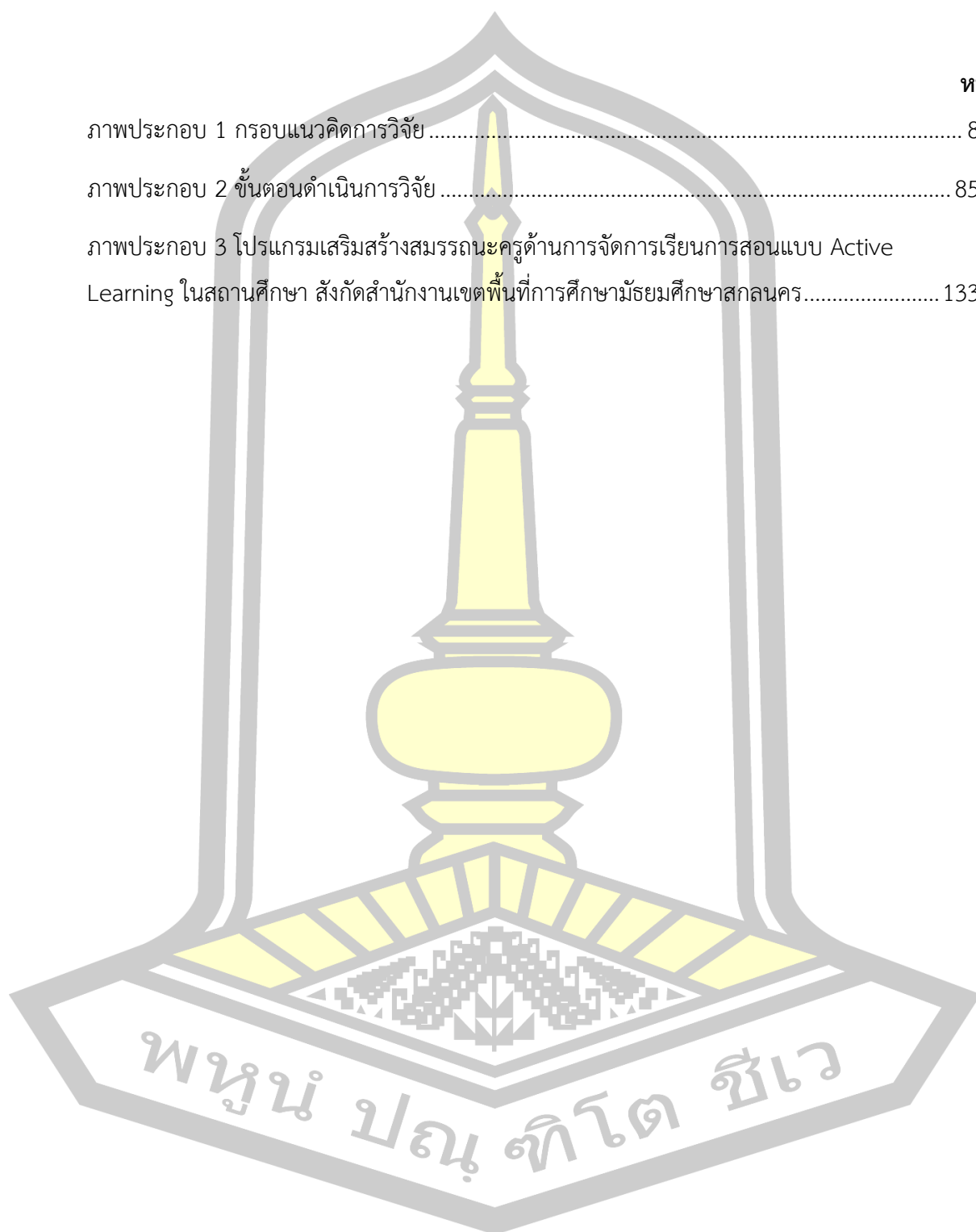
ตาราง 18 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นศึกษาและวิเคราะห์ ชั้นประเมินผล.... 114

ตาราง 19 รายละเอียดรูปแบบและวิธีการพัฒนาของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร.....	136
ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร.....	141

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	85
ภาพประกอบ 3 โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร.....	133

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็ง และมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน ทั้งในเชิงสถาบัน โครงสร้างของสังคมให้เข้มแข็ง สามารถเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อย่างไรก็ตามสถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อคนและสังคมไทยที่เผชิญวิกฤตความเสื่อมถอยด้านคุณธรรม จริยธรรม มีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่หลากหลายและมีแนวโน้มเป็นปัจเจกมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วผ่านกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้คนไทยแสวงหาความสุขและสร้างอัตลักษณ์ส่วนตัวผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เกิดเป็นวัฒนธรรมย่อยร่วมสมัยที่หลากหลายในรูปแบบการรวมกลุ่มของบุคคลที่สนใจเรื่องเดียวกัน มีการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตน และพวกพ้องมากกว่าส่วนรวม ขณะที่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้มีการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ แต่การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวมยังอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ความสัมพันธ์แบบเครือข่ายที่มีความเอื้อเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันเริ่มหมดไป พฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวเป็นแบบต่างคนต่างอยู่ สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวมีความเปราะบางจนนำไปสู่ปัญหาทางสังคมเพิ่มขึ้น นอกจากนี้สื่อยังมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชน แต่ยังมีบทบาทในการส่งเสริม การพัฒนาคุณภาพคนค่อนข้างน้อย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีพลังและประสิทธิภาพ โดยยึดเงื่อนไขหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวง ประกอบด้วย ยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ (School Based Decision Making) การมีส่วนร่วม (Participation) การกระจายอำนาจ (Decentralization) ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Accountability) มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษามีเป้าหมายให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยทำการจัดระบบการกระจายอำนาจและระบบเครือข่าย เพิ่มประสิทธิภาพและความพร้อมของสถานศึกษา ในปี 2551 มีจุดเน้นให้ส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการบริหารทั่วไป งบประมาณ งานวิชาการ

และงานบริหารบุคคลไปยังสถานศึกษาและกำหนดมาตรฐานที่แสดงถึงความเข้มแข็งของสถานศึกษา โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษาพัฒนาทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA) บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก็คือผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย ที่มีความสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ย่อมส่งผลต่อสถานศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (วิจิตร ศรีสอน, 2542)

การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายดังกล่าว ต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง สามารถสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการในชั้นเรียนได้ดี การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ การจัดการเรียนรู้เป็นการตั้งใจกระทำให้เกิดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่ดีย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนที่สอนอย่างมีหลักการมีความรู้และมีทักษะ จะช่วยให้ผู้เรียน เรียนอย่างมีความหมาย และมีคุณค่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้กระบวนการเรียนรู้ได้จำกัดว่าจะต้องเกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ หรือที่เรียกกันว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องเรียนรู้ให้เข้าใจและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและสัมฤทธิ์ผล (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2553)

การจัดการศึกษานั้นถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งในวงการศึกษาดังก็ยอมรับว่า การจัดการศึกษาที่ดีจะต้องคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียน แต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ได้แก่ เซวณปัญญา บุคลิกภาพ ความคิดสร้างสรรค์ และพฤติกรรมอื่น ๆ การจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านความเข้าใจ ทักษะและเจตคติไปพร้อม ๆ กัน ในระบบการเรียน ผู้เรียนควรเป็นผู้แสดงออกมากกว่าผู้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรให้ผู้เรียนมีโอกาสได้แสดงออกมากที่สุด ให้ความสำคัญกับความรู้อีกคิด และค่านิยมของผู้เรียน การจัดบรรยากาศในการเรียน ควรเป็นแบบร่วมมือมากกว่าการแข่งขันครูทำหน้าที่ช่วยเหลือให้กำลังใจ และอำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนของผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2543)

การเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Center) และผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนคือ ครู สมรรถนะที่ครูในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องมีคือ พฤติกรรมซึ่งเกิดจากการรวมความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) คุณลักษณะ (Character) ทศนคติ (Attitude) และแรงจูงใจ (Motivation) ของบุคคล และส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างโดดเด่น ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช (2555) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียม

ความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กในศตวรรษที่ 21 นี้ มีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูประบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจน การเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ โดยการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ครูจึงไม่ใช่ผู้สอนแต่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูทำหน้าที่ในการออกแบบการเรียนรู้ การเรียนแบบลงมือทำ แล้วผู้เรียนก็จะเกิดการเรียนรู้จากภายในใจและสมองของตนเอง การเรียนรู้ แบบนี้เรียกว่า การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning (วิจารณ์ พานิช, 2555) ดังนั้นครูจึง จำเป็นต้องเรียนรู้ทักษะการออกแบบการเรียนรู้แบบ Active Learning ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-net) ปีการศึกษา 2558-2561 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชาต่ำกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม จากผลการ ทดสอบบ่งชี้ถึงแนวทางทางการศึกษาในปัจจุบันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ว่าหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการศึกษา คุณภาพของครู และความพร้อมของนักเรียน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นต่ำกว่าเกณฑ์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร, 2562)

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning นั้น มีความสำคัญอยู่ที่กระบวนการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้ส่งกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผู้เรียนจะได้ร่วม ทำงาน ได้ฝึกกระบวนการคิด เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน ส่งเสริมให้ เกิดการคิด การที่ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์ที่เป็นกลุ่มจะทำให้ผู้เรียนเปิดใจกว้างยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อได้รับรู้แง่มุมมองต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นประสบการณ์เพิ่มเติมที่จะนำไป ปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (Silberman, 1996)

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมวานรนิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความสนใจที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับ สถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับยุคสมัยและการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ของ ครูจะต้องอาศัยความรู้และกระบวนการที่เหมาะสมในการจัดการความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และการพัฒนาให้ดีที่สุด เติบโตตามศักยภาพบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ และแสวงหาแนวทางใหม่ในการพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ การพัฒนาการเรียนรู้และคุณภาพของผู้เรียน เป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ สามารถนำองค์ความรู้นั้นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับใด
2. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ความสำคัญการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ได้ทราบสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร และเป็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ ทุกสังกัดการศึกษานำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนและกำหนดนโยบายต่อไป
2. ผลการวิจัยครั้งนี้ได้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูแบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร และเพื่อนำไปใช้พัฒนาครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในลำดับต่อไป

พูน ปณ ทิโต ชเว

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จาก 5 แหล่ง Fink (1999), สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546), สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550), สุมาลี ชัยเจริญ (2551) และ สุชาติ วัฒนชัย, (2558) และได้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ในการทำวิจัย ในครั้งนี้ 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
2. ขั้นศึกษาและวิเคราะห์
3. ขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง
4. ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้
5. ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้
6. ขั้นประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการวิจัยเป็น สองระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้ของครู แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา/ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 45 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 125 คน ครู 1,969 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา/ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 45 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 80 คน ครู 247 คน โดยใช้ตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูแบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูแบบ Active Learning ในสถานศึกษา Best Practices จำนวน 3 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน

ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูแบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูแบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน

กรอบการวิจัย

ในการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีกรอบความคิดการวิจัยดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จาก 5 แหล่ง ดังนี้ Fink (1999), สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546), สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550), สุมาลี ชัยเจริญ (2551) และสุชาติ วัฒนชัย (2558) ได้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ในการทำวิจัยในครั้งนี้ 6 ขั้นตอนได้แก่

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
2. ชี้นศึกษาและวิเคราะห์
3. ชี้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง
4. ชี้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้
5. ชี้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้
6. ชี้นประเมินผล

2. โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม

2.1 การพัฒนาโปรแกรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดการพัฒนาโปรแกรมของ Barr และคณะ (1985) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประเมิน (Assessment)

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน (Planning)

ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Implementation)

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินหลังจบโปรแกรม (Post-assessment)

ขั้นตอนที่ 5 การตัดสินใจเชิงบริหาร (Administrative Decision)

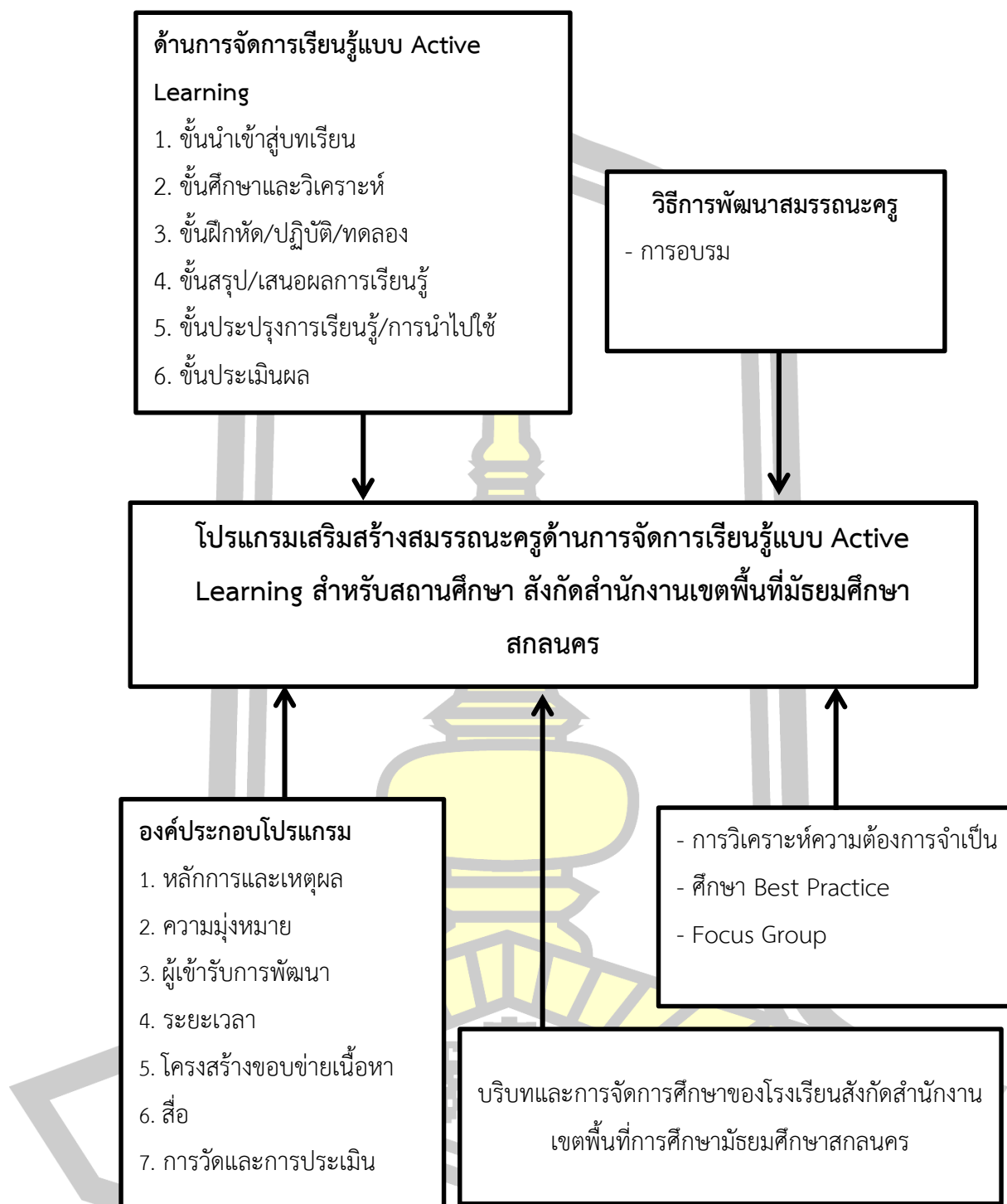
2.2 องค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย

- 2.2.1 หลักการและเหตุผล
- 2.2.2 ความมุ่งหมาย
- 2.2.3 ผู้เข้ารับการพัฒนา
- 2.2.4 ระยะเวลา
- 2.2.5 โครงสร้างขอข่ายเนื้อหา
- 2.2.6 วิธีการพัฒนา
- 2.2.7 สื่อ
- 2.2.8 การวัดและการประเมิน

3. วิธีการพัฒนาสมรรถนะครู

ในการทำวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการฝึกอบรม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ โดยครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยการเปลี่ยนวิธีการคิด ทำสิ่งที่แปลกใหม่และตระหนักในคุณค่าของตนเอง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถโอกาสการเรียนรู้ และความรู้ในระดับบุคคล กลุ่มและองค์กร ประกอบด้วย การบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม การวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

2. การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning หมายถึง การจัดกิจกรรมโดยครูผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ การคิดค้นหาข้อสรุปในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากเพื่อนในกลุ่ม โดยการเริ่มจากการทำนายผล การสังเกต การบันทึกผล และการอภิปรายผล เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในการเรียนตลอดเวลา เพราะผู้เรียนถูกท้าทายให้ใช้ความคิดจากความรู้เดิม และถูกกระตุ้นให้ค้นหาความรู้ใหม่ เพื่อมาอธิบายความรู้ที่ตนเองได้ไปศึกษามา ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน หมายถึง การเตรียมตัวนักเรียนก่อนเริ่มเรียน และก่อนที่ครูจะสอนเนื้อหาทุกวิชา เพื่อเป็นการเตรียมนักเรียนให้รู้ว่กำลังเรียนเรื่องอะไร การนำเข้าสู่บทเรียนใช้เวลาสั้นๆ กระชับ พอเหมาะพอดี เมื่อผู้เรียนมีความสนใจต้องรีบขึ้นบทใหม่พอดี.สิ่งที่ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ต้องเอื้อกับบทเรียน หรือสอดคล้องกับบทเรียน การจูงใจเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนกระทำให้กระชับพอเหมาะพอดีเมื่อผู้เรียนมีความสนใจครูขึ้นบทเรียนใหม่ทันที การนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนเลือกใช้วิธีใหม่ ๆ และเหมาะสมอย่าใช้วิธีซ้ำซาก ศึกษาความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน และเลือกวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ครูมีการศึกษาเทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียนแต่ละวิธีให้เข้าใจและฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ

2.2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ หมายถึง ครูเป็นผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล ชักถามนักเรียนเพื่อนำไปสู่การศึกษาและวิเคราะห์ สังเกตและรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแก่นักเรียน ให้กำลังใจและเสนอประเด็นที่ชี้แนะแนวทางนำไปสู่การศึกษาและวิเคราะห์ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มรวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งสมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียน

2.3 ขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง หมายถึง ขั้นตอนให้ผู้เรียน ลงมือปฏิบัติเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ และผู้สอนมีวิธีการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้

คิดและลงมือปฏิบัติอย่างอิสระ ปฏิบัติ ตามความคิดรวบยอดและความเข้าใจของตัวเอง และกลุ่ม ส่งเสริมให้ผู้เรียนลงมือ เลือกรูปวิธีการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม สามารถจับประเด็นที่สำคัญจาก ปรากฏการณ์ได้และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถอธิบายความคิดรวบยอดได้

2.4 ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ หมายถึง ขั้นตอนให้ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ ที่ได้ศึกษามา และที่ผลได้ปฏิบัติ นำมาลงสรุปได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ศึกษามา ผลที่ได้ปฏิบัติ ขอสรุปและนำมาเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อธิบายความรู้ ความเข้าใจ อย่างหลากหลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนอ้างอิงข้อมูลที่มีอยู่พร้อมทั้งแสดงหลักฐาน และถามคำถาม เกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้

2.5 ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ หมายถึง ขั้นตอน ครูมีการจัดเตรียมโอกาสให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ครูเป็นผู้ทำหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปสร้างความรู้ใหม่ และแนวทางในการนำความรู้เดิมไป สร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ โดยที่ผู้สอนมีการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามผลที่เกิดขึ้น

2.6 ชั้นประเมินผล หมายถึง การประเมินผลการเรียนของผู้เรียนโดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมการวัดและประเมินผลการเรียนต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐาน การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร การประเมินผลการเรียนต้องประกอบด้วย การประเมินเพื่อปรับปรุง พัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนการประเมินผล เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนต้องดำเนินด้วยวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับ สิ่งที่ต้องการวัดธรรมชาติของวิชาและผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผล การเรียนรู้ได้

3. โปรแกรม หมายถึง กระบวนการที่มุ่งจะเปลี่ยนแปลงสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning ให้เป็นไปทางที่ดีขึ้น เพื่อให้ครูที่ได้รับการพัฒนาแล้วปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จังหวัดสกลนคร

5. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่หรือดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จังหวัดสกลนคร

6. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จังหวัดสกลนคร

7. สถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) หมายถึง โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. แนวคิดการบริหารสถานศึกษา
2. สมรรถนะครู
3. สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้
4. การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
5. โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม
6. การสนทนากลุ่ม (Focus Group)
7. บริบทสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีหลักและกระบวนการบริหาร การบริหาร การศึกษา หลักการ แนวคิดในการบริหาร ภาพรวมของการบริหาร ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการบริหารสถานศึกษามีความเหมาะสม คำว่า การบริหาร (Administration) ใช้ในความหมายกว้าง ๆ เช่น การบริหารราชการอีกคำหนึ่งคือ การจัดการ (Management) ใช้แทนกันได้กับคำว่า การบริหาร โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้ระบุ ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2538) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารทั้งหมดภายในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านการเรียนการสอนทั้งหมดนับตั้งแต่เรื่องของ หลักสูตร กระบวนการ การเรียน การวัดผล ซึ่งปัจจุบันอาจจะเรียกใหม่ว่า เป็นงานด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการ

เป็นอันดับหนึ่งและผู้บริหารต้องอยู่ที่สถานศึกษา ถ้าไม่จำเป็นไม่ควรออกนอกสถานศึกษา เพื่อจะได้มีเวลาบริหารการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไทวณะบุตร (2542) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

นิพนธ์ กินาวงษ์ (2543) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารที่มุ่งให้ภารกิจทางการศึกษาที่ต้องปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายโดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะกำหนดการให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หวน พิณรุฬห์ (2548) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะเจตคติ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรมทั้งในด้านการสั่งคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมที่มีต่อบุคคลเพื่อให้บุคคลพัฒนาตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงอยู่

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2559) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นผู้สมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา พร้อมทั้งความสามารถในการสร้างสรรค์สังคม คุณภาพ สังคมแห่งการเรียนรู้อันประกอบด้วยความสามัคคีและความเอื้ออาทรต่อกัน

กล่าวโดยสรุป การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารทั้งหมดในโรงเรียนที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ การจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคมโดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมที่มีต่อบุคคล เพื่อให้บุคคลพัฒนาตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีนั้นจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพราะว่าการดำเนินงานมิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารต้องกระทำแต่เพียงผู้เดียว แต่ยังมีเพื่อนร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนร่วมทำให้งาน

นั้นประสบความสำเร็จ ผู้ร่วมงานแต่ละคนก็จะมี ความแตกต่างกัน ทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารที่เป็นผู้นำจะเป็นผู้นำเทคนิควิธี และกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประโยชน์มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของ สถานศึกษา

ธีระ รุญเจริญ (2556) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า ในการจัดการศึกษามีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ในการปฏิรูปการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต้องอาศัยองค์การการปฏิบัติงานหลัก คือ สถานศึกษา ซึ่งหมายรวมถึงการปฏิบัติงานและภารกิจของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างดี และผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่ต้องกำหนด แบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงาน ไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ในการจัดการศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหาร สถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษา ประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ

ขอบข่ายการบริหารงานสถานศึกษา

ตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และ วิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง กำหนดให้มีการบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าวให้เป็นไปตามกำหนดในกฎกระทรวง และมีการประกาศ ณ วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 ให้กำหนดขอบเขตภารกิจ บทบาทของโรงเรียน ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) ได้ให้ความหมาย ของการบริหารงาน วิชาการ หมายถึง เป็นการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ให้ได้ผลดี และมีคุณภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

รุ่ง แก้วแดง (2543) ได้ให้ความหมาย ของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมทุกอย่างภายในโรงเรียนให้เกิดความรู้และการศึกษาของเด็ก

กาญจน์ เรื่องมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

สุธรรม ธรรมทัตตานนท์ (2559) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น
2. เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐาน และมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก
3. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจน จัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ
4. เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง

ขอบข่าย/ภารกิจด้านการบริหารวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) เสนอขอบข่ายภารกิจ บทบาทสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวชน องค์กร
หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ
สถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการการดำเนินงาน และกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านต่าง ๆ ซึ่งระดมทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้ได้ เรียนรู้ คุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงประสบการณ์โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง อยู่ในสังคมอย่างมีความสุขตามขอบข่ายงานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตของการจัดการศึกษาคือ ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน นอกจากนี้งานวิชาการยังเป็นสิ่งชี้วัดว่า การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวและเป็นที่ยอมรับของชุมชนในโอกาสต่อไป

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

ความหมายของการบริหารงานงบประมาณ

ศศิวิมล มีอำพล (2543) ได้ให้ความหมาย ของงบประมาณไว้ว่าแผนงานในรูปตัวเลขที่แสดงออกถึงรายละเอียดของการจัดหา และใช้ทรัพยากรในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานในอนาคต และควบคุมการดำเนินงานในปัจจุบัน ดังนั้น งบประมาณจึงเปรียบเสมือนการทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น งบประมาณจึงเป็นเครื่องมือการเงินชนิดหนึ่งที่ฝ่ายบริหารใช้ในการวางแผนและควบคุม การจัดทำงบประมาณของกิจการจึงต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักขององค์กรวม ทั้งนโยบายและฝ่ายบริหาร โดยทั่วไปงบประมาณเป็นแผนงานทางการเงิน ซึ่งฝ่ายบริหารใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของแต่ละฝ่ายขององค์กร รวมทั้งบุคลากรและฝ่ายบริหารจึงมักใช้งบประมาณเพื่อวางแผนให้มีการจัดหาและใช้ทรัพยากร ในทุกด้านให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์ (2547) ได้ให้ความหมาย งบประมาณเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่เป็นเอกสาร แสดงถึงความต้องการของรัฐบาลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งแสดงออกมาในลักษณะแผนงานการเงินและโครงการที่จะดำเนินการในปีงบประมาณหนึ่ง ๆ โดยที่รัฐบาลได้สัญญาต่อรัฐสภาหรือประชาชนที่จะใช้จ่ายภายใต้เงื่อนไขที่ตกลงกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้ให้ความหมาย งบประมาณเป็นแผนการใช้เงินเพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ ให้บรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลการดำเนินงานได้อีกด้วย

กล่าวโดยสรุป การบริหารงบประมาณ เป็นการแผนการใช้เงิน ทรัพยากรในการดำเนินงานในอนาคตเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการบริหารงานงบประมาณสามารถใช้เป็นเครื่องมือการควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้ให้หลักการและแนวคิดของเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ ดังนี้

1. ยึดหลักความเท่าเทียมและความเสมอภาคทางโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียนในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน ทั้ง 7 ด้าน เพื่อรองรับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ดังนี้

- 2.1 การวางแผนงบประมาณ
- 2.2 การคำนวณต้นทุนผลผลิต
- 2.3 การจัดระบบการจัดหาพัสดุ
- 2.4 การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ
- 2.5 การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน
- 2.6 การบริหารสินทรัพย์
- 2.7 การตรวจสอบภายใน

3. ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณ โดยจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปในลักษณะของวงเงินรวมแก่สถานศึกษา

4. มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณของสถานศึกษาให้มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ มีความคล่องตัวควบคู่กับความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงานและทรัพยากรที่ใช้

ขอข่า/ภารกิจ

กระทรวงศึกษาธิการเสนอขอข่าภารกิจ บทบาทสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ ดังนี้

1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
4. การขอโอนและขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
6. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
7. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้จ่ายผลผลิตจากงบประมาณ
8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
9. การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
11. การวางแผนพัสดุ
12. การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
13. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
14. การจัดหาพัสดุ
15. การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ
16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
17. การเบิกเงินจากคลัง
18. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
19. การนำเงินส่งคลัง
20. การจัดทำบัญชีการเงิน
21. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
22. การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณเป็นการบริหารเงินของสถานศึกษาภายใต้หลักและแนวคิดของการกระจายอำนาจตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

โดยสถานศึกษาเป็นหน่วยบริหารการเงิน เพื่อให้มีความโปร่งใส ควบคุมการใช้จ่ายที่ถูกต้องรัดกุม และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

ธงชัย สันติวงษ์ (2543) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานบุคคล หมายถึง การกิจของผู้บริหารทุกคนที่มุ่งปฏิบัติในกิจกรรมทั้งปวงที่เกี่ยวกับบุคลากร ซึ่งจะสำเร็จต่อเป้าหมายขององค์การ

พยอม วงศ์สารศรี (2534) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศิลปะและกลยุทธ์ดำเนินการสรรหา คัดเลือก และบรรจุบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้ปฏิบัติงานในองค์กร พร้อมทั้งสนใจการพัฒนาธำรงรักษาให้สมาชิกที่ปฏิบัติงานในองค์การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดีในการทำงานและยังรวมถึงการแสวงหาวิธีที่ทำให้สมาชิกในองค์กรต้องพ้นจากการทำงานด้วยเหตุทุกสภาพเกษียณอายุราชการ หรือเหตุอื่นใดในงานให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานบุคคลเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ

กล่าวโดยสรุป การบริหารงานบุคคลเป็น กระบวนการที่ผู้บริหารบริหารบุคลากรภายในองค์กร เริ่มตั้งแต่ สรรหา คัดเลือกและบรรจุบุคคลที่มีความเหมาะสมในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมสวัสดิการต่าง ๆ และยังรวมถึงความคล่องตัวในการบริหารบุคลากรภายใต้กฎหมาย ระเบียบและตามหลักธรรมาภิบาล

1. หลักการและแนวคิด

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) เสนอหลักการและแนวคิดของเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ดังนี้

1. ยึดหลักความต้องการและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามนโยบาย กฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่กำหนด

2. ยึดหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามนโยบาย กฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3. ยึดหลักธรรมาภิบาล

2. ขอบข่าย/ภารกิจ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) เสนอขอบข่ายภารกิจ บทบาทสถานศึกษา
เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ดังนี้

1. การวางแผนอัตรากำลัง
2. การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
4. การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา
5. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
6. การลาทุกประเภท
7. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
8. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
9. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
10. การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
11. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
12. การออกจากราชการ
13. การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
14. การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอ
พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
15. การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา
16. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
17. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
18. การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา
19. การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู
และบุคลากรทางการศึกษา
20. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การ
ดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคลเป็นงานที่ซึ่งเกี่ยวข้องข้องการวางแผน
เกี่ยวกับบุคลากร กำหนดบทบาทหน้าที่ การมอบหมายให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ

จึงจำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการครองคนซึ่งเป็นกลไกในการดำเนินงานที่จะสร้าง
ความตระหนักในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าประสงค์รวมทั้งดูแลสวัสดิการเพื่อการส่งเสริม
ขวัญกำลังใจ เพื่อให้ได้งานที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

4. ด้านการบริหารทั่วไป

ความหมายของการบริหารงานทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานทั่วไปเป็นงาน
ที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพ
และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวก
สะดวกต่างๆ ในการบริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี
อย่างเหมาะสมส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่
มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

หลักการและแนวคิด

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้เสนอหลักการและแนวคิดของเกี่ยวกับ
การบริหารงานทั่วไป ดังนี้

1. ยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษา
ด้วยตนเองให้มากที่สุดโดยเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่กำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงาน
ในเชิงนโยบายให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ
2. มุ่งส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารและการจัด
การศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการการบริหารงาน ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก
โดยเน้นความโปร่งใสความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตามกฎเกณฑ์ กติกา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของ
บุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง
3. มุ่งพัฒนาองค์กรระดับสถานศึกษาให้เป็นองค์กรสมัยใหม่ โดยนำ
นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ที่เหมาะสม สามารถเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วด้วย
ระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีที่ทันสมัย
4. การบริหารทั่วไปเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยประสานส่งเสริม
และสนับสนุนการบริหารงานอื่น ๆ ให้บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้
โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการ
ให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

ตามบทบาทของสถานศึกษา ตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร
หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น

ขอข่า/ภารกิจกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขอข่า/ภารกิจในการ
บริหารทั่วไป ประกอบด้วย

1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
8. การดำเนินงานธุรการ
9. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
11. การรับนักเรียน
12. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวม

หรือเลิกสถานศึกษา

13. การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
14. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
15. การทัศนศึกษา
16. งานกิจการนักเรียน
17. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
18. การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล

ชุมชนองค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารทั่วไปในสถานศึกษาเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้
หน่วยงานทางการศึกษา สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามนโยบาย กฎเกณฑ์
มาตรฐานและเป้าหมายที่กำหนดให้ ซึ่งงานดังกล่าวแยกย่อยมาจากงานด้านอื่น ๆ มีความสำคัญใน
การอำนวยความสะดวกและการสร้างความประทับใจในการบริการต่อผู้ที่มาติดต่อประสานงาน
การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานดังกล่าวข้างต้น

สมรรถนะครู

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

แมคเคลแลนด (McClelland, 1973) นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัย Harvard เป็นผู้ริเริ่มแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ โดยพัฒนาแบบทดสอบทางบุคลิกภาพเพื่อศึกษาว่า บุคคลที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีทัศนคติและนิสัยอย่างไร และได้เขียนบทความเรื่อง Testing for Competence Rather Than for Intelligence ในปี 1973 โดยมีใจความสำคัญ คือ

1. ผลการเรียนในโรงเรียนไม่ได้ทำนายผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ
2. แบบทดสอบเขาวนปัญญา และแบบวัดความถนัดไม่ได้ทำนายความสำเร็จทางอาชีพหรือความสำเร็จในชีวิตอื่น ๆ
3. แบบทดสอบและผลการเรียนทำนายผลงานได้ก็เพราะว่าคนที่ทำแบบทดสอบได้ดี และมีผลการเรียนดีเป็นคนที่มีความรู้ทางสังคมดี

4. แบบทดสอบนั้นไม่ยุติธรรมกับชนกลุ่มน้อย

5. สมรรถนะจะเป็นสิ่งที่สามารถทำนายพฤติกรรมที่สำคัญได้ดีกว่าแบบทดสอบ

ทั้งนี้ McClelland ได้สัมภาษณ์กลุ่มคนที่มีผลการปฏิบัติงานโดดเด่น และพบว่า สมรรถนะในเรื่องความเข้าใจข้อแตกต่างทางวัฒนธรรมต่างหากที่เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ ผลการปฏิบัติงานไม่ใช่การทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดความถนัดและนำแนวคิดเรื่องสมรรถนะไปสู่ การปฏิบัติแนวคิดเรื่องสมรรถนะมีการเปรียบเทียบกับภูเขาน้ำแข็ง หรือ Iceberg Model ซึ่งเปรียบเทียบว่าบุคคลมีองค์ความรู้ และทักษะต่าง ๆ ที่เปรียบเทียบเหมือนกับส่วนของภูเขาน้ำแข็ง ที่ลอยอยู่เหนือน้ำ คือ เป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้นเมื่อเปรียบเทียบกับส่วนที่อยู่ใต้น้ำ และส่วนที่อยู่ เหนือน้ำนี้เป็นส่วนที่เห็นได้ชัดเจน สามารถวัดได้ง่าย แต่ส่วนที่อยู่ในภายในจิตใจ (ส่วนใต้น้ำของภูเขาน้ำแข็ง) เชื่อว่าจะส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมในการทำงานที่แตกต่างกัน โดยศึกษาและสังเกตจาก พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก จึงเป็นที่มาของสมรรถนะในความหมายของคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมในการทำงานอย่างใดขึ้นอยู่กับคุณลักษณะที่บุคคลมีอยู่ซึ่งอธิบาย ในตัวแบบภูเขาน้ำแข็ง คือทั้งความรู้ ทักษะ/ความสามารถ (ส่วนที่อยู่เหนือน้ำ) และคุณลักษณะอื่น ๆ (ส่วนที่อยู่ใต้น้ำ) ของบุคคลนั้น ๆ

ความหมายของสมรรถนะ

คำว่าสมรรถนะ (Competency) มีความหมายตามพจนานุกรมว่า ความสามารถ หรือสมรรถนะ ในภาษาอังกฤษมีคำที่มีความหมายคล้ายกันอยู่หลายคำ ได้แก่ Capability, Ability, Proficiency, Expertise, Skill, Fitness, Aptitude โดยสำนักงาน ก.พ. ใช้ภาษาไทยว่า

“สมรรถนะ” แต่ในบางองค์การใช้คำว่า “ความสามารถ” ดังนั้น เพื่อให้เข้าใจตรงกันในที่นี้จึงขอใช้คำว่า สมรรถนะ หรือ Competency

Mc Aschan (1979) ได้ให้ความหมาย สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ทักษะและความสามารถหรือสภาพที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งพึงมี และสามารถแสดงออกมาให้เห็นเป็นพฤติกรรมทางความรู้ และการกระทำที่ดี

Good (1973) ได้ให้ความหมาย สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่จำเป็นในอาชีพอย่างกว้าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ

ณรงค์วิทย์ แสันทอง (2551) ได้ให้ความหมายสมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในองค์กร

กล่าวโดยสรุป สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Other Characteristics) ที่เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย

องค์ประกอบของสมรรถนะ

ชูชัย สมितिไกร (2552) ได้ให้องค์ประกอบของสมรรถนะไว้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ตัวแบบสมรรถนะ (Competency Model) เป็นกรอบแนวคิดที่จะแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงและเหตุผลของการจัดทำระบบสมรรถนะของหน่วยงาน ซึ่งจะเริ่มจากการนำเอา วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ วัฒนธรรมองค์กรและปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นตัวตั้งเพื่อนำไปเป็นหลักในการพิจารณา เพื่อให้ตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์และเป้าหมายดังกล่าว

2. ประเภทของสมรรถนะ (Competency Categories) ประกอบด้วยสมรรถนะ 3 ประเภท ได้แก่ สมรรถนะหลัก สมรรถนะตามสายงาน และสมรรถนะตามบทบาท

3. ชื่อและนิยามของสมรรถนะ (Competency Name and Definition) สมรรถนะแต่ละด้านจะต้องมีชื่อเรียกและคำนิยามหรือความหมายที่ชัดเจน เพื่อที่จะสื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนมีความเข้าใจตรงกัน

4. ระดับความเชี่ยวชาญ (Proficiency Scale) คือ ระดับความสามารถหรือระดับพฤติกรรมของสมรรถนะในแต่ละด้าน ซึ่งจะนำไปใช้เป็นหลักในการกำหนดว่าบุคลากรในองค์กรจะต้องมีความเชี่ยวชาญในสมรรถนะแต่ละด้านมากน้อยเพียงไร ซึ่งโดยทั่วไปจะกำหนดระดับของพฤติกรรมไว้ 4-6 ระดับ

5. ตัวชี้วัดเชิงพฤติกรรม (Behavioral Indicators) คือ สิ่งที่จะบ่งบอกว่าบุคลากรแต่ละคนมีระดับของเชี่ยวชาญหรือระดับของพฤติกรรมอยู่ในระดับที่ต้องการหรือไม่

ประเภทของสมรรถนะ

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2548) ได้จำแนกสมรรถนะออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และความเชื่อ และอุปนิสัยของคนในองค์กรโดยรวมที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ได้
2. สมรรถนะตามสายงาน (Job Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และความเชื่อ และอุปนิสัยที่จะช่วยส่งเสริมให้คนนั้น ๆ สามารถสร้างผลงานในการปฏิบัติงานตำแหน่งนั้น ๆ ได้สูงกว่ามาตรฐาน
3. สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และความเชื่อ และอุปนิสัยที่ทำให้บุคคลนั้นมี ความสามารถในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้โดดเด่นกว่าคนทั่วไป เช่น สามารถอาศัยอยู่กับแมงป่องหรือ อสรพิษได้ เป็นต้น ซึ่งเรามักจะเรียกสมรรถนะส่วนบุคคลว่าความสามารถพิเศษส่วนบุคคล

การประเมินสมรรถนะ

กระบวนการในการประเมินสมรรถนะ (Competency) ตั้งอยู่บนสมมติฐานเรื่อง “Job Person Matching” ที่ว่ายิ่งองค์กรสามารถหาบุคลากรที่เหมาะสมกับงานเท่าไรผลงานของบุคลากรผู้นั้นก็จะยิ่งดีขึ้นเท่านั้น การที่บุคลากรมีผลงานดีนั้นไม่เพียงแต่ส่งผลต่อผลงานขององค์กร และยังส่งผลให้บุคลากรมีความสุขในการทำงานมากขึ้น ด้วยการประเมินผลสมรรถนะที่สามารถหาความเหมาะสมระหว่างศักยภาพของคนกับสิ่งทำงานต้องการอย่างถูกต้องนั้นขึ้นอยู่กับ 1) มีต้นแบบสมรรถนะที่ถูกต้อง และเหมาะสมในแต่ละสายงาน 2) มีเครื่องมือและกระบวนการที่เหมาะสมในการประเมินสมรรถนะ และความสามารถ และ 3) ผู้ประเมินดำเนินการประเมินด้วยความโปร่งใส และยุติธรรมโดยอาศัย ความเข้าใจในต้นแบบสมรรถนะวิธีการในการใช้เครื่องมือและกระบวนการในการประเมินที่ถูกต้อง

ประเภทของการวัด/การประเมิน แบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 3 กลุ่ม คือ

1. Tests of Performance เป็นการทดสอบที่ทำให้ผู้รับการทดสอบวัดความสามารถของบุคคล (Can do) ภายใต้เงื่อนไขของการทดสอบตัวอย่างของแบบทดสอบประเภทนี้ ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถทางสมองโดยทั่วไป (General Mental Ability) แบบทดสอบที่วัดความสามารถเฉพาะ
2. Behavior Observations เป็นแบบทดสอบที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตพฤติกรรมของผู้รับการทดสอบในบางสถานการณ์ แบบทดสอบประเภทนี้ต่างจากประเภทแรกตรงที่ผู้เข้ารับการทดสอบไม่ต้องพยายามทำงานอะไรบางอย่างที่ออกแบบมาเป็นอย่างดีแล้ว แต่เป็นการถูกสังเกต

และประเมินพฤติกรรมในบางสถานการณ์ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การเข้าสังคมพฤติกรรม
การทำงานการสัมภาษณ์ก็อาจจัดอยู่ในกลุ่มนี้ด้วย

3. Self Reports เป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้ตอบรายงานเกี่ยวกับตนเอง เช่น ความรู้สึก
ทัศนคติ ความเชื่อ ความสนใจ แบบทดสอบบุคลิกภาพ แบบสอบถามแบบสำรวจความคิดเห็นต่าง ๆ
การตอบคำถามประเภทนี้อาจจะไม่ได้เกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่แท้จริงของผู้ตอบก็ได้ การทดสอบ
บางอย่าง เช่น การสัมภาษณ์อาจเป็นการผสมกันระหว่าง Behavior Observations และ Self
Reports เพราะการถามคำถามในการสัมภาษณ์อาจเกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความคิดและทัศนคติของ
ผู้ถูกสัมภาษณ์และในขณะเดียวกันผู้สัมภาษณ์ก็สังเกตพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วยใน
ขณะเดียวกัน

ประโยชน์ของการประเมินสมรรถนะ

อุกฤษณ์ กาญจนเกตุ (2543) ได้ให้ประโยชน์ของการประเมินสมรรถนะไว้ว่า

1. ช่วยสนับสนุนวิสัยทัศน์ ภารกิจและกลยุทธ์ขององค์กรสมรรถนะที่เป็นหลัก
หรือที่เรียกกันว่า Core Competency นั้นจะช่วยให้การสร้างกรอบแนวคิด พฤติกรรม ความเชื่อ
ทัศนคติของคนในองค์กรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับวิสัยทัศน์ภารกิจและกลยุทธ์ขององค์กร
และสมรรถนะที่เป็นหลักเปรียบเสมือนตัวเร่งปฏิกิริยาให้เป้าหมายต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายได้ดี
และเร็วยิ่งขึ้น

2. การสร้างวัฒนธรรมองค์กร (Corporate Culture) ถ้าองค์กรใดไม่ได้ออกแบบ
วัฒนธรรมโดยรวมขององค์กรไว้ อยู่ไปนาน ๆ พนักงานหรือบุคลากรจะสร้างวัฒนธรรมองค์กรขึ้นมา
เองโดยธรรมชาติซึ่งวัฒนธรรมองค์กรที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้อาจจะมีบางอย่างสนับสนุน
หรือเอื้อต่อ การดำเนินธุรกิจขององค์กรแต่วัฒนธรรมบางอย่างอาจจะเป็นปัญหาอุปสรรค
ต่อการเติบโตขององค์กร ดังนั้นสมรรถนะจึงมีประโยชน์ต่อการกำหนดวัฒนธรรมองค์กร กล่าวคือ
ช่วยสร้างกรอบการแสดงออกทางพฤติกรรมของคนในองค์กรโดยรวมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
ช่วยให้เห็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในภาพรวมขององค์กรได้และยังช่วยป้องกันไม่ให้เกิด
วัฒนธรรมองค์กรตามธรรมชาติที่ไม่พึงประสงค์ได้

3. เป็นเครื่องมือในการบริหารงานด้านทรัพยากรมนุษย์ ดังนี้

3.1 การคัดเลือกบุคลากร (Recruitment) สมรรถนะมีประโยชน์ในการคัดเลือก
บุคลากร ได้แก่ ช่วยให้การคัดเลือกคนเข้าทำงานถูกต้องมากขึ้น เพราะคนบางคนเก่งมีความรู้
ความสามารถสูงประสบการณ์ดีแต่อาจจะไม่เหมาะสมกับลักษณะการทำงานในตำแหน่งนั้น ๆ หรือไม่
เหมาะสมกับลักษณะของวัฒนธรรมองค์กรก็ได้ นำไปใช้ในการออกแบบคำถามหรือแบบทดสอบ
ลดการสูญเสียเวลา และค่าใช้จ่ายในการทดลองงาน ช่วยลดการสูญเสียเวลา และทรัพยากรในการ

พัฒนา ฝึกอบรมพนักงานใหม่ที่มีความสามารถไม่สอดคล้องกับความต้องการของตำแหน่งงาน และช่วยป้องกันความผิดพลาดในการคัดเลือก เพราะหลายครั้งที่ผู้ทำหน้าที่คัดเลือกมีประสบการณ์น้อยตามผู้สมัครไม่ทัน หรืออีกนัยหนึ่งก็คือถูกผู้สมัครหลอกนั่นเอง

3.2 การพัฒนาและฝึกอบรม (Training and Development) สมรรถนะ มีประโยชน์ในการพัฒนาและฝึกอบรม ได้แก่ นำมาใช้ในการจัดทำเส้นทางความก้าวหน้าในการพัฒนา และฝึกอบรม (Training Road Map) ช่วยให้เราทราบว่าผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ จะต้องมีความสามารถ เรื่องอะไรบ้างและช่องว่าง (Training Gap) ระหว่างความสามารถที่ตำแหน่งต้องการกับความสามารถ ที่เขามีจริงห่างกันมากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาความสามารถส่วนบุคคล (Individual Development Plan) ต่อไป

3.3 การวางแผนการพัฒนาผู้ดำรงตำแหน่งให้สอดคล้องกับเส้นทาง ความก้าวหน้าในอาชีพด้วยการนำเอาสมรรถนะของตำแหน่งงานที่สูงขึ้นไปมาพัฒนาบุคลากรใน ขณะที่เขายังดำรงตำแหน่งงานที่ต่ำกว่า

3.4 การเลื่อนระดับปรับตำแหน่ง (Promotion) สมรรถนะมีประโยชน์ในการ เลื่อนระดับและปรับตำแหน่ง คือใช้ในการพิจารณาความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งหรือ ระดับที่สูงขึ้นไป โดยพิจารณาทั้งเรื่องของความสามารถในงาน (Technical Competencies) และความสามารถทั่วไป (General Competencies) เช่น ด้านการบริหารจัดการ ด้านการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น ด้านระบบการคิดและยังช่วยป้องกันความผิดพลาดในการเลื่อนระดับปรับตำแหน่ง เหมือนอดีตที่ผ่านมา

3.5 การโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่ (Rotation) สมรรถนะมีประโยชน์ในการโยกย้าย ตำแหน่งหน้าที่โดยช่วยให้ทราบว่าตำแหน่งที่จะย้ายไปนั้นจำเป็นต้องมีสมรรถนะอะไรบ้าง แล้วผู้ที่จะย้ายไปมีหรือไม่มีสมรรถนะอะไรบ้างและยังช่วยลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน เพราะถ้าย้ายคนที่มีสมรรถนะไม่เหมาะสมไปอาจจะทำให้เสียทั้งงานและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน

3.6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal) สมรรถนะมี ประโยชน์ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ดังนี้

3.6.1 ช่วยให้ทราบว่าสมรรถนะเรื่องใดที่จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถ ปฏิบัติงาน ได้สูงกว่าผลงานมาตรฐานทั่วไป

3.6.2 ช่วยในการกำหนดแผนพัฒนาความสามารถส่วนบุคคล

3.7 การบริหารผลตอบแทน (Compensation) สมรรถนะมีประโยชน์ในการ บริหารผลตอบแทน ดังนี้

3.7.1 ช่วยในการกำหนดอัตราว่าจ้างพนักงานใหม่ว่าควรจะได้รับ

ผลตอบแทนที่เหมาะสมกับระดับความสามารถไม่ใช่กำหนดอัตราจ้างเริ่มต้นด้วยวุฒิการศึกษาเหมือนอดีตที่ผ่านมา

3.7.2 ช่วยในการจ่ายผลตอบแทนตามระดับความสามารถที่เพิ่มขึ้น

ไม่ใช่จ่ายผลตอบแทนตามอายุงานหรือจำนวนปีที่ผ่านมาที่เพิ่มขึ้นเหมือนสมัยก่อน

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครู

สาโรช บัวศรี (2526) ได้ให้แนวคิดสมรรถนะครูไว้ว่า เป็นความสามารถในการทำการสอนได้อย่างดี รู้จักจิตวิทยา รู้วิธีสอน รู้สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอน สามารถปกครองแนะนำและอบรมลูกศิษย์ได้มีความสามารถในการทำกิจกรรมของโรงเรียนได้ มีความสามารถในการติดต่อกับคนในชุมชนได้ สามารถเป็นครูชั้นอาชีพได้คือ สามารถที่จะกล่าวอธิบาย ได้เสียง และเขียนเกี่ยวกับอาชีพได้

พนัส หันนาคินทร์ (2542) ได้ให้แนวคิดสมรรถนะครูไว้ว่า ครูควรมีสมรรถนะด้านความประพฤติดี มีสติปัญญาสูง สุขภาพทางกายและทางจิตดี บุคลิกภาพดีมีความตรงต่อเวลา มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน และมีความสามารถในการพูด สมรรถนะทางงานอาชีพ คือ ควรมีความรู้ในวิชาที่สอน มีความรู้ในวิธีสอน ตลอดจนวิธีการประเมินผล มีความคิดริเริ่ม และมีความสนใจต่องานอาชีพ มีความสามารถในการดำเนินการสอน คือ มีความสามารถที่จะปรับบทเรียนให้เข้ากับนักเรียน มีความสามารถที่จะเข้าใจนักเรียน และมีความสามารถในการดำเนินการสอนในชั้นเรียน ครูควรมีสมรรถนะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักให้ความร่วมมือกับนักเรียน คณะครูผู้ปกครอง ตลอดจนบุคคลภายนอก ครูต้องมีสมรรถนะแห่งความเมตตาปราณีโดยสรุปสมรรถนะสำคัญของครู คือ ความรู้ ความสามารถในด้านการสอน รักในวิชาชีพครู มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน มีคุณธรรม จริยธรรมสูง ใส่ใจดูแลศิษย์อยู่เสมอ สามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

สมรรถนะของการปฏิบัติงานครู

Haberman และ Stinnett (1973) ได้ให้สมรรถนะของการปฏิบัติงานครูไว้ ดังนี้

1. ทักษะของผู้ที่จะเป็นครู ผู้ที่จะประกอบอาชีพครูจะต้องมีทักษะในด้านวิธีการสอน และมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะสอนเป็นอย่างดี การสอนแบบจุลภาพเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะช่วยฝึกฝนให้ครูมีลักษณะตามต้องการ
2. จริยธรรมและค่านิยมของผู้ที่จะเป็นครูเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะค่านิยมของครูจะเป็นเครื่องกำหนดแนวทางความประพฤติ และการวางตัวของครูในอนาคต
3. มโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอด ผู้ที่จะประกอบอาชีพครูควรที่จะเลือกเรียนรู้ มโนทัศน์ที่สำคัญที่เป็นประโยชน์ในการทำงานมากกว่าที่จะเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างอย่างกว้างขวาง

4. จิตวิทยาพัฒนาการ ครูจะต้องรู้ และสามารถอธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการทางร่างกายอารมณ์ และสังคมของกลุ่มเด็กที่ตนจะต้องสอนเป็นอย่างดี

5. สิ่งแวดล้อมทางสังคม ผู้ที่จะประกอบอาชีพครูจะต้องรู้ และเข้าใจถึงความกดดันทางสังคมที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก ดังนั้นครูจะต้องเรียนรู้วิชาสังคมวิทยา และมนุษยวิทยาทางการศึกษาด้วย

6. หลักการเรียนรู้ ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับหลักการเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ครูจะต้องรู้ว่าโดยทั่วไปธรรมชาติของผู้เรียนที่จะเรียนรู้เป็นอย่างไร

7. ครูจะต้องรอบรู้ในหลักวิธีการสอนในสาขาวิชาที่ตนจะสอน

8. ผู้ที่จะประกอบอาชีพครูจะต้องมีปรัชญาของตนเอง เข้าใจในทัศนคติเกี่ยวกับตนควบคู่ไปกับการเข้าใจในตัวผู้เรียน

9. ครูจะต้องเข้าใจหลักปรัชญาสากลที่กล่าวไว้ว่า “ไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดถาวรมั่นคงตลอดกาลทุก ๆ สิ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา” ครูต้องพยายามปรับตัวให้เข้ากับ ความเปลี่ยนแปลงในเรื่องหลักสูตร และวิธีสอน

Scriven (1991) ได้ให้สมรรถนะการปฏิบัติงานของครูไว้ ดังนี้

1. ครูควรมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ตนจะสอน ซึ่งเป็นความสามารถของครูที่จะต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาเฉพาะที่ตนเองรับผิดชอบในการสอน โดยพิจารณาได้จากการศึกษาของครูในวิชานั้น ๆ ซึ่งอาจเป็นการศึกษาในระบบ หรือการที่ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมในภายหลังก็ได้ นอกจากนี้ครูควรมีความรู้ในวิชาอื่น ๆ ที่อยู่ในหลักสูตรด้วย ทั้งนี้เพื่อที่จะช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ครูควรมีทักษะการสอน ซึ่งประกอบด้วยทักษะที่สำคัญหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการจัดกระบวนการเรียนการสอน การควบคุมชั้นเรียน และนักเรียน การกระตุ้นให้นักเรียนมีความพยายามในการศึกษาเล่าเรียน เพื่อเสาะหาความก้าวหน้า อยู่เสมอ และการจัดการในกรณีที่มีเหตุการณ์ฉุกเฉินร้ายแรงเกิดขึ้น ในส่วนของครูเองก็ต้องเพิ่มทักษะในการสร้าง และพัฒนาวิชาโดยมีการวางแผนรายวิชา การคัดเลือก และการสร้างสรรค์วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งใช้แหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ การใช้สื่อการเรียนการสอน และผู้เชี่ยวชาญให้เป็นประโยชน์ต่อการสอนในรายวิชาที่ตนสอน ตลอดจนต้องมีทักษะในการประเมินผลในวิชาที่สอน

3. ครูควรมีทักษะในการประเมินที่สำคัญคือ ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผู้เรียน การสร้างและการบริหารการสอบ การให้เกรด การจัดลำดับ การให้คะแนน ทั้งในรายละเอียดของกระบวนการและการแสดงผลการประเมินได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งแนวปฏิบัติในการรายงาน

ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ความรู้เกี่ยวกับการรายงานผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียน ผู้บริหารและผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

4. ครูต้องเป็นผู้ที่แสดงตนได้ว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะของผู้ที่มีความเป็นครู อันได้แก่ การมีจริยธรรมในวิชาชีพ ความมีทัศนคติที่ดีในวิชาชีพ มีความรู้ในหน้าที่ของครูมีความสามารถในการพัฒนาวิชาชีพ

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549) ได้ให้มาตรฐานความรู้และสมรรถนะของครูไว้ ดังนี้

1. ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู

สมรรถนะที่ครูพึงมี

1. สามารถใช้ทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทย เพื่อการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง
2. สามารถใช้ทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เพื่อการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง

3. สามารถใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน

2. การพัฒนาหลักสูตร

สมรรถนะที่ครูพึงมี

1. สามารถวิเคราะห์หลักสูตร
2. สามารถปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย
3. สามารถประเมินหลักสูตรได้ทั้งก่อนและหลังการใช้หลักสูตร
4. สามารถจัดทำหลักสูตร

3. การจัดการเรียนรู้

สมรรถนะที่ครูพึงมี

1. สามารถนำประมวลรายวิชามาจัดทำแผนการเรียนรู้รายภาค และตลอดภาค
2. สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
3. สามารถเลือกใช้พัฒนาและสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้
4. สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและจำแนกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการประเมินผล

4. จิตวิทยาสำหรับครู

สมรรถนะที่ครูพึงมี

1. เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน
2. สามารถช่วยเหลือผู้เรียนให้เรียนรู้และพัฒนาได้ตามศักยภาพของตน

3. สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4. สามารถส่งเสริมความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

5. การวัดและประเมินผลการศึกษา

สมรรถนะที่ครูพึงมี

1. สามารถวัดและประเมินผลได้ตามสภาพความเป็นจริง

2. สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

และหลักสูตร

6. การบริหารการจัดการในห้องเรียน

สมรรถนะที่ครูพึงมี

1. มีภาวะผู้นำ

2. สามารถบริหารจัดการในชั้นเรียน

3. สามารถสื่อสารได้อย่างมีคุณภาพ

4. สามารถในการประสานประโยชน์

5. สามารถนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการ

7. การวิจัยทางการศึกษา

สมรรถนะที่ครูพึงมี

1. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน

8. นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

สมรรถนะที่ครูพึงมี

1. สามารถเลือกใช้ ออกแบบ สร้างและปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิด

การเรียนรู้ที่ดี

2. สามารถพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี

3. สามารถแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

9. ความเป็นครู

สมรรถนะที่ครูพึงมี

1. รัก เมตตา และปรารถนาดีต่อผู้เรียน

2. อุดหนุนและรับผิดชอบ

3. เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และเป็นผู้นำทางวิชาการ

4. มีวิสัยทัศน์

5. ศรัทธาในวิชาชีพครู

พจนานุกรมศัพท์เทคโนโลยี

6. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้ให้สมรรถนะการปฏิบัติงาน
ของครูไว้ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ
  - 1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
  - 1.2 การบริการที่ดี
  - 1.3 การพัฒนาตนเอง
  - 1.4 การทำงานเป็นทีม
  - 1.5 จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู
2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย
  - 2.1 การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
  - 2.2 การพัฒนาผู้เรียน
  - 2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน
  - 2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
  - 2.5 ภาวะผู้นำครู
  - 2.6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อจัดการเรียนรู้

6 สมรรถนะ คือ

วิธีการพัฒนาสมรรถนะครู

ชูชัย สมितिไกร (2548) ได้ให้วิธีการพัฒนาสมรรถนะครู ไว้ว่า คือ การฝึกอบรม
ซึ่งมีบทบาทสำคัญประการหนึ่งในการเพิ่มพูน ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะและ
ความสามารถของบุคคลเพื่อให้สามารถตอบสนองเป้าหมายและนโยบายการดำเนินงานขององค์การ
ได้จนสามารถกล่าวได้ว่า การฝึกอบรมมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อความเจริญก้าวหน้าขององค์การ
และของตัวบุคคล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 (2548) ได้ให้วิธีการพัฒนา
สมรรถนะครูตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตราที่ 10 ที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 18 มาตรฐาน โดยได้เปรียบเทียบมาตรฐาน และประเมิน
คุณภาพทางการศึกษา จำนวน 14 มาตรฐาน ที่สัมพันธ์กันไว้ด้านเดียวกันการจัดการเรียนการสอน
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ มาตรฐานที่ 10 ที่กล่าวว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียน
การสอน อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ เป็นแนวทาง
ในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. ครูมีความเข้าใจการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถวิเคราะห์ จัดทำแผนการเรียนรู้และใช้สอนได้จริง มีบูรณาการการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ
2. ครูมีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคลมีการบันทึก ข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดเป็นหมวดหมู่ตามสภาพปัญหาและความสามเพื่อแก้ปัญหา นำผลมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน
3. ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจะต้อง จัดสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศที่เร้าใจ จูงใจผู้เรียน เสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็ม ประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดฝึกทำฝึกแก้ปัญหา ส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้าด้วยตนเอง เช่น การเรียนรู้ผ่านโครงงาน การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมปลูกฝัง ระเบียบวินัย ค่านิยมและคุณธรรมตามวิถีสังคมของไทย และของสังคมโลก
4. ครูมีความสามารถใช้เทคโนโลยี ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง และผู้เรียน ครูต้องสามารถเลือกและผลิตสื่อ อิเลคทรอนิกส์ที่หลากหลาย เช่น ประเภทเสียง ซีดี วีดิทัศน์ จัดการเรียนรู้จากการสืบค้นข้อมูลความรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูมีผลการประเมินการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน
5. ครูต้องสร้างเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริง ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ รับผิดชอบมีการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ลักษณะที่พึงประสงค์ ประเมินการ คิดวิเคราะห์ อ่าน เขียนเพื่อวินิจฉัยผลการเรียน
6. ครูมีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนวิธีการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็ม ศักยภาพ โดยครูจะต้องพัฒนาเครื่องมือเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย นำผลการประเมิน การเรียนการสอนมาปรับพฤติกรรมในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนพัฒนาการสอนและพัฒนา หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน การเรียนการสอน ผู้ปกครองสามารถติดตามสอบถามข้อมูลการประเมินได้
7. ครูมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน โดยครูจะต้องนำผลการประเมินมากำหนดประเด็นในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในห้อง มีการนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานวิจัยเผยแพร่ผลงานวิจัย

สัมฤทธิ์ กางเพ็ญ และสรายุทธ กันหลง (2553) ได้ให้วิธีการพัฒนาสมรรถนะครู ไว้ว่า การพัฒนาบุคคลนั้นประกอบด้วย 3 วิธี คือ

1. การพัฒนาตนเอง เป็นกระบวนการในการเรียนรู้ไม่ว่าจากการศึกษา หรือการฝึกอบรม ซึ่งเป็นการนำเอาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ทักษะและทัศนคติ ตลอดจนแนวคิดที่

พึงได้รับรู้ใหม่นำไปประยุกต์ใช้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน การดำรงชีพอยู่ในปัจจุบันและต่อไปในอนาคต

2. การศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่มีความมุ่งหมายในการที่จะเสริมสร้างความรู้ ความชำนาญ ค่านิยมทางการศีลธรรมและความเข้าใจที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษาศึกษาสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีปกติสุขและทำประโยชน์แก่สังคมได้ แต่สำหรับผู้ปฏิบัติงานอยู่แล้วการศึกษาก็จะหมายถึงกิจกรรมด้านการพัฒนาคนที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงาน

3. การฝึกอบรม เป็นขั้นตอนหนึ่งของการพัฒนาบุคลากรที่หน่วยงานทุกหน่วยงานให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพราะการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคลากรซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาองค์การหรือหน่วยงานให้มีความเจริญก้าวหน้าหรือเป้าหมายได้เป็นอย่างดี การฝึกอบรมเป็นการเสริมสร้างความรู้ความสามารถให้กับบุคลากรในการทำงาน เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลดียิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป วิธีการพัฒนาสมรรถนะครูมีหลากหลายวิธีด้วยกัน ได้แก่ การฝึกประชุม กลุ่มร่วมคิด ร่วมทำ การประชุมเชิงปฏิบัติการ สืบค้นหาความแปลกใหม่และสิ่งดีมีประโยชน์ ศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิทยาการ ฝึกสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ฝึกและใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ร่วมกิจกรรมประชุมสัมมนา ตลอดจนวิจัยในงานประจำ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้คัดเลือกวิธีการที่นำมาพัฒนาครูในงานวิจัยครั้งนี้ 3 วิธี ได้แก่ การศึกษาด้วยตนเอง การศึกษาดูงานและการฝึกอบรม

สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้

ความหมายสมรรถนะของการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้ อุทุมพร จามรมาน (2540) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าเป็นกระบวนการหรือวิธีการต่าง ๆ ที่ดำเนินการอย่างมีขั้นตอนเริ่มตั้งแต่การรับรู้ การคิด การประเมิน การเรียนรู้ และมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การสังเกต การสงสัย การอยากรู้คำตอบ การแสวงหา การคาดคะเน การหาข้อมูล และการตรวจสอบคำตอบ

ชูศรี สุวรรณโชติ (2544) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การนำปัญหาที่ได้จากการศึกษามาพัฒนาปรับปรุงใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

กรมวิชาการ (2544) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นการตรวจสอบ และทบทวนขั้นตอนการดำเนินงานในการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ภารกิจ และเป้าหมายยุทธศาสตร์ในการพัฒนา รวมถึงความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นกระบวนการหรือวิธีการต่าง ๆ ที่เป็นระบบ มีขั้นตอนที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ที่มี ประโยชน์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริม หรือปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายใน สถานศึกษา เช่น การจัดทำแผนการเรียนรู้ของครูผู้สอน การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามสาระ หน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และจัดเนื้อหาสาระกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเผชิญ สถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการสอนตามความเหมาะสม

เกษม วัฒนชัย (2546) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าเป็นการรับการ ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อ ศรัทธา เจตคติ ค่านิยม ทักษะการทำงานทักษะชีวิต และการครองตน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้สึกริक्त และพฤติกรรมของผู้เรียน ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้เกิดกับผู้เรียนและโดยผู้เรียนเท่านั้น ซึ่งมีหลักของการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. บุคคลจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นเมื่อสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้ หรือประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ก่อนแล้ว
2. บุคคลจะเรียนรู้ได้เฉพาะในสิ่งที่ตนสนใจที่จะเรียนและต้องอยากเรียน
3. ขั้นตอนการเรียนรู้เริ่มจากง่ายไปหายาก ความเข้าใจแต่ละขั้นตอนจะมาก หรือน้อยขึ้นอยู่กับว่าผู้เรียนยังคงความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนต้น ๆ ได้มากหรือน้อยเท่าไร
4. การสร้างเงื่อนไขเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยในการเรียนรู้และช่วยในการ เปลี่ยนแปลง เช่น การให้รางวัล หรือการยกย่อง เป็นต้น
5. หากผู้สอนและผู้เรียน กำหนดเป้าหมายในแต่ละขั้นตอนของการเรียนรู้ และหากผู้เรียนทำได้สำเร็จ ย่อมเป็นแรงส่งหนุนเพื่อให้ผู้เรียนใฝ่เรียนในขั้นต่อไป
6. ส่วนใหญ่การเรียนรู้ได้จากการลองถูกลองผิดเช่นกัน ดังนั้นหาก ผู้เรียนทำพลาด แล้วแก้ไขจนถูกต้อง โดยที่ผู้สอนจะช่วยเหลือหรือไม่ก็ตาม ย่อมเป็นการเรียนรู้ที่วิธีหนึ่ง
7. การพัฒนาแนวความคิดไปพร้อม ๆ กับกระบวนการเรียนรู้จะช่วยสร้างมโนภาพ ในใจแก่ผู้เรียน ซึ่งจะเชื่อมโยงกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเขา

8. การเรียนรู้ที่ริเริ่มโดยผู้เรียนที่ทุ่มเทและใจจดใจจ่ออยากเรียนย่อมก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวร และมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด

9. หากผู้เรียนพร้อมที่จะวิจารณ์ตนเองและประเมินตนเองอย่างเป็นกลาง ตรงไปตรงมาได้ก็จะเป็นพื้นฐานให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ฟังตนเองได้ และเป็นอิสระ

10. โลกปัจจุบัน การเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด คือการเรียนรู้ในวิธีการและกลไกของการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการในการสร้างความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยม เจตคติ คุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนผ่านกิจกรรมที่ครูจัดไว้ให้เหมาะสมกับบริบทและทรัพยากรที่มีอยู่

แนวทางการจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้ให้แนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาของชาติได้ถูกตราขึ้นมา ได้เปิดโอกาสให้คนไทยได้รับการศึกษาและสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ดังนี้

1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
2. ให้สังคมมีส่วนร่วมสำหรับจัดการศึกษา
3. การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชนชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

4. ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทย อย่างถูกต้อง

5. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
มาตรา 24 การจัดการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ
ต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของ
ผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์
และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ
ให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน
สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน
และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน
จากสื่อการเรียนสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ
บิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

หลักการจัดการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ปฏิรูป
การจัดการเรียนรู้ทั้งในระดับโรงเรียนและมหาวิทยาลัย โดยเปลี่ยนจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้น
บทบาทครูผู้สอนมาเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ครูในการจัดการ
เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ใช่การเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองโดยลำพัง ในส่วนของ
การจัดกระบวนการเรียนรู้ มาตรา 24 ได้ระบุให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์
ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดาผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดกล่าวจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูและนักเรียน กล่าวคือ ลดบทบาทของครูผู้สอนจากเป็นผู้บอกเล่า บรรยาย สาธิต เป็นการวางแผนการจัดการเรียนรู้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ จะต้องเน้นที่บทบาทของนักเรียนตั้งแต่เริ่มต้น คือ ร่วมวางแผนการเรียนการวัดผลประเมินผล และต้องคำนึงว่ากิจกรรมการเรียนนั้น เน้นการพัฒนากระบวนการคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย ตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูล การแก้ปัญหาการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันการสร้างคำอธิบายเกี่ยวกับ ข้อมูลที่สืบค้นได้ เพื่อนำไปสู่คำตอบของปัญหาหรือคำถามต่าง ๆ ในที่สุดการสร้างองค์ความรู้ ทั้งนี้ กิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวต้องพัฒนานักเรียนให้เจริญพัฒนาทั้งร่างกายอารมณ์ สังคม และสติปัญญา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้ให้หลักการ การจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ ผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย

องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบด้าน “การจัดการเรียนรู้” นับว่าเป็นองค์ประกอบหลักที่แสดงถึง การเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมประกอบด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่แท้จริงของการเรียนรู้ บทบาทของครูและบทบาทของผู้เรียนการจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำได้ สำเร็จ เมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ครูและผู้เรียน มีความเข้าใจตรงกัน เกี่ยวกับความหมายของการเรียนรู้

ทฤษฎี ข้ามมมณี (2544) ได้ให้องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นงานเฉพาะบุคคลทำแทนกันได้ ครูที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวเอง
  2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญา ต้องมีการใช้กระบวนการคิดสร้างความเข้าใจความหมายของสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นครูจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ
  3. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกันอาจคิดได้หลายแง่หลายมุม ทำให้เกิดความขยายเต็มเต็มความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามที่สังคมยอมรับด้วย ดังนั้นครูที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ
  4. การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนับสนุน เป็นความรู้สึกเบิกบาน เพราะหลุดพ้นจากความขี้ใจ และเกิดความสุขขึ้นจากการได้เรียนรู้ เมื่อพบคำตอบด้วยตนเอง
  5. การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ไม่มีที่สิ้นสุด ครูควรสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จักจบ
  6. การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลง เพราะได้รู้มากขึ้นทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผลการพัฒนาตัวเองด้วย
- ดังนั้นครูจึงต้องคำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ คือ
1. ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
  2. การเน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก
  3. การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน
  4. การจัดกิจกรรมไม่น่าสนใจ ไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย
  5. ความมีเมตตากรุณาต่อผู้เรียน
  6. การทำทนายให้ผู้เรียนอยากรู้
  7. การตระหนักถึงเวลาที่เหมาะสมที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้
  8. การสร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง
  9. การสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้
  10. การมีจุดมุ่งหมายของการสอน
  11. ความเข้าใจผู้เรียน
  12. ภูมิหลังของผู้เรียน

13. การไม่มีวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น

14. การเรียนการสอนที่ดีเป็นพลวัต (Dynamic) กล่าวคือ มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งในด้านการจัดการกิจกรรม การสร้างบรรยากาศ รูปแบบเนื้อหาสาระ เทคนิค วิธีการ

15. การสอนสิ่งที่ไม่ใกล้ตัวผู้เรียนมากเกินไป

16. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้ให้องค์ประกอบและตัวชี้วัดของความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนระดับสถานศึกษา ดังนี้

1. ครูผู้สอน

1.1 มีข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลครบถ้วน และนำไปใช้ในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นกับสภาพผู้เรียน

1.2 มีแผนพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น และรายงานความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม

1.3 มีนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้นที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.4 มีรายงานการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

1.5 มีเครื่องมือวัดและประเมินที่หลากหลายครอบคลุมตามจุดเน้น

2. ผู้เรียน

2.1 การเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดจากประสบการณ์ตรงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

2.2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวคิด วางแผน และประเมินผลการเรียนรู้

2.3 ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้จากความถนัดและความสามารถตามช่วงวัย

2.4 ผู้เรียนมีวินัยในการทำงาน มีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

2.5 ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข มีความสามารถ ทักษะ และคุณธรรมตามจุดเน้นของแต่ละช่วงวัย

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการกระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทาง

ในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ให้องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและจึงพิจารณาออกแบบการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาทดังนี้

1. บทบาทของผู้สอน ควรดำเนินการดังนี้

- 1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน
- 1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ ความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
- 1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
- 1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน
- 1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

2. บทบาทของผู้เรียน ควรดำเนินการดังนี้

- 2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
- 2.2 เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ
- 2.3 ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 2.4 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มหรือครู

2.5 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

เอียน สมิธ และอนงค์ วิเศษสุวรรณ (2550) ได้ให้ข้อสรุปของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า ครูตั้งเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นั้นมากกว่าการให้ผู้เรียนฟังครูบรรยายตลอดบทเรียน ครูจะใช้เวลาไม่มากให้ข้อมูลเบื้องต้นแนะแนวทาง เวลาส่วนใหญ่จะเน้นให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม เช่น อภิปรายกลุ่มย่อยศึกษาข้อมูลจากตำรา ห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ต ระดมความคิด สร้างโครงการ ผลิตผลงานการแสดงบทบาทสมมุติการแก้ปัญหา ทั้งหมดนี้อยู่บนฐานความคิดว่า ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ด้วยการเรียนอย่างมีส่วนร่วม (Active) มากกว่าการเรียนแบบรับฟัง (Passive) ฟังหรือรับรู้จากสิ่งที่ครูสอนเป็นเวลานานการเรียนอย่างมีส่วนร่วมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าที่จะพยายามเข้าใจความรู้ที่ครูนำมาสอน การประเมินการเรียน ครูประเมินว่าบทเรียนที่วางแผนไว้นั้นบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่การประเมินการเรียนจำแนกได้ 2 แบบ คือ ประเมินเพื่อการปรับปรุงเป็นการประเมินแบบไม่เป็นทางการเพื่อใช้ข้อมูลมาประกอบการพิจารณาว่าวิธีการจัดการเรียนรู้ที่วางแผนไว้นั้น ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนหรือไม่ประเมินเพื่อสรุปเป็นการประเมินหลายมิติ เพื่อวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งวัดจากความสามารถ และทักษะของผู้เรียน แฟ้มสะสมผลงาน โครงการ รายงาน เป็นการวัดตามสภาพจริงแทนการวัด โดยการทดลองเพียงอย่างเดียว ที่เคยทำมาในอดีต โดยครูจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะของการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมต้องมีความหลากหลาย เพื่อเอื้อต่อวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีทางเลือกในการเรียนรู้ สามารถเกิดขึ้นตลอดเวลา การทำวิธีที่ยืดหยุ่น (Flexible Approach) มาใช้ในการเรียนและการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ได้หลายวิธี เช่น การเรียนแบบเปิด (Open Learning) การเรียนทางไกล (Distance Learning) การเรียนโดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์ (Computer Mediated Learning) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) ซึ่งมีข้อดี คือ

- 1.1 สามารถเรียนได้มากและรวดเร็ว
- 1.2 สามารถเข้าถึงบริการการศึกษาได้ง่าย
- 1.3 สามารถเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย
- 1.4 สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
- 1.5 สามารถเข้ารับบริการการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและอยู่ที่ไหนก็เรียนได้สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

2. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเนื้อหาและกิจกรรมต้องตอบสนองความสนใจของผู้เรียนและผู้เรียนสามารถเรียนได้เต็มศักยภาพ โดยเน้นการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดสภาพการเรียนรู้ควรจัดในลักษณะดังต่อไปนี้

- 2.1 ให้ผู้เรียนมีอิสรภาพในการเลือกเวลาเรียนได้ตามความต้องการ
- 2.2 ผู้เรียนสามารถเลือกสถานที่เรียนได้ตามความสะดวก
- 2.3 ผู้เรียนสามารถเลือกเนื้อหาที่จะเรียนได้ตามความสะดวก
- 2.4 การจัดหน่วยการเรียนรู้ (Modules) หรือโปรแกรมการเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนเนื้อหาและเลือกที่จะเรียนกับครูและเพื่อนคนอื่น ๆ ได้หลากหลาย
- 2.5 กิจกรรมการเรียนและการประเมินต้องสัมพันธ์กันอาจจัดได้หลากหลายให้เป็นทางเลือกในการเรียนการสอน ได้แก่ การเรียนเป็นคู่ หรือการเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หรือเรียนโดยการปรึกษากับครู

2.6 สภาพการเรียนรู้ ต้องเกิดจากผู้เรียนลงมือปฏิบัติหรือลงมือกระทำด้วยตนเอง (Active Learners) ไม่ใช่การเรียนแบบเป็นผู้รับ (Passive Learners) ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินในลักษณะต่าง ๆ การเพิ่มความยืดหยุ่นในการเรียนการสอนทำได้โดยการปรับกระบวนการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์กับผู้เรียน กล่าวคือ

- 2.6.1 ด้านโครงสร้างของหลักสูตร การจัดโครงสร้างของหลักสูตรต้องเป็นหลักสูตรที่เป็นทางเลือกตามความสนใจของผู้เรียน ไม่ใช่เป็นหลักสูตรหรือวิชาที่ถูกบังคับให้เรียน
- 2.6.2 ด้านเนื้อหาของหลักสูตร การจัดเนื้อหาของหลักสูตรต้องเป็นหลักสูตรแกนกลางผนวกกับโครงการหรือกรณีศึกษา หรือเป็นสัญญาการเรียนที่ครูกับนักเรียนร่วมกันกำหนด
- 2.6.3 ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน วิธีการจัดการเรียนการสอนต้องเป็นการเรียนรู้จากปัญหาหรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 2.6.4 ด้านการปฏิสัมพันธ์ ต้องมีการปฏิสัมพันธ์ในการเรียนมีการประชุมปรึกษาร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนหรือมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา
- 2.6.5 ด้านการประเมินผล ต้องเป็นการประเมินโดยกลุ่มเพื่อนและการประเมินตนเองหรือมีการประเมินผลร่วมกันและครู

กล่าวโดยสรุป ในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญที่สุด ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อย่างไรก็ตามจากภาวะวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมา ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือ ไม่สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน อีกทั้งยังขาดการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ไม่บรรลุผลเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้จะบรรลุผลได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ อีก เช่น ความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครู การแสวงหาความรู้ การใช้หลักจิตวิทยา การใช้สื่อ การออกแบบการเรียนรู้ และที่สำคัญยิ่งคือการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้อธิบายถึงรายละเอียด ดังนี้

1. การบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การบูรณาการ หมายถึง การนำศาสตร์หรือความรู้วิชาต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันนำมาเข้าด้วยกันหรือผสมผสานได้อย่างกลมกลืน เพื่อนำมาจัดเป็นการจัดการเรียนการสอนภายใต้หัวข้อเดียวกัน เชื่อมโยงกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการเน้นองค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชา และเน้นการสร้างความรู้ของผู้เรียนที่มากกว่าการให้เนื้อหาโดยครูเป็นผู้กำหนดการจัดการเรียนการสอนในการเขียนแผนการสอนของครูผู้สอนแบ่งออก ดังนี้

1.1 การบูรณาการภายในวิชา มีจุดเน้นอยู่ภายในวิชาเดียวกันอาจนำวิชาต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันมาบูรณาการกันเองของวิชานั้นและไม่แยกหรือขยายไปกับวิชาอื่น

1.2 การบูรณาการระหว่างวิชา มีจุดเน้นอยู่ที่การนำวิชาอื่นเข้าเชื่อมโยงด้วยกัน ตั้งแต่ 2 วิชาขึ้นไป โดยภายใต้หัวข้อเดียวกันว่าวิชาใดที่สามารถนำเข้ามาบูรณาการด้วยกันได้ ไม่จำเป็นต้องต้องทุกวิชา หรืออาจครบทุกวิชาหรือทุกกลุ่มประสบการณ์ก็ได้เป็นการนำวิชาหรือศาสตร์ต่าง ๆ เชื่อมโยงกันภายใต้หัวข้อเดียวกัน ประโยชน์ของการบูรณาการ ได้แก่ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนที่ลึกซึ้งและมีลักษณะใกล้เคียงกับชีวิตจริง ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในลักษณะองค์รวมช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ ความเข้าใจจากสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว เป็นแนวทางที่ช่วยให้ครูได้ทำงานร่วมกันหรือประสานงานร่วมกันอย่างมีความสุข และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้คิดวิธีการหรือนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้

2. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ชีวิตสมรรถนะของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนดการออกแบบการเรียนรู้ในภาคเช้าของเวลาเรียนแต่ละชั้นปี เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับพัฒนาให้เรียนอ่านเขียน และคิดเลขให้คล่องภาคบ่ายเป็นการออกแบบการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียนนั้นเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ในประสบการณ์จริง

3. การใช้รูปแบบและเทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การถ่ายทอดความรู้ ทักษะกระบวนการ เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และมวลประสบการณ์ของผู้สอนให้แก่ผู้เรียนซึ่งในปัจจุบันเป็นยุคของการปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้สอนจึงเปลี่ยนบทบาทจากการสอนมาเป็นการจัดการเรียนรู้และผู้อำนวยการสะดวกผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้าง

ความรู้ กระบวนการสร้างความคิด กระบวนการทางสังคมกระบวนการเผชิญสถานการณ์และ
แก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ
กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย การใช้กิจกรรม
โครงการ

4. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุน
การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐาน
การเรียนรู้ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลายประเภท ทั้งสื่อ
ธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีและเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อให้มี
ความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียนในการจัดทำสื่อ
การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญ
ของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรม
การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเนื้อหาที่มีความถูกต้อง ประโยชน์ของการใช้สื่อการเรียนรู้ คือ
ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น ผู้เรียนมองเห็นสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้เป็น
รูปธรรมและเป็นกระบวนการ ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง สร้างสภาพแวดล้อมและประสบการณ์
การเรียนรู้ที่แปลกใหม่น่าสนใจ และทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็น
ส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียนที่มีความสนใจและความสามารถในการเรียนรู้ที่ต่างกัน

5. การวัดและการประเมินผล การวัดและประเมินผลในชั้นเรียนมีจุดมุ่งหมายอยู่
2 ประการ คือ การประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดและ
การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน การให้น้ำหนักความสำคัญจะไปที่จุดหมายแรก คือ การวัดผล
และประเมินผลเพื่อนำผลการประเมินมาช่วยพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะภารกิจที่สำคัญทาง
การศึกษา คือทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ในสิ่งที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2554 ดังนั้นการสร้างเครื่องวัดในการประเมินผล ครูผู้สอนจำเป็นต้องรู้จักเทคนิค
และมีความชำนาญในการสร้างเครื่องมือแต่ละชนิด เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล
แต่ละชนิดมีทั้งข้อเด่นและข้อจำกัดแตกต่างกันออกไป ครูผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจในจุดเน้น
แต่ละจุดว่าจะวัดความสามารถอะไรทักษะใด หรือคุณลักษณะอะไร การประเมินผลนั้นก็ควร
สอดคล้องกับการเรียนรู้ปัจจัยความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นหน่วย
สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา เนื่องจากโรงเรียนมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการ
เรียนรู้ โดยมีผู้บริหารโรงเรียนและครูเป็นผู้รับผิดชอบ ดำเนินงานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจะต่ำ
หรือสูงจึงขึ้นอยู่กับผู้บริหารและครูเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ของครูจะต้องอาศัยความรู้
และกระบวนการที่เหมาะสมในการจัดการความรู้ซึ่งจะต้องดำเนินงานร่วมกับนักเรียน ผู้บริหาร
โรงเรียนและชุมชน ทั้งในฐานะผู้ปฏิบัติ ผู้นำ ผู้ร่วมมือ

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

เมเยอร์ และโจนส์ (Meyers and Jones, 1993) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ การลงมือกระทำ และการแก้ปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์ที่ชวนสงสัย กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับข้อมูล เกิดความคิดรวบยอด หรือทักษะใหม่ ๆ จากการเรียนรู้

บุหงา วัฒนะ (2546) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความหมาย โดยการร่วมมือระหว่างนักเรียนด้วยกัน ครูต้องลดบทบาทในการสอนเนื้อหา และการให้ความรู้แก่นักเรียนโดยตรง แต่ไปเพิ่มกระบวนการ และกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ผ่านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยการพูด การเขียน การอภิปรายผลกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

ศักดา ไชกิจภิญโญ (2548) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้จัดกิจกรรมที่นักเรียนต้องหาความหมาย และทำความเข้าใจด้วยตนเอง หรือร่วมกันกับเพื่อน เช่น ร่วมกันสืบค้นหาคำตอบ อภิปราย นำเสนอ และสรุปความคิดรวบยอด

บัญญัติ ชำนาญกิจ (2549) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ว่า เป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องค้นหาเนื้อหาเพื่อก่อให้เกิดองค์ความรู้โดยการพูดคุย การเขียน การอ่าน การสะท้อนความคิด หรือการตั้งคำถาม ซึ่งเป็นการเรียนที่มีคุณค่า น่าตื่นเต้น สนุกสนาน ทำทหายความสามารถ นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสอดคล้องกับความสนใจของตนเอง ได้ลงมือคิดและกระทำอย่างมีความหมาย สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning หมายถึง การจัดกิจกรรม โดยครูผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ การคิดค้นหาข้อสรุปในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากเพื่อนในกลุ่ม โดยการเริ่มจากการทำนายผล การสังเกต การบันทึกผล และการอภิปรายผล เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในการเรียนตลอดเวลา เพราะผู้เรียนถูกท้าทายให้ใช้ความคิดจากความรู้เดิม และถูกกระตุ้นให้ค้นหาความรู้ใหม่ เพื่อมาอธิบายความรู้ที่ตนเองได้ไปศึกษามา

ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

Bonwell และ Eison (1991) ได้ให้ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ว่า การเรียนโดยใช้เทคนิคเข้ามาประกอบนั้น เป็นการเพิ่มพลังทางการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เช่น การเรียนในรูปแบบที่หลากหลายทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจมากกว่า

การเรียนแบบเดิม ๆ ความสำเร็จจากการศึกษาของผู้เรียนถูกนำมาทดลองในการสอนรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้แบบ Active Learning จึงทำให้ผู้เรียนเกิดการระดมความคิดและการเขียนได้ด้วยตนเอง

Silberman (1996) ได้ให้ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการซึมซับจากสิ่งที่ได้ยินซึ่งการเรียนรู้อย่าง Active Learning เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเรียน และได้ฝึกการทำกิจกรรม เมื่อผู้เรียนได้ตระหนักว่าผู้เรียนเป็นคนที่มีส่วนร่วมในความสำเร็จของงาน ผู้เรียนก็จะมีความสุขที่ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น และได้ฝึกกระบวนการคิดต่าง ๆ เพื่อนำมาซึ่งความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การเรียนรู้แบบ Active Learning ไม่ได้เสริมสร้างทักษะกระบวนการคิดเพียงอย่างเดียวแต่ยังเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของการทำงานร่วมกัน เช่น ความรับผิดชอบ การแสดงความคิดเห็น และการยอมรับความคิดเห็นของกันและกันเป็นต้น

บุหงา วัฒนะ (2546) ได้ให้ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ว่า ถ้าให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการอ่านเพียงอย่างเดียวเขาจะได้รับเพียง 20% ถ้าได้รับจากการฟังจะเพิ่มเป็น 30% แต่ถ้ามีโอกาสเห็นจะเพิ่มเป็น 40% ถ้าพูดจะเพิ่มเป็น 50% และลงมือปฏิบัติจะเป็น 60% และถ้าได้ทำกิจกรรมหลายอย่างที่หลากหลาย การเรียนรู้ของผู้เรียนจะเป็น 90%

กล่าวโดยสรุป ความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning จึงเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้คิดเป็นและแก้ปัญหาเป็น ปฏิบัติเป็น และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเน้นการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นจุดเริ่มต้นในการแก้ปัญหา

ลักษณะการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

Bonwell และ Eison (1991) ได้เสนอลักษณะของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ นอกเหนือจากการฟังเพียงอย่างเดียว
2. เน้นกิจกรรมการพัฒนาทักษะแนวคิดของผู้เรียนมากกว่าการที่ครูเป็นผู้ถ่ายทอด
3. ผู้เรียนได้ฝึกคิดขั้นสูงได้แก่ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมินค่า
4. ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น การอ่าน การอภิปราย และเขียน
5. เน้นให้ผู้เรียนค้นหาความรู้ เจตคติ คุณค่าและประสบการณ์ด้วยตนเอง

Fink (1999) ได้เสนอลักษณะการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ไว้ดังนี้

1. การสนทนากับตัวเอง ผู้เรียนได้สื่อสารกับตนเอง สะท้อนความคิดในสิ่งที่ได้เรียนจดบันทึกในสิ่งที่ตนเองคิดจากสิ่งที่ได้เรียนรู้ลงในแฟ้มสะสมผลงาน และมีการเชื่อมโยงความรู้กับบทสนทนาในชีวิตประจำวัน

2. การสนทนาสื่อสารกับผู้อื่น การเรียนรู้แบบเดิมที่ผู้เรียนรับฟังคำบรรยายจาก ผู้สอน ผู้เรียนไม่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นกับผู้อื่นจึงขาดความกระตือรือร้นในการเรียนหากครูได้จัด กิจกรรมให้ผู้เรียนได้อภิปรายในกลุ่มย่อยด้วยปัญหา หรือสถานการณ์ที่น่าสนใจผู้เรียนจะสามารถ สนทนาสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นด้วยความท้าทาย และสนุกสนาน

3. ประสบการณ์ที่ได้รับจากการลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนเกิดประสบการณ์โดยตรงจาก การออกแบบ และทำการทดลอง กรณีศึกษา บทบาทสมมติ ฯลฯ

4. ประสบการณ์ที่ได้รับจากการสังเกต ผู้เรียนได้สังเกตโดยตรง หรือรับฟังจากผู้อื่น ในการทดลอง การสาธิต หรือสถานการณ์จำลอง

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553) ได้เสนอลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหา และการนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้

2. เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ โดยผู้เรียน สามารถสร้างองค์ความรู้ และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเองจากความร่วมมือกับผู้อื่นด้วยตนเอง

3. ผู้เรียนจัดการเรียนรู้ หรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์เดิม การสังเกต การทดลอง การอภิปราย หรือการสรุปบทบทวนบทเรียน

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2555) ได้เสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูงสุด เหมาะสมกับผู้เรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูผู้สอน และเพื่อนในชั้นเรียน

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ท้าทายความคิด ให้ผู้เรียนได้รับวิธีการเรียนรู้ที่ หลากหลาย เน้นการอภิปรายกลุ่ม และเน้นการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน

3. ครูผู้สอนต้องกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างชัดเจน

กล่าวโดยสรุป ลักษณะการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning เป็นการจัดการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ สูงสุด จัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูผู้สอน และเพื่อนในชั้นเรียน เน้นกิจกรรมการพัฒนาทักษะแนวคิดของผู้เรียนมากกว่าการที่ครูเป็นผู้ถ่ายทอด ผู้เรียนได้ฝึกคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมินค่า การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปใช้ เน้นให้ผู้เรียน ค้นหาคำความรู้ เจตคติ คุณค่าและประสบการณ์ด้วยตนเอง โดยที่ผู้สอนจะต้องกำหนดเวลาในการเรียน อย่างชัดเจน

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

Fink (1999) ได้ให้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

1. ขั้นกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก
2. ขั้นระดมความคิดของผู้เรียน
3. ขั้นสังเคราะห์ความคิด
4. ขั้นนำเสนอ
5. ขั้นประเมินผล

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546) ได้ให้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ดังนี้

1. พิจารณาจุดประสงค์ เนื้อหา ที่ต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้
2. ออกแบบกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างแท้จริง
3. ใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียน
4. ประเมินผลการเรียนอยู่เสมอ เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเรียนรู้อะไรบ้าง

และมีประเด็นใดที่ผู้เรียนยังสงสัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้ให้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ

Active Learning ไว้ดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
2. ขั้นศึกษาวิเคราะห์
3. ขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง
4. ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้
5. ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/นำไปใช้
6. ขั้นประเมินผล

สมาลี ชัยเจริญ (2551) ได้ให้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์
2. วิเคราะห์วัตถุประสงค์
3. ดำเนินการศึกษาค้นคว้าโดยผู้เรียน
4. สังเคราะห์ความรู้
5. สรุปประเมินค่าหาคำตอบ
6. นำเสนอผลงานและประเมินผลงาน

สุชาติ วัฒนชัย (2558) ได้ให้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

ไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นกำหนดปัญหา
2. ขั้นแสวงหาความรู้
3. ขั้นรวบรวมข้อมูล
4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล
5. ขั้นสรุปผล
6. ขั้นนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตาราง 1 สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

ที่	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning	Fink (1999)	สำนักคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน(2546)	สำนักงานเลขาธิการ รศทการศศึกษา (2550)	คู่มือชัยเจริญ (2551)	สุชาติ วัฒนชัย (2558)	รวม
1	ขั้นกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความตระหนัก	/	/				2
2	ขั้นระดมความคิดของผู้เรียน	/					1
3	ขั้นสังเคราะห์ความคิด	/	/				2
4	ขั้นนำเสนอ	/	/				2
5	ขั้นประเมินผู้เรียน	/	/				2
6	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน			/	/	/	3
7	ขั้นศึกษาวิเคราะห์			/	/	/	3
8	ขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง			/	/	/	3
9	ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้			/	/	/	3
10	ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/นำไปใช้			/	/	/	3
11	ขั้นประเมินผล			/	/	/	3

จากตาราง 1 การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning จากหน่วยงาน นักวิชาการ 5 แห่ง สามารถสังเคราะห์ได้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ทั้งหมด 11 ข้อ ซึ่งในการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกขั้นตอนที่มีความถี่มากที่สุดได้

6 ชั้นได้แก่ 1) ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2) ชั้นศึกษาและวิเคราะห์ 3) ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง
4) ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ 5) ชั้นประปรังการเรียนรู้/การนำไปใช้ และ 6) ชั้นประเมินผล
ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ความหมายของชั้นการนำเข้าสู่บทเรียน

ความหมายของคำว่า “นำ” ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2544 หมายถึง เริ่มต้นโดยมีผู้อื่นหรือสิ่งอื่นตาม ฉะนั้น คำว่า “นำเข้าสู่” ก็เป็นการเริ่มต้นเพื่อไปสู่สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ส่วนคำว่า “บทเรียน” หมายถึง คำสอนที่กำหนดให้เรียน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ฉะนั้น ตามรูปศัพท์ “การนำเข้าสู่บทเรียน” หมายถึง การเริ่มต้นเพื่อไปสู่ เนื้อหาสาระหรือคำสอนที่กำหนดให้เรียน

อรภัทร สิทธิรักษ์ (2540) ได้ให้ความหมาย การนำเข้าสู่บทเรียน ไว้ว่าหมายถึง การจัดกิจกรรมก่อนเริ่มสอนเนื้อหาในทุกวิชา เพื่อเป็นการเตรียมนักเรียนให้รู้ที่กำลังเรียนเรื่องอะไร โดยนำเอาความรู้และทักษะที่นักเรียนมีอยู่เดิมมาสัมพันธ์กับบทเรียนที่ครูสอน ซึ่งจะทำให้นักเรียน เข้าใจบทเรียนได้ชัดเจนขึ้น

ชมนาด รัตนมณี (2541) ได้ให้ความหมาย กล่าวว่า การนำเข้าสู่บทเรียน ไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเมื่อครูจะเริ่มสอน หรือจะทำกิจกรรมใด ๆ เพื่อเป็นการเตรียมให้นักเรียน เกิดความสนใจ พร้อมทั้งจะติดตามบทเรียนต่อไป และรู้ว่าจะเรียนเกี่ยวกับเรื่องอะไร ทำให้มี จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล และคณะ (2549) ได้ให้ความหมาย การนำเข้าสู่บทเรียน ไว้ว่า หมายถึง การกระตุ้นและเร้าความสนใจของนักเรียนให้มิต่อบทเรียน ทำให้นักเรียนมีความพร้อม และความกระตือรือร้นที่จะเรียน นักเรียนรู้ว่าจะเรียนเรื่องอะไร โดยที่ครูไม่ต้องบอกโดยตรง และนักเรียนยังสามารถนำความรู้เดิมมาสัมพันธ์กับบทเรียนใหม่ได้อย่างถูกต้อง

กล่าวโดยสรุป การนำเข้าสู่บทเรียน หมายถึง การเตรียมตัวนักเรียนก่อนเริ่มเรียน และก่อนที่ครูจะสอนเนื้อหาทุกวิชา เพื่อเป็นการเตรียมนักเรียนให้รู้ที่กำลังเรียนเรื่องอะไร สามารถ นำเอาความรู้และทักษะที่นักเรียนมีอยู่เดิมมาสัมพันธ์กับบทเรียนที่ครูกำลังจะสอนได้ ซึ่งทำได้โดยการ หากิจกรรมที่เร้าความสนใจของนักเรียนแล้วเชื่อมโยงไปสู่บทเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน ได้ดียิ่งขึ้น

ความสำคัญของขั้นตอนการนำเข้าสู่บทเรียน

อรภัทร สิทธิรักษ์ (2540) ได้ให้ความสำคัญของ การนำเข้าสู่บทเรียน ไว้ว่า เป็นขั้นที่เร้าความสนใจของนักเรียนหรือดึงดูดความสนใจให้มาอยู่ที่การเรียนการสอนของครู เป็นการเตรียมนักเรียนให้มีสมาธิในการฟังเรื่องที่ครูจะสอน เพื่อให้นักเรียนรู้ว่าต่อไปจะเรียนเรื่อง

อะไร นักเรียนสามารถนำเอาความรู้และทักษะเดิมที่มีอยู่มาสัมพันธ์กับบทเรียนใหม่ นักเรียนเห็น
แนวทางในการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนใหม่ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล และคณะ (2549) ได้ให้ความสำคัญของการนำเข้าสู่บทเรียน
ไว้ว่า

1. ช่วยให้นักเรียนเกิดความพร้อมในการเรียนรู้
2. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
3. เป็นสื่อเชื่อมโยงสัมพันธ์ภาพที่ติระหว่างครูและนักเรียนก่อนการเรียน
4. ช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้เดิมกับเรื่องที่จะเรียนต่อไปได้
5. เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใฝ่รู้ และเรียนด้วยความ

การสอนในขั้นต่อไป

สนุกสนาน

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการนำเข้าสู่บทเรียนเป็นขั้นตอนทำให้นักเรียน
เรียนอย่างมีคุณภาพสนใจในการเรียน รวมไปถึงเป็นแนวทางให้ผู้เรียนนำความรู้ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้
กับวิชาที่เรียนอยู่อย่างเหมาะสม การนำเข้าสู่บทเรียนมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับครูผู้สอนทุกรายวิชา
เพื่อให้นักเรียนให้เกิดความสนใจในบทเรียนและเรียนอย่างสนุกสนานเป็นสื่อเชื่อมโยงสัมพันธ์ภาพที่
ติระหว่างครูและนักเรียนก่อนการเรียนการสอนในขั้นต่อไป

วิธีการ/ขั้นตอน นำเข้าสู่บทเรียน

อรภัทร สิทธิรักษ์ (2540) ได้ให้วิธีการการนำเข้าสู่บทเรียนไว้ ดังนี้

1. การนำเข้าสู่บทเรียนควรใช้เวลาสั้น ๆ ประมาณ 5-15 นาที
2. สิ่งที่ใช้เข้าสู่บทเรียนต้องเอื้อกับบทเรียน หรือสอดคล้องกับบทเรียน
3. การจงใจเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนต้องกระทำให้กระชับพอเหมาะพอดี

เมื่อผู้เรียนมีความสนใจครูต้องรีบขึ้นบทเรียนใหม่ทันที

4. การนำเข้าสู่บทเรียน ครูจำเป็นต้องเลือกใช้วิธีใหม่ ๆ และเหมาะสม

อย่าใช้วิธีซ้ำซาก

5. พยายามศึกษาความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน และเลือกวิธีการ

นำเข้าสู่บทเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

6. ครูต้องศึกษาเทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียนแต่ละวิธีให้เข้าใจและฝึกฝนจน

เกิดความชำนาญ

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล และคณะ (2549) ได้ให้วิธีการการนำเข้าสู่บทเรียนไว้ ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อเรื่องที่จะสอน และพิจารณาเลือกกิจกรรมให้เหมาะสม

2. ศึกษากิจกรรมที่จะนำมาใช้ให้่องแท้ เช่น ถ้าจะเล่านิทานโดยการใช้หุ่น ก็ต้องรู้เทคนิคการเชิงหุ่นให้สนุกสนาน

3. ควรรู้ประสบการณ์หรือความรู้ของนักเรียน เพื่อหาวิธีให้นักเรียนสนใจยิ่งขึ้น ถ้าไม่มีประสบการณ์เดิมเลยก็เชื่อมโยงไปสู่เรื่องที่จะสอนไม่ได้

กล่าวโดยสรุป วิธีการนำเข้าสู่บทเรียนมีดังนี้ การนำเข้าสู่บทเรียนใช้เวลาสั้น ๆ กระชับ พอเหมาะพอดี เมื่อผู้เรียนมีความสนใจครุต้องรีบขึ้นบทใหม่พอดี สิ่งที่ใช้นำเข้าสู่บทเรียน ต้องเอื้อกับบทเรียน หรือสอดคล้องกับบทเรียน การมุ่งใจเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนกระทำให้กระชับ พอเหมาะพอดีเมื่อผู้เรียนมีความสนใจครุขึ้นบทเรียนใหม่ทันที การนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนเลือกใช้วิธีใหม่ ๆ และเหมาะสมอย่าใช้วิธีซ้ำซาก ศึกษาความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน และเลือกวิธีการ นำเข้าสู่บทเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ครูมีการศึกษาเทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียนแต่ละวิธีให้เข้าใจ และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ

2. ชั้นศึกษาและวิเคราะห์

ความหมายชั้นศึกษาและวิเคราะห์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้ให้ความหมายของ ชั้นการศึกษาและวิเคราะห์ไว้ว่า ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตาม ศักยภาพ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเสนอกิจกรรม และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน ตลอดจนการสรุป ความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทั้งสมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555) ได้ให้ความหมาย ของชั้นศึกษาและวิเคราะห์ในการจัดการกิจกรรมแบบ Active learning ไว้ว่า เป็นขั้นที่ทำความเข้าใจในประเด็นหรือคำถามที่น่าสนใจจะศึกษาอย่างท่องแท้แล้ว มีการวางแผนกำหนดแนวทาง สสำรวจตรวจสอบตั้งสมมติฐาน จากนั้นทำการศึกษาวิเคราะห์ความรู้โดยผู้เรียน มีครูเป็นบุคคลที่ช่วย ในการจัดกิจกรรมโดยการเป็นผู้ช่วยให้คำปรึกษา

กล่าวโดยสรุป ชั้นการศึกษาและวิเคราะห์ในการจัดการกิจกรรมแบบ Active learning หมายถึง ครูเป็นส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตาม ศักยภาพ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเสนอกิจกรรม ทำความเข้าใจในประเด็นหรือคำถามที่น่าสนใจ จะศึกษาอย่างท่องแท้แล้ว มีการวางแผนกำหนดแนวทางสำรวจตรวจสอบตั้งสมมติฐาน จากนั้น ทำการศึกษาวิเคราะห์ความรู้โดยผู้เรียนและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน

ความสำคัญชั้นศึกษาและวิเคราะห์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้ให้ความสำคัญของ ชั้นการศึกษาและวิเคราะห์ไว้ว่า ครูเป็นบุคคลที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้

ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเสนอกิจกรรม และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน ตลอดจนการสรุปความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการ แสวงหาความรู้

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555) ได้ให้ความสำคัญ ของขั้นศึกษาและวิเคราะห์ในการจัดการกิจกรรมแบบ Active learning ไว้ว่า เป็นขั้นที่ทำความเข้าใจในประเด็นหรือคำถามที่น่าสนใจจะศึกษาอย่างท่องแท้ทำให้นักเรียนสามารถศึกษา และวิเคราะห์ทำให้เกิดความรู้ที่สร้างจากภายในได้ด้วยตนเอง

กล่าวโดยสรุป ขั้นการศึกษาและวิเคราะห์มีความสำคัญที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเสนอกิจกรรม ทำความเข้าใจในประเด็นหรือคำถามที่น่าสนใจจะศึกษาอย่างท่องแท้แล้ว มีการวางแผนกำหนด แนวทางสำรวจตรวจสอบตั้งสมมติฐาน จากนั้นทำการศึกษาวิเคราะห์ความรู้โดยผู้เรียนและลงมือ ปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน

วิธีการในขั้นตอน ศึกษาและวิเคราะห์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้ให้วิธีการขั้นตอน การศึกษาวิเคราะห์ ไว้ว่า ครูเป็นบุคคลที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเสนอกิจกรรม และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน ตลอดจนการสรุปความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งสมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555) ได้ให้วิธีการ ในขั้นการศึกษาวิเคราะห์ ไว้ว่า

1. ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันในการศึกษา วิเคราะห์
2. ชักถามนักเรียนเพื่อนำไปสู่การศึกษาและวิเคราะห์
3. สังเกตและรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน
4. ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแก่นักเรียน
5. ให้กำลังใจและเสนอประเด็นที่ชี้แนะแนวทางนำไปสู่การศึกษา

และวิเคราะห์

6. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม
7. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียน

กล่าวโดยสรุปวิธีการในขั้นตอนการศึกษาและวิเคราะห์ เป็นขั้นครูเป็นผู้ส่งเสริม ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล ชักถามนักเรียนเพื่อนำไปสู่ การศึกษาและวิเคราะห์ สังเกตและรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแก่

นักเรียน ให้กำลังใจและเสนอประเด็นที่ชี้แนะแนวทางนำไปสู่การศึกษาและวิเคราะห์ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มรวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งสมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียน

3. ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง

ความหมายชั้นฝึกหัด ปฏิบัติทดลอง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้ให้ความหมายของชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลองในการจัดการกิจกรรมแบบ Active Learning ไว้ว่า เป็นชั้นที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมเขียนรายงานสรุปที่เกิดขึ้นจากการศึกษาและวิเคราะห์ร่วมกัน

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555) ได้ให้ความหมายของชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลองในการจัดการกิจกรรมแบบ Active Learning ไว้ว่า เมื่อผู้เรียนทำความเข้าใจในประเด็นหรือคำถามที่น่าสนใจจะศึกษาอย่างท่องแท้แล้ว มีการวางแผนกำหนดแนวทางสำรวจตรวจสอบตั้งสมมติฐาน กำหนดแนวทางที่เป็นไปได้ ลงมือปฏิบัติเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ วิธีการตรวจสอบอาจทำได้หลายวิธี เช่น ทดลอง ทำกิจกรรมภาคสนามการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อใช้สร้างสถานการณ์จำลอง (Simulation) การศึกษาข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงหรือแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อได้มาซึ่งข้อมูลที่เพียงพอที่จะใช้ในขั้นต่อไป

กล่าวโดยสรุป ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลองในการจัดการกิจกรรมแบบ Active Learning หมายถึง ชั้นที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม เขียนรายงานสรุปที่เกิดขึ้นจากการศึกษาและวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ วิธีการตรวจสอบอาจทำได้หลายวิธี เช่น ทดลอง ทำกิจกรรมภาคสนามการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อใช้สร้างสถานการณ์จำลอง (Simulation) การศึกษาข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงหรือแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

ความสำคัญของชั้นฝึกหัด ปฏิบัติทดลอง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้ให้ความสำคัญของชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลองในการจัดการกิจกรรมแบบ Active Learning ไว้ว่า เป็นชั้นที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมเขียนรายงานสรุปที่เกิดขึ้นจากการศึกษาและวิเคราะห์ร่วมกันทำให้นักเรียนเกิดความรู้จากการฝึกปฏิบัติและทดลอง ชั้นนี้จะทำให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ การค้นพบในชั้นนี้อาจเป็นไปได้หลายทาง เช่น สนับสนุน สมมติฐาน แต่ผลที่ได้จะอยู่ในรูปแบบใดก็สามารถสร้างความรู้และช่วยนักเรียนได้เกิดการเรียนรู้

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555) ได้ให้ความสำคัญของชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลองในการจัดการกิจกรรมแบบ Active Learning ไว้ว่า เป็นขั้นตอนที่

ผู้เรียนคิดอย่างอิสระแต่อยู่ในขอบเขตของกิจกรรมการทดลอง ทำให้เกิดทักษะในกระบวนการที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนคิดอย่างอิสระแต่อยู่ในขอบเขตของกิจกรรมการทดลอง ทำให้เกิดทักษะในกระบวนการที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ ขั้นนี้จะทำให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ การค้นพบในขั้นนี้อาจเป็นไปได้หลายทาง เช่น สนับสนุน สมมติฐาน แต่ผลที่ได้จะอยู่ในรูปแบบใดก็สามารถสร้างความรู้ และช่วยนักเรียนได้เกิดการเรียนรู้

วิธีการ/ขั้นตอนขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้ให้วิธีการ/ขั้นตอนขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง ในการจัดการกิจกรรมแบบ Active Learning ไว้ว่า ครูส่งเสริมให้นักเรียนที่ได้ข้อมูลมาแล้ว นำข้อมูลเหล่านั้นมาทำการวิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น บรรยายสรุป สร้างแบบจำลอง รูปภาพ ตาราง กราฟ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเห็นแนวโน้มหรือความสัมพันธ์ของข้อมูล สรุปและอภิปรายผลการทดลอง โดยอ้างอิงประจักษ์พยานอย่างชัดเจน เพื่อนำเสนอแนวคิดต่อไป

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555) ได้ให้วิธีการ/ขั้นตอนขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลองไว้ว่า วิธีการที่ครูจะใช้ในขั้นฝึกหัด ปฏิบัติและทดลองมีดังนี้

1. ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติอย่างอิสระ
2. ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติ ตามความคิดรวบยอดและความเข้าใจของตัวเอง และกลุ่ม
3. ส่งเสริมให้นักเรียนลงมือ เลือกวิธีการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม
4. ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถจับประเด็นที่สำคัญจากปรากฏการณ์ได้
5. ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถอธิบายความคิดรวบยอด

กล่าวโดยสรุปวิธีการ/ขั้นตอนขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง เป็นขั้นที่ ขั้นตอนที่ผู้เรียน ลงมือปฏิบัติเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อสนเทศ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ และผู้สอนมีวิธีการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติอย่างอิสระ ปฏิบัติตามความคิดรวบยอดและความเข้าใจของตัวเอง และกลุ่ม ส่งเสริมให้ผู้เรียนลงมือ เลือกวิธีการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม สามารถจับประเด็นที่สำคัญจากปรากฏการณ์ได้และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถอธิบายความคิดรวบยอดได้

4. ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้

ความหมายของขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้ให้ความหมายขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ของการจัดกิจกรรมแบบ Active Learning ไว้ว่า เป็นการนำองค์ความรู้

ที่ได้จากการศึกษามาสรุปและนำเสนอผลการเรียนรู้ เป็นการที่นำองค์ความรู้ที่ได้สรุปได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายผลที่เกิดจากกิจกรรมการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้สังเกตเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อช่วยให้องค์ความรู้ที่ได้ชัดเจนขึ้นเป็นการเสริมแรงและกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจค้นหาความรู้ต่อไป

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555) ได้ให้ความหมาย ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ ของการจัดกิจกรรมแบบ Active Learning ไว้ว่า เมื่อได้ข้อมูลเพียงพอ จากการสำรวจ ตรวจสอบแล้ว นำข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และนำเสนอ ผลที่ได้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น บรรยายสรุป สร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ หรือรูปวาดสร้างตาราง

กล่าวโดยสรุป ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ของกิจกรรมแบบ Active Learning หมายถึง การนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษามาสรุปและนำเสนอผลการเรียนรู้เป็นการที่นำองค์ความรู้ที่ได้สรุปได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายผลที่เกิดจากกิจกรรมการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้สังเกตเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อช่วยให้องค์ความรู้ที่ได้ชัดเจนขึ้นเป็นการเสริมแรงและกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจค้นหาความรู้ต่อไป

ความสำคัญของชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้ให้ความสำคัญของ ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นขั้นที่ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายผลที่เกิดจากกิจกรรมการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้สังเกตเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อช่วยให้องค์ความรู้ที่ได้ชัดเจนขึ้นเป็นการเสริมแรง และกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจค้นหาความรู้ต่อไป

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555) ได้ให้ความสำคัญ ของชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้นำข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น บรรยายสรุป สร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ หรือรูปวาดสร้าง ตาราง ทำให้ผู้เรียนมีความคิดรวบยอดสามารถสรุปและเสนอผลการเรียนรู้ได้

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้นำ ข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบต่าง ๆ ครูและผู้เรียนร่วมกัน อภิปรายผลที่เกิดจากกิจกรรมการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบ องค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้สังเกตเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อช่วยให้องค์ความรู้ที่ได้ชัดเจนขึ้นเป็น การเสริมแรงและกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจค้นหาความรู้ต่อไป

ขั้นตอน/วิธีการของการสรุปและเสนอผลการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้ให้ขั้นตอน/วิธีการของการสรุปและเสนอผลการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นขั้นที่ผู้สอนส่งเสริมการนำความรู้ที่สร้างขึ้นไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือแนวคิดเดิมที่ค้นคว้าเพิ่มเติม หรือแบบจำลองหรือข้อสรุปที่ได้ไปใช้อธิบายสถานการณ์หรือเหตุการณ์อื่นๆ ถ้าใช้อธิบายเรื่องราวต่างๆ ได้มากก็แสดงว่ามีข้อจำกัดน้อย ซึ่งก็จะช่วยให้เชื่อมโยงเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ และทำให้เกิดความรู้กว้างขวางขึ้น ครูควรจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์ให้นักเรียนมีความรู้มากขึ้น และขยายแนวกรอบความคิดของตนเองและต่อเติมให้สอดคล้องกับประสบการณ์เดิม ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนตั้งประเด็นเพื่ออภิปรายและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555) ได้ให้ขั้นตอน/วิธีการของการสรุปและเสนอผลการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้ได้ปฏิบัติดังนี้

1. ส่งเสริมให้นักเรียนได้นำความรู้ที่ได้ศึกษามา และที่ผลได้ปฏิบัติ นำมาลงสรุปได้
2. ส่งเสริมให้นักเรียนได้นำความรู้ที่ศึกษามา ผลที่ได้ปฏิบัติ ข้อสรุป และนำมาเสนอในรูปแบบต่าง ๆ
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้อธิบายความรู้ ความเข้าใจอย่างหลากหลาย
4. ส่งเสริมให้นักเรียนอ้างอิงข้อมูลที่มีอยู่พร้อมทั้งแสดงหลักฐาน และถามคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้

กล่าวโดยสรุป ขั้นตอน/วิธีการของการสรุปและเสนอผลการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้ศึกษามา และที่ผลได้ปฏิบัติ นำมาลงสรุปได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ศึกษามาปฏิบัติ ผลที่ได้ปฏิบัติ ข้อสรุปและนำมาเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อธิบายความรู้ความเข้าใจอย่างหลากหลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนอ้างอิงข้อมูลที่มีอยู่พร้อมทั้งแสดงหลักฐาน และถามคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้

5. ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้

ความหมายขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้ให้ความหมายขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ ของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ว่าเป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนค้นพบความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนหลังดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งพิจารณาได้จากการหาข้อสรุปจากบทเรียน โดยครูเป็นผู้ชี้แนะเพิ่มเติมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนความคิด การแสดงผลงาน การจัดนิทรรศการและการสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และการดำรงชีวิตประจำวัน

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555) ได้ให้ความหมาย
 ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ ของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ว่า เป็นการนำ
 ความรู้ที่สร้างขึ้นไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือแนวคิดที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติม หรือนำแบบจำลอง
 หรือข้อสรุปที่ได้ไปอธิบายสถานการณ์หรือเหตุการณ์อื่น ๆ ถ้าใช้อธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้มากก็แสดง
 ว่าข้อจำกัดน้อย ซึ่งจะช่วยให้เชื่อมโยงกับเรื่องต่าง ๆ และทำให้เกิดความรู้กว้างขวางขึ้น

กล่าวโดยสรุป ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ ของการจัดการเรียนรู้แบบ
 Active Learning หมายถึง ขั้นตอนให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนหลังดำเนิน
 กิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งพิจารณาได้จากการหาข้อสรุปจากบทเรียน โดยครู เป็นผู้ชี้แนะเพิ่มเติม
 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนความคิด การแสดงผลงาน การจัดนิทรรศการและการสร้างสรรค์
 ใหม่ ๆ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และการดำรงชีวิตประจำวัน

ความสำคัญขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้ให้ความสำคัญขั้น
 ปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ไว้ว่า เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนค้นพบความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของ
 ตนหลังดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และการดำรงชีวิตประจำวัน

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555) ได้ให้ความสำคัญ
 ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ไว้ว่า เป็นการที่ผู้เรียนได้นำความรู้ที่สร้างขึ้นไปเชื่อมโยงกับความรู้
 เดิมหรือแนวคิดที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติม หรือนำแบบจำลองหรือข้อสรุปที่ได้ไปอธิบายสถานการณ์หรือ
 เหตุการณ์อื่น ๆ ถ้าใช้อธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้มากก็แสดงว่าข้อจำกัดน้อย ซึ่งจะช่วยให้เชื่อมโยงกับ
 เรื่องต่าง ๆ และทำให้เกิดความรู้กว้างขวางขึ้น

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ เป็นขั้นตอนที่
 ผู้เรียนค้นพบความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนหลังดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งพิจารณาได้จาก
 การหาข้อสรุปจากบทเรียน โดยครู เป็นผู้ชี้แนะเพิ่มเติมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนความคิด
 การแสดงผลงาน การจัดนิทรรศการและการสร้างสรรค์ใหม่ๆ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และ
 การดำรงชีวิตประจำวัน

ขั้นตอน/วิธีการของการปรับปรุงการเรียนรู้/นำความรู้ไปใช้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้ให้วิธีการปรับปรุง
 การเรียนรู้/การนำไปใช้ ไว้ว่า ครูมีการจัดเตรียมโอกาสให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปปรับประยุกต์ใช้ให้
 เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ครูเป็นผู้ทำหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้
 ไปสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ได้

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555) ได้ให้วิธีการขั้นตอน
 ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ไว้ว่า เป็นขั้นที่ครูเป็นผู้

1. กระตุ้นให้นักเรียนตั้งข้อคำถามตามประเด็นที่สอดคล้องกับบริบท
2. กระตุ้นให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้
3. แนะนำแนวทางในการนำความรู้เดิมไปสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่
4. ครูปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามผลที่เกิดขึ้น

กล่าวโดยสรุป วิธีการขั้นตอน ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้

ครูมีการจัดเตรียมโอกาสให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ครูเป็นผู้นำหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปสร้างความรู้ใหม่ แนะนำแนวทางในการนำความรู้เดิมไปสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ โดยที่ผู้สอนมีการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามผลที่เกิดขึ้น

6. ชั้นประเมินผล

ความหมายของชั้นประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้ให้ความหมายชั้นประเมินผลของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ว่า เป็นการประเมินผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ที่จะต้องวัดและประเมินให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในส่วนของกระบวนการและผลงาน ทั้งด้านความรู้ ความรู้สึก และทักษะการแสดงออกทุกด้าน มีการวัดผลตามสภาพจริง โดยเน้นการวัดจากการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงานในการประเมินผลสามารถประเมินระหว่างการเรียนการสอน และประเมินสรุปรวม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้ให้ความหมายของชั้นการประเมินผลของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ว่า เป็นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนจัดการเรียนรู้ โดยมีผู้สอนผู้เรียน และเพื่อนร่วมกันประเมิน

กล่าวโดยสรุป ชั้นประเมินผล ของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning หมายถึง การประเมินผลสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ที่จะต้องวัดและประเมินให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในส่วนของกระบวนการและผลงาน ทั้งด้านความรู้ ความรู้สึก และทักษะการแสดงออกทุกด้าน มีการวัดผลตามสภาพจริง โดยเน้นการวัดจากการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงานในการประเมินผลสามารถประเมินระหว่างการเรียนการสอนและประเมินสรุปรวม

ความสำคัญของชั้นประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้ให้ความสำคัญชั้นประเมินผลไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการพิจารณาว่าผู้เรียนเกิดคุณภาพการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและมาตรฐานการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้ให้ความสำคัญของชั้นการประเมินผลไว้ว่า การวัดผลเพื่อดูว่านักเรียนบกพร่องหรือไม่เข้าใจในเรื่องใดอย่างไร แล้วครูพยายามอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความเจริญงอกงามตามศักยภาพของนักเรียน เพื่อค้นหาจุดบกพร่องของนักเรียนที่มีปัญหาว่า ยังไม่เกิดการเรียนรู้ตรงจุดใด เพื่อหาทางช่วยเหลือ วัดผลเพื่อจัดอันดับหรือจัดตำแหน่ง วัดผลเพื่อเปรียบเทียบหรือเพื่อทราบพัฒนาการของนักเรียน การวัดเพื่อนำผลที่ได้ไปคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์ในอนาคตและวัดผลเพื่อนำผลที่ได้มาตัดสินหรือสรุปคุณภาพของการจัดการศึกษาว่ามีประสิทธิภาพสูงหรือต่ำ ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของชั้นประเมินผลเป็นชั้นเพื่อดูว่านักเรียนบกพร่องหรือไม่เข้าใจในเรื่องใดอย่างไร แล้วครูพยายามอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความเจริญงอกงามตามศักยภาพของนักเรียน เพื่อค้นหาจุดบกพร่องของนักเรียนที่มีปัญหาว่า ยังไม่เกิดการเรียนรู้ตรงจุดใด เพื่อหาทางช่วยเหลือ วัดผลเพื่อจัดอันดับหรือจัดตำแหน่ง วัดผลเพื่อเปรียบเทียบหรือเพื่อทราบพัฒนาการของนักเรียน การวัดเพื่อนำผลที่ได้ไปคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์ในอนาคตและวัดผลเพื่อนำผลที่ได้มาตัดสิน หรือสรุปคุณภาพของการจัดการศึกษาว่ามีประสิทธิภาพสูงหรือต่ำ ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

วิธีการ/ขั้นตอน การประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้ให้วิธีการขั้นตอนการประเมินผลไว้ว่า

1. ระบุจุดประสงค์และขอบเขตของการวัดว่าวัดอะไร วัดใคร
2. นิยามคุณลักษณะที่ต้องการวัดให้เป็นพฤติกรรมที่วัดได้
3. กำหนดวิธีการวัดและเครื่องมือวัด
4. จัดหาหรือสร้างเครื่องมือวัด กรณีสร้างเครื่องมือใหม่ดำเนินการตาม

ขั้นตอน ดังนี้

4.1 สร้างข้อคำถาม เงื่อนไข สถานการณ์ หรือสิ่งเร้า ที่จะกระตุ้นให้ผู้ถูกวัดแสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมาเพื่อทำการวัด โดยข้อคำถาม เงื่อนไข สถานการณ์ หรือสิ่งเร้าดังกล่าวต้องตรงและครอบคลุมลักษณะที่นิยามเอาไว้

4.2 พิจารณาข้อคำถาม เงื่อนไข สถานการณ์ หรือสิ่งเร้า โดยอาจให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและทางด้านวัดผลช่วยพิจารณา

4.3 ทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มที่เทียบเคียงกับกลุ่มที่ต้องการวัด

4.4 หากคุณภาพของเครื่องมือ มีคุณภาพรายข้อและคุณภาพเครื่องมือ

ทั้งฉบับ

4.5 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

4.6 ดำเนินการวัดตามวิธีการที่กำหนด

4.7 ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการวัด

4.8 แปลความหมายผลการวัดและนำผลการวัดนำไปใช้

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555) ได้ให้วิธีการ
ขั้นประเมินผลไว้ว่า เป็นขั้นที่ครูเป็นผู้

1. สังเกตนักเรียนในการนำความคิดรวบยอด และทักษะใหม่ไปปรับใช้
2. ประเมินความรู้และทักษะนักเรียน
3. หาหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนได้เปลี่ยนความคิดหรือพฤติกรรม
4. ให้นักเรียนประเมินตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้และทักษะกระบวนการกลุ่ม
5. ถามคำถามปลายเปิดในประเด็นต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่กำหนดได้

กล่าวโดยสรุป วิธีการวัดผลประเมินผล มีวิธีการดังนี้ ประเมินผลการเรียนของ
ผู้เรียนโดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมการวัดและประเมินผลการเรียนต้องสอดคล้อง
และครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร การประเมินผลการเรียนต้องประกอบด้วย
การประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อตัดสิน
ผลการเรียนการประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนต้องดำเนินด้วยวิธีการที่
หลากหลายสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดธรรมชาติของวิชาและผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบ
ผลการประเมินผลการเรียนรู้ได้

โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม

ความหมายของโปรแกรม

Rothwell และ Cookson (1997) ได้ให้ความหมายไว้ว่า โปรแกรมเป็นรายละเอียด
ของแนวทางการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาผู้รับการเสริมสร้างให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางเอาไว้
มากที่สุด โดยผู้ที่สร้างโปรแกรมจะเรียกชื่อแตกต่างกันออกไป โปรแกรมเปรียบเสมือนสีน้ำตาลที่ก่อให้เกิด
ลำดับขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จำเป็น โดยมีภาระที่สำคัญในการสร้าง
การเปลี่ยนแปลงอย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพให้กับผู้เสริมสร้าง จากความสามารถหรือพฤติกรรม
ในระดับกว้าง ๆ ในตอนต้นไปสู่ความสามารถหรือพฤติกรรมที่มีความเฉพาะเจาะจงในตอนท้าย
ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ได้ให้ความหมายโปรแกรม หมายถึง ระเบียบการที่บอกถึง
ขั้นตอนของงานที่จะต้องทำตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป โปรแกรม หมายถึง แผนงาน โครงการและชุดของกิจกรรมที่แสดง
รายละเอียดของแนวทางการพัฒนาหรือการเสริมสร้าง เพื่อพัฒนาหรือเสริมสร้างกลุ่มเป้าหมาย

ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ มีกระบวนการอย่างเป็นระบบในการดำเนินงานต่าง ๆ โดยมีกิจกรรมที่มีการกำหนดระยะเวลา หลักสูตรเนื้อหาที่แน่นอน

องค์ประกอบของโปรแกรม

ได้มีนักวิชาการต่าง ๆ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรม ดังนี้

Niedermeier (1992) ได้กล่าวว่า การพัฒนาโปรแกรม มีองค์ประกอบสรุปได้ดังนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ มีความชัดเจน ครอบคลุมด้านความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมการรับผิดชอบ
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ที่อยู่ในแผนการสอนของโปรแกรมครอบคลุมประเด็นปัญหาที่กำหนดในโปรแกรม
3. แผนการจัดการเรียนการสอนตรงตามจุดประสงค์ของโปรแกรม
4. จัดวัสดุ/อุปกรณ์ สื่อการสอนต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีความน่าสนใจ
5. รายละเอียดของเนื้อหา
6. มีแบบประเมินผล หรือเครื่องมือที่ใช้วัดกระบวนการพัฒนาในด้านต่าง ๆ หรือการปฏิบัติของนักเรียนตามวัตถุประสงค์
7. วัตถุประสงค์ สื่อการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลของโปรแกรม มีความสอดคล้องกับเนื้อหา
8. นำโปรแกรมไปใช้ เพื่อดูว่าสื่อการสอนและกิจกรรมนั้นเหมาะสมหรือไม่
9. มีการรวบรวมข้อมูลจากผลการเรียนรู้ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของโปรแกรมหรือไม่

ธำรง บัวศรี (2542) กล่าวถึงองค์ประกอบหลักของโปรแกรม แบ่งออกเป็น องค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายและนโยบายทางการศึกษา (Educational Goals and Policies)
2. จุดมุ่งหมายโปรแกรม (Program Aims)
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures)
4. จุดประสงค์รายวิชา (Subject Objectives)
5. เนื้อหา (Content)
6. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน (Instructional Objectives)
7. กลยุทธ์การเรียนการสอน (Instructional Strategies)
8. การประเมินผล (Evaluation)

9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media)

เอกจิตตรา ใหญ่สว่าง (2554) ได้พัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเชิงสมรรถนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของตัวแทนประกันวินาศภัย เมืองค้ประกอบโปรแกรม 9 ด้าน ได้แก่ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย หลักสูตรและเนื้อหา สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ แหล่งความรู้สภาพแวดล้อม และการวัดและประเมินผล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอองค์ประกอบของโปรแกรม 8 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) หลักการและเหตุผล 2) ความมุ่งหมาย 3) ผู้เข้ารับการพัฒนา 4) ระยะเวลา 5) โครงสร้างของบข่ายเนื้อหา 6) สื่อ และ 7) การวัดและการประเมิน

การพัฒนาโปรแกรม

ความหมายของการพัฒนาโปรแกรม

รัชณี กัลยาวิทย์ และอัจฉรา ธารอุไรกุล (2545) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาโปรแกรม คือ การตรวจดูเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้เขียนโปรแกรม (Reviewing) การออกแบบโปรแกรม (Designing) การเขียนรหัสโปรแกรม (Coding) การทดสอบโปรแกรม (Testing) และการจัดทำเอกสาร (Documenting)

วารภรณ์ โพธิ์ศรีประเสริฐ (2545) กล่าวถึงแนวคิดและหลักเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม สรุปได้ ดังนี้

1. การสร้างพื้นฐานทางปรัชญาในการพัฒนาโปรแกรมความเชื่อและค่านิยมของนักพัฒนาโปรแกรมแต่ละคนที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อการพัฒนาโปรแกรม เช่น ถ้านักพัฒนาโปรแกรมมีความเชื่อฐานเชิงปรัชญาว่าผู้เรียนควรเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนและเป็นผู้ที่สามารถจะขึ้นมาตัวเองได้ การจัดการเรียนการสอนจะให้ความสำคัญกับเทคนิคที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพยายามศึกษาและเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด

2. การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา ความต้องการหรือสิ่งที่ผู้เข้าร่วมโปรแกรมกังวลห่วงใย เป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาโปรแกรมทางการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ คือ การช่วยให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมบรรลุความสำเร็จในเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่ตัวเองในการวิเคราะห์ความต้องการและปัญหาของสถานการณ์ ในบางกรณีสิ่งที่ถูกกำหนดว่า คือ ความต้องการและปัญหาอาจไม่ใช่ปัญหาที่แท้จริง นักพัฒนาโปรแกรมจึงต้องวิเคราะห์สถานการณ์อย่างลึกซึ้ง จนสามารถลำดับความต้องการและปัญหาได้

3. การมีส่วนร่วมของผู้รับบริการเป็นการส่งเสริมให้บุคคลสนใจและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารของโปรแกรมและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมนี้เป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับการพัฒนาโปรแกรมทุกประเภท

4. ระดับทางสติปัญญาและสถานภาพทางสังคมของผู้เข้าร่วมโปรแกรมนักพัฒนา จะต้องให้ความสำคัญเรื่องความแตกต่างของบุคคล จะต้องรู้ว่าผู้ใหญ่ต่างจากเด็ก แม้จะอยู่ในกลุ่มวิชาชีพเดียวกันก็มีความแตกต่างเกี่ยวกับเจตคติในการเรียนรู้ภูมิหลังทางสังคมเศรษฐกิจ เชื้อชาติ และประสบการณ์ในวิชาชีพ ความแตกต่างของแต่ละบุคคลมีผลต่อกระบวนการพัฒนาโปรแกรม ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนที่มีประสบการณ์น้อยในสถานการณ์ที่ใช้กระบวนการกลุ่ม จะหวาดกลัวการเรียน การสอนในรูปแบบกลุ่มต่าง ๆ

5. ศึกษาแหล่งข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และการกำหนดวัตถุประสงค์โปรแกรม แหล่งข้อมูลที่ควรศึกษาคือ ตัวผู้เข้าร่วมโปรแกรม สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับสังคมหรือ สภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้เรียน และเนื้อหาวิชาการ แหล่งข้อมูลใดแหล่งหนึ่ง ไม่เพียงพอต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ดี

6. การยอมรับเรื่องข้อจำกัดเกี่ยวกับสถาบันและบุคคลข้อจำกัดต่าง ๆ ได้แก่ ปรัชญาขององค์กรเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม หรือกลุ่มในสังคมมีความคิดเห็นขัดแย้ง งบประมาณ ไม่เพียงพอความเชื่อของผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน ความเชื่อของผู้รับบริการเกี่ยวกับโปรแกรม ความเชื่อของฝ่ายบริหารภายในองค์กร เกี่ยวกับลำดับความสำคัญของโปรแกรม ความเชื่อของ นักพัฒนาโปรแกรมเองเกี่ยวกับโปรแกรม

7. ระดับความยืดหยุ่นของการวางแผนโปรแกรมเนื่องจากการพัฒนาโปรแกรม มีลักษณะเป็นการพัฒนาและเกี่ยวกับปัญหาการกำหนดและพยายามควบคุมทุกปัจจัยทุกขั้นตอน เป็นเรื่องยาก การประเมินผลวัตถุประสงค์และวิธีการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องจะช่วยให้ได้หลายทางเลือก ทำให้โปรแกรมมีความยืดหยุ่น

8. การเลือกและการจัดกิจกรรมเชิงประสบการณ์การเรียนรู้การเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ ผลจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนและผู้สอนร่วมมือกัน ผู้เรียนที่คิดว่าไม่ต้องทำอะไร นอกจากฟังบรรยายจะไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

9. การประเมินประสิทธิภาพผล และผลกระทบจุดมุ่งหมายสำคัญของการ ประเมินผลคือการนำผลไปใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม การประเมินผล โปรแกรมจึงเกี่ยวข้องกับเรื่องต่อไปนี้

9.1 การกำหนดมาตรฐานหรือเกณฑ์

9.2 การรวบรวมข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

9.3 การพิจารณาตัดสินผลโดยเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับข้อมูลที่รวบรวมไว้

10. การเลือกวิธีการ เทคนิค และอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเหมาะสม โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือก

Caffarella (1994) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาโปรแกรมสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาวัตถุประสงค์ของโปรแกรม
  - 1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรมเพื่อสะท้อนให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการให้ตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์จากโปรแกรม
  - 1.2 ประเมินทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
  - 1.3 ตรวจสอบว่า วัตถุประสงค์ของโปรแกรมมีความชัดเจนหรือไม่ก่อนนำเสนอผู้เกี่ยวข้อง
  - 1.4 ใช้วัตถุประสงค์ของโปรแกรมเป็นการตรวจสอบภายในว่า โปรแกรมมีความสอดคล้องตรงกับความต้องการและปัญหาหรือไม่ เช่น วิธีการจัดการเรียนการสอน การประเมินความต้องการ
2. การสร้างแผนการเรียนรู้
  - 2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างชัดเจน
  - 2.2 เลือกและลำดับเนื้อหาสาระตามระดับความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนตามลักษณะเนื้อหาวิชาการและสิ่งที่ผู้สอนเห็นว่าเหมาะสม
  - 2.3 เลือกเทคนิคการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ผลตามที่คาดหวังไว้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การบรรยาย กรณีศึกษา บทบาทสมมุติ การละเล่น การเล่าเรื่อง
  - 2.4 เลือกและหรือพัฒนาสื่อที่จะเสริมการเรียนการสอน
  - 2.5. ในแต่ละกิจกรรมเลือกวิธีการประเมินผลที่จะช่วยเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและช่วยให้รู้ว่าการเรียนการสอนได้ผลตามที่คาดหวังไว้หรือไม่
3. การสร้างแผนงานการประเมินผล
  - 3.1 ระบุระเบียบวิธีการที่จะประเมินผล ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
  - 3.2 กำหนดวิธีการที่จะรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการประเมินผล
  - 3.3 วางแผนล่วงหน้าว่า จะใช้วิธีการใดในการวิเคราะห์ข้อมูล และวิธีการใดที่จะนำมาใช้เสนอผลการประเมิน
  - 3.4 อธิบายเกณฑ์ในการพิจารณาคุณค่าและประโยชน์ของโปรแกรม
  - 3.5 นำผลจากการประเมินโปรแกรมและเสนอข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงโปรแกรมต่อไปในอนาคต

Knowles (1980) ได้นำเสนอการวางโปรแกรม การพัฒนาการศึกษาไว้ในหนังสือ The Modern Practice of Adult Education : From Pedagogy to Andragogy ซึ่งประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดบรรยากาศสำหรับการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การจัดตั้งโครงสร้างองค์การสำหรับการวางแผน

ขั้นตอนที่ 3 การวินิจฉัยความต้องการสำหรับการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 การจัดสร้างทิศทางเป้าหมายสำหรับการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติตามโปรแกรม (การสรรหาและการฝึกอบรมการจัดการเกี่ยวกับผู้สนับสนุนการเรียนรู้และกระบวนการ การปรึกษาทางด้านการศึกษา การงบประมาณ)

ขั้นตอนที่ 6 การออกแบบด้านประสบการณ์ในการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 7 การประเมินผล และการวินิจฉัยซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

Bar และ Keating (1990) ได้เสนอรูปแบบของโปรแกรม 5 ขั้นตอน เพื่อการพัฒนาโปรแกรม (Five-step Model for Program Development) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประเมิน (Assessment) ประกอบด้วย

1. ประเมินความต้องการของผู้เข้าร่วมโปรแกรม
2. ประเมินสิ่งแวดล้อม
3. ประเมินทรัพยากร ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ และทรัพยากรทางกายภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน (Planning) ประกอบด้วย

1. การพัฒนาที่วางแผน
2. การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และการประเมินผล
3. การเลือกวิธีปฏิบัติ
4. การจัดอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
5. การจัดหางบประมาณที่ต้องใช้
6. การกำหนดเวลาที่ใช้งานสิ้นสุดโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Implementation) ประกอบด้วย

1. การกำหนดผู้ที่รับผิดชอบให้เหมาะสมกับทักษะความสามารถและงานที่ต้องทำ
2. การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
3. การประเมินผลกระบวนการ (Process) และประเมินผลผลิต (Product)

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินหลังจบโปรแกรม (Post-assessment) ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินกระบวนการและผลผลิตเพื่อการตัดสินใจอนาคตของโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 5 การตัดสินใจเชิงบริหาร (Administrative Decision) เป็นการตัดสินใจว่าจะดำเนินโปรแกรมต่อไป หรือยุติโปรแกรมหรือจะดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

จากรี ต้นเชื้อ (2555) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วย

1. ประเมินความต้องการ

2. การตั้งวัตถุประสงค์
3. การวางแผนจัดตั้งทีมงาน
4. การพัฒนาบุคลากร
5. การประเมินผล
6. วิธีลงมือปฏิบัติ
7. การจัดการทรัพยากร
8. การประเมินสิ่งแวดล้อม

อุณา นพคุณ (2546) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาโปรแกรม สรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกลุ่มผู้รับบริการ ว่าเป็นใคร มีภูมิหลังอย่างไร

ขั้นตอนที่ 2 ระบุเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับประสบการณ์ และภูมิหลังของกลุ่ม

ผู้รับบริการ

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 4 การนำแผนการสอนไปปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลโครงการ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดการพัฒนาโปรแกรมของ Bar และ Keating (1990) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การประเมิน (Assessment) ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน (Planning) ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Implementation) ขั้นตอนที่ 4 ประเมินหลังจบโปรแกรม (Post-assessment) และขั้นตอนที่ 5 การตัดสินใจเชิงบริหาร (Administrative Decision) ซึ่งโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำครูด้านการเป็นแบบอย่างทางการสอนสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย บทนำ หลักการและเหตุผล ความมุ่งหมาย ผู้เข้ารับการพัฒนา ระยะเวลา โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา สื่อ การวัดและการประเมินผล

การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ความหมายของการสนทนากลุ่ม

วรณี แกมเกตุ (2551) ได้ให้ความหมายการสนทนากลุ่ม หมายถึง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแบบหนึ่ง เป็นการสัมภาษณ์และสนทนาแบบเจาะประเด็น ด้วยการเชิญผู้ร่วมสนทนามารวมเป็นกลุ่มอย่างเจาะจงตามคุณสมบัติที่นักวิจัยกำหนด แล้วเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนาได้ตอบปัญหาอภิปรายร่วมกัน แลกเปลี่ยนทัศนะกันอย่างกว้างขวางในประเด็นต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเจาะจงเพื่อที่จะหาข้อมูลที่ต้องการตรงประเด็นสำหรับตอบคำถามวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ

อรุณี อ่อนสวัสดิ์ (2551) ได้ให้ความหมายการสนทนากลุ่ม หมายถึง การร่วมพูดคุยกัน อย่างสนิทสนมระหว่างผู้นำการสนทนาและผู้ร่วมสนทนา หรือระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หรือผู้รู้ การสนทนากลุ่มควรมีสมาชิกในวงสนทนา 7-8 คน เพื่อให้มีการโต้แย้งได้พอเหมาะ ผู้นำการสนทนาต้องกำหนดประเด็นคำถามล่วงหน้า โดยมีคำถามหลักหรือคำถามประเด็นหลักของการศึกษา การเตรียมประเด็นคำถามทุกข้อต้องประกอบด้วยการนำตัวแปรมาสร้างคำถามที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ได้ชัดเจน คำถามแต่ละข้อต้องตั้งสมมุติฐานย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้คำตอบในเชิงเหตุผล

สร ปีนอักษรสกุล (2552) ได้ให้ความหมายการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) FGD เป็นเทคนิคและวิธีการหนึ่งของการดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งปัจจุบันมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาการใด ๆ ของภาครัฐ และเอกชน

ความสำคัญและประโยชน์ของการสนทนากลุ่มย่อย

เพ็ญพิภตร อุทิศ (2547) ได้ให้ประโยชน์ของการสนทนากลุ่มไว้ว่า การสนทนากลุ่ม มีข้อดี ดังนี้

1. ผู้เก็บข้อมูล เป็นผู้ได้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างดี
2. เป็นการนั่งสนทนาระหว่างนักวิจัยกับผู้รู้ ผู้ให้ข้อมูลหลายคนที่เป็นกลุ่ม จึงก่อให้เกิดการเสวนากันในเรื่องที่สนใจ ไม่มีการปิดบังคำตอบที่ได้จากการถกประเด็นซึ่งกันและกัน ถือว่าเป็นการถกเถียงซึ่งแนวความคิดและเหตุผล โดยไม่มีการตีประเด็นปัญหาผิดไปเป็นอย่างอื่น
3. การสนทนากลุ่ม เป็นการสร้างบรรยากาศเสวนาให้เป็นกันเองระหว่างผู้นำการสนทนาของกลุ่มกับสมาชิกกลุ่มสนทนาหลาย ๆ คนพร้อมกัน จึงลดทวนการฉ้อโกงออกไป ทำให้สมาชิกกลุ่มกล้าคุยกล้าแสดงความคิดเห็น
4. การใช้วิธีการสนทนากลุ่ม ได้ข้อมูลละเอียดและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้สำเร็จหรือได้ดียิ่งขึ้น
5. คำตอบจากการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นคำตอบเชิงเหตุผลคล้าย ๆ กับการรวบรวมข้อมูลแบบคุณภาพ
6. ประหยัดเวลาและงบประมาณของนักวิจัยในการศึกษา
7. ทำให้ได้รายละเอียด สามารถตอบคำถามประเภททำไมและอย่างไร ได้อย่างแตกฉานลึกซึ้งและในประเด็น หรือเรื่องที่ไม่ได้คิดหรือเตรียมไว้ก่อนก็ได้
8. เป็นการเผชิญหน้ากันในลักษณะกลุ่มมากกว่าการสัมภาษณ์ตัวต่อตัว ทำให้มีปฏิริยาโต้ตอบกันได้

9. การสนทนากลุ่ม จะช่วยบ่งชี้อิทธิพลของวัฒนธรรมและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม
นั้นได้ เนื่องจากสมาชิกของกลุ่มมาจากวัฒนธรรมเดียวกัน

10. สภาพของการสนทนากลุ่ม ช่วยให้เกิดและได้ข้อมูลที่เป็นจริง
สร ปินอักษรสกุล (2552) ได้ให้ประโยชน์ของการสนทนากลุ่ม ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสนทนามีส่วนร่วมและสามารถแสดงออกทางความคิดเห็นได้อย่าง
แท้จริงและเปิดเผย

2. เพื่อศึกษาและเรียนรู้ความคิดเห็น ตลอดจนความต้องการในเชิงบวกของผู้ที่ร่วม
สนทนา

3. เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

4. เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ทัศนคติ และประสบการณ์

5. เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะ ตลอดจนคำแนะนำที่อาจมีประโยชน์ต่อองค์การทั้ง
ทางตรงและทางอ้อม

6. เพื่อนำความคิดเห็นที่ได้จากการสนทนากลุ่มย่อยไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงงาน
และใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อไป

ข้อจำกัดของการสนทนากลุ่ม

เพ็ญพักตร์ อุทิศ (2547) ได้เสนอถึงข้อจำกัดของการสนทนากลุ่ม ไว้ดังนี้

1. ถ้าการกำหนดประเด็นต่าง ๆ ยังคลุมเครือไม่ชัดเจน ก็ยากต่อการกำหนดตัวแปร
หรือปัจจัยและการสร้างแนวคำถาม

2. การสร้างแนวคำถาม จะต้องเรียบเรียงแนวคำถามให้ดีไม่วกวน โดยอาจจะ
เรียงลำดับตามประเภทของประเด็นตามความยากง่ายหรือตามลำดับความตรงไปตรงมาและซับซ้อน
ของเหตุผลตั้งนั้นควรจะต้องมีการทดสอบ (Pretest)

3. การคัดเลือกสมาชิกผู้เข้าร่วมวงสนทนาจะต้องได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้
โดยต้องมีลักษณะต่าง ๆ ที่เหมือนกัน ไม่ขัดแย้งกันและกัน

4. คำตอบในวงสนทนาบางคำตอบ อาจจะไม่ได้รับการสนทนากลุ่ม

5. เหตุการณ์หรือพฤติกรรมหรือคำตอบในบางประเด็นคำถามที่สมาชิกกลุ่มคิดว่า
เป็นประเด็นธรรมดาและเคยชินอยู่แล้ว บางทีสมาชิกกลุ่มนี้ก็ไม่ถึงลืมหยิบยกมาตอบ ทำให้ไม่ได้
คำตอบในเรื่องคำถามในประเด็นดังกล่าว

6. การสนทนากลุ่มจะให้ผลดีมากในศึกษาหลาย ๆ เรื่อง แต่ไม่ใช่ทุกเรื่อง

7. ภาษาในการพูดคุยนั้นว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก ควรจะพูดภาษาท้องถิ่นของสมาชิกใน
กลุ่มสนทนาหรือในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

8. เทปบันทึกข้อมูล ถ้าไม่พร้อมหรือสภาพไม่เหมาะแก่การบันทึก ถ้าใช้ในการบันทึกข้อมูลแล้วเสีย บันทึกไม่ติดจะทำให้เสียข้อมูลไปเลย

9. ถ้าพิธีกรไม่ได้รับการฝึกฝนให้เป็นผู้ดำเนินการสนทนาที่ดี เตรียมตัวไม่พร้อม คุมเกมไม่ได้ ก็จะทำให้วงสนทนาดำเนินไปได้ไม่ราบรื่น

10. ถ้าในการสนทนากลุ่ม มีผู้ร่วมสนทนาเพียงไม่กี่คนที่แสดงความคิดเห็นอยู่ตลอดเวลา จะทำให้ข้อมูลที่ได้เป็นเพียงความคิดเห็นของคนส่วนน้อยเท่านั้น ดังนั้นจึงต้องระวังไม่ให้มีการผูกขาดการสนทนาขึ้น

11. พฤติกรรมบางอย่างซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ยอมรับในชุมชนอาจไม่ได้รับการเปิดเผยในกลุ่มสนทนา ในกรณีนี้ใช้การสัมภาษณ์ตัวต่อตัวจะดีกว่า

หลักและวิธีการดำเนินการในการสนทนากลุ่มย่อย

1. มีผู้ดำเนินการ 1 คนและผู้ช่วยผู้ดำเนินการ (คอยจดบันทึก-สรุปผล) 1 คน
2. มีผู้ร่วมสนทนาประมาณ 10-12 คน โดยนั่งล้อมรอบผู้ดำเนินการและผู้ช่วยผู้ดำเนินการ
3. ผู้ดำเนินการควรจดประเด็นการพูดคุยไว้ เพื่อป้องกันการลืกระหว่างสนทนา
4. ควรสร้างบรรยากาศก่อนการสนทนาให้เกิดความเป็นกันเองมากที่สุด โดยอาจเริ่มจากการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการไปก่อน
5. ผู้ดำเนินการจะต้องจำชื่อผู้ร่วมสนทนาให้ได้ทุกคน ถ้าเกรงจะจำไม่ได้ให้ใช้วิธีจดชื่อไว้ในสมุดบันทึกตามตำแหน่งที่คน ๆ นั้นนั่งอยู่
6. เริ่มการสนทนาโดยพูดเรื่องที่ใกล้ตัวของผู้ร่วมสนทนาก่อน เช่น คุยเรื่องงานในหน้าที่ ณ ปัจจุบัน
7. พยายามให้ผู้ร่วมสนทนาทุกคนได้มีส่วนในการออกความคิดเห็นและได้ร่วมพูดมากที่สุดและอย่างทั่วถึง
8. ระยะเวลาการสนทนาประมาณ 1 ชั่วโมงเศษ (ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป ผู้ร่วมสนทนาจะเบื่อหน่าย)
9. สถานที่สนทนาไม่ควรมีเสียงรบกวนมากนัก อาจใช้ห้องนั่งเล่น ห้องรับแขก หรือถ้ามีสนามหญ้า รั้วไม้ หรือต้นไม้กลางแจ้งนอกอาคารก็ได้แล้วนั่งล้อมวง
10. เวลาในการสนทนาควรเป็นเวลาที่ยุ่ร่วมสนทนาว่าง เพื่อทุกคนจะได้ร่วมกันสนทนาจนจบ ไม่ลุกออกไปก่อนการสนทนาจะเสร็จ
11. ผู้ช่วยสามารถซักถาม หรือร่วมสนทนาด้วยได้โดยเฉพาะบางประเด็นที่ผู้ดำเนินการอาจตกหล่นบ้าง

12. หลังการสนทนาเสร็จแล้ว ผู้ดำเนินการและผู้ช่วยควรสรุปผลสั้น ๆ และวิเคราะห์ร่วมกัน

สรุปได้ว่า การสนทากลุ่มย่อยเป็นวิธีการที่ดีและเหมาะกับวิถีชีวิตของคนไทยวิธีการหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วม เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเสรีของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง เป็นการสื่อสาร 2 ทาง

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ความเป็นมา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2553 สืบเนื่องจากที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 37 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และมาตรา 8 และมาตรา 33 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยคำแนะนำของสภาการศึกษา เมื่อคราวประชุม วันที่ 17 สิงหาคม 2553 ได้ประกาศเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต และเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 เขตจังหวัดสกลนคร เป็นที่ตั้งเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด จำนวน 45 โรงเรียน ที่ตั้งสำนักงานตั้งอยู่ ถนนใสสว่าง ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โทรศัพท์ 042-716287 โทรสาร 042-712814 จำนวนผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีจำนวนทั้งหมด 2,097 คน จาก 45 โรงเรียน ประกอบด้วย

ตาราง 2 จำนวนผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนบุคลากร (คน)		ขนาดโรงเรียน
		ผู้บริหาร	ครู	
1	สกลราชวิทยานุกูล	5	184	ใหญ่พิเศษ
2	ธาตุนารายณ์วิทยา	5	136	ใหญ่พิเศษ
3	มัธยมวานรนิวาส	5	105	ใหญ่พิเศษ
4	สว่างแดนดิน	5	101	ใหญ่พิเศษ
5	พังโคนวิทยา	5	86	ใหญ่
6	สกลนครพัฒนศึกษา	5	86	ใหญ่
7	อากาศอำนวยศึกษา	5	73	ใหญ่
8	เตรียมอุดมศึกษาภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	5	64	ใหญ่
9	บ้านม่วงพิทยาคม	4	55	ใหญ่
10	กุสุมาลย์วิทยาคม	4	49	กลาง
11	ร่มเกล้า	4	55	กลาง
12	พรรณนาวุฒาจารย์	4	55	กลาง
13	กุดบากพัฒนาศึกษา	4	45	กลาง
14	คำตากล้าราชประชาสงเคราะห์	4	41	กลาง
15	มัธยมวาริชภูมิ	4	52	กลาง
16	เต่างอยพัฒนศึกษา	3	37	กลาง
17	โพนงามศึกษา	3	35	กลาง
18	ธรรมบวรวิทยา	3	32	กลาง
19	หนองหลวงศึกษา	3	31	กลาง
20	ส่องดาววิทยาคม	3	27	กลาง
21	ดงมะไฟวิทยา	2	23	กลาง
22	เจริญศิลป์ศึกษา “โพธิ์คำ อนุสรณ์”	3	24	กลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนบุคลากร (คน)		ขนาดโรงเรียน
		ผู้บริหาร	ครู	
23	โพธิ์แสนวิทยา	2	23	กลาง
24	แวงพิทยาคม	3	32	กลาง
25	กุดเรือคำพิทยาคาร	2	20	กลาง
26	โคกสีวิทยาสรรค์	2	20	กลาง
27	คำเพิ่มพิทยา	3	24	กลาง
28	นิคมน้ำอุ้นเจริญวิทยา	2	15	กลาง
29	ท่าแร่ศึกษา	2	17	เล็ก
30	ศึกษาประชาสามัคคี	2	12	เล็ก
31	ด่านม่วงคำพิทยาคม	2	12	เล็ก
32	ท่านผู้หญิงจันทิมาพึงบารมี	2	8	เล็ก
33	โพนพิทยาคม	2	16	เล็ก
34	หนองแวงวิทยา	2	16	เล็ก
35	บ้านบัวราษฎร์บำรุง	2	14	เล็ก
36	เฉลิมพระเกียรติ ฯ	2	27	เล็ก
37	บงเหนือพิทยาคม	2	12	เล็ก
38	โพธิ์ชัยทองพิทยาคม	1	4	เล็ก
39	ท่าสงครามพิทยาคม	1	5	เล็ก
40	วาริชวิทยา	1	9	เล็ก
41	ภูริทัตต์วิทยา	1	6	เล็ก
42	บะฮีพิทยาคม	2	7	เล็ก
43	ลำปลาหางวิทยา	2	4	เล็ก
44	ช้างมิ่งวิทยานุกูล	1	4	เล็ก
45	เทพสวัสดิ์วิทยา	1	4	เล็ก
	รวม	125	1,969	
	รวมทั้งหมด		2,097	

ที่มา : ข้อมูลจำนวนบุคลากร ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาสกลนคร

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เป็นองค์กรนากการพัฒนาคุณภาพการมัธยมศึกษา มุ่งสู่มาตรฐานสากล

พันธกิจ

1. เร่งรัดและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. ส่งเสริมและร่วมพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
3. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานและเครือข่ายต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. สร้างความพร้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครให้สามารถบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์

1. สถานศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
2. สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพที่เข้มแข็ง โดยมีผลการประเมินคุณภาพที่เข้มแข็ง โดยมีผลการประเมินคุณภาพภายในระดับที่ตีขึ้นไป ร้อยละ 90
3. สถานศึกษาทุกแห่งมีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพการมัธยมศึกษา

กลยุทธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

1. พัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น
3. พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา
4. พัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง
5. บริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน
6. พัฒนาประสิทธิภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

พญนุ ปญุ ทิโต ชีเว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

คมกริช ภูคงกิ่ง (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีจุดมุ่งหมาย คือ

- 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบ และตัวชี้วัด สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24
- 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24
- 3) เพื่อสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

การวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างคือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จำนวน 570 คน ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และวิธีเสริมสร้างสมรรถนะ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 30 ตัวชี้วัดคือ

- 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตรมี 5 ตัวชี้วัด
- 2) การออกแบบการเรียนรู้มี 6 ตัวชี้วัด
- 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมี 7 ตัวชี้วัด
- 4) การใช้และพัฒนาสื่อวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มี 6 ตัวชี้วัดและ
- 5) การวัดและประเมินผล การเรียนรู้มี 6 ตัวชี้วัด

2. สภาพที่ปัจจุบันของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก และวิธีเสริมสร้างสมรรถนะมี 5 วิธี คือการประชุมปฏิบัติการ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การสอนงาน การนิเทศ และกระบวนการที่เลี้ยง

3. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบของโปรแกรม 5 องค์ประกอบ คือ

- 1) หลักการ
- 2) วัตถุประสงค์
- 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา
- 4) เนื้อหาและสาระสำคัญ ประกอบด้วย 3 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และ
- 5) การวัดและประเมินผลโปรแกรม ส่วนรูปแบบและวิธีการพัฒนามี 4 ขั้นตอน

- 1) เตรียมการ
- 2) พัฒนา
- 3) บูรณาการระหว่างปฏิบัติงาน
- และ 4) ประเมินผลหลังการพัฒนา

ปิยะมาศ ทองเปลว (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะของครูปฐมวัยสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีความมุ่งหมายเพื่อ

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะด้าน

การจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4) เพื่อศึกษาวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 และ 3) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยโดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็กด้านการบูรณาการเรียนรู้ 2) ผลการศึกษาวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่ามีการเสริมสร้างสมรรถนะ ดังนี้ 1) การพัฒนาตนเอง 2) การพัฒนาโดยสถานศึกษา และ 3) การพัฒนาโดยหน่วยงานต้นสังกัด 3.) โปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยมีองค์ประกอบของโปรแกรม ได้แก่ 1) ที่มาและความสำคัญของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 4) โครงสร้างของโปรแกรม 5) เนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรมประกอบด้วย 3 โมดูล ประกอบด้วย โมดูล 1 การวิเคราะห์หลักสูตร โมดูล 2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและโมดูล 3 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยใช้เวลาในการพัฒนา 35 ชั่วโมง วิธีการพัฒนาได้แก่ 1) การศึกษาด้วยตนเอง 2) การศึกษาดูงาน 3) การอบรมกระบวนการพัฒนา 3 ขั้น คือขั้นที่ 1 การประเมินก่อนการพัฒนาขั้นที่ 2 การพัฒนา ขั้นที่ 3 การประเมินหลังการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย มีความเหมาะสมโดยรวมระดับมาก และความเป็นไปได้โดยรวมระดับมาก สามารถนำไปใช้ในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

วณิชฐา เลขนอก (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 นี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 2) เพื่อพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ปีการศึกษา 2557 จากโรงเรียนจำนวน 182 โรงเรียน จำนวน 308 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ใน

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดเรียงลำดับความคาดหวัง โดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index (PNI Modified) ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 สภาพปัจจุบันโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 2) โปรแกรมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อรุณทัย ระหา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 2) เพื่อพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 การวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์จัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหนังสือเรียนและใบงาน/ด้านห้องเรียนเปลี่ยนสมอง/ด้านสนามเด็กเล่น/ด้านพลิกกระบวนการเรียนรู้/และด้านสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ 2) โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีองค์ประกอบดังนี้ 1) ที่มาและความสำคัญของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เป้าหมาย 4) วิธีการพัฒนา 5) องค์ประกอบของโปรแกรม 6) รายละเอียดของเนื้อหา มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ประกอบด้วย 6.1) ด้านสนามเด็กเล่น 6.2) ด้านห้องเรียนเปลี่ยนสมอง 6.3) ด้านพลิกกระบวนการเรียนรู้ 6.4) ด้านหนังสือเรียนและใบงาน และ 6.5) ด้านสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ 6.6) แนวการจัดการกิจกรรม 6.7) เทคนิคและเครื่องมือ และ 6.8) การประเมินผลผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ

กฤษดากร พลมณี (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู และวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา 3) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา 4) เพื่อศึกษาผลการนำไปโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาไปใช้ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 30 คน โดยวิธีการเข้าร่วมการพัฒนาแบบสมัครใจ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วยแบบทดสอบก่อนการพัฒนา แบบทดสอบระหว่างการพัฒนา แบบทดสอบหลังการพัฒนา แบบประเมินสมรรถนะครู และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในวิธีการพัฒนา โดยใช้เทคนิค PNI_{modified} มาจัดลำดับความต้องการในการพัฒนา ผลการวิจัย ปรากฏผลดังนี้ 1) องค์ประกอบของสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบได้แก่ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยตัวชี้วัด จำนวน 11 ตัวชี้วัด 2) การออกแบบการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวชี้วัด จำนวน 19 ตัวชี้วัด 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประกอบด้วยตัวชี้วัด จำนวน 7 ตัวชี้วัด 4) การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี ประกอบด้วยตัวชี้วัด จำนวน 11 ตัวชี้วัด และ 5) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วยตัวชี้วัด จำนวน 7 ตัวชี้วัดรวมตัวชี้วัดสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด จำนวน 51 ตัวชี้วัด 2) สภาพปัจจุบันของสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การสร้างและพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการออกแบบการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การวัดและประเมินผลรวม จำนวน 15 ชั่วโมง เน้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ ในเนื้อหาการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้วยการฝึกอบรมขณะปฏิบัติงาน (On the job training) การสอนงาน (Coaching) และการเป็นที่เลี้ยง (Mentoring)

เต็มดวง ทบศรี (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูโดยประยุกต์แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ สำหรับสถานศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ

และตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ แบบสืบเสาะหาความรู้ 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ 3) เพื่อพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครู โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ 23 ตัวชี้วัด ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ชั้นสร้างความสนใจ มี 5 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 2 ชั้นสำรวจและค้นหา มี 7 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 3 ชั้นอธิบายและลงข้อสรุป มี 3 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 4 ชั้นขยายความรู้ มี 4 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 5 ชั้นประเมินผล มี 4 ตัวชี้วัด สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาพปัจจุบันโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูโดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย 1) หลักการหลักการและแนวคิด 2) วิสัยทัศน์ 3) วัตถุประสงค์ 4) โครงสร้าง 5) เนื้อหา 6) กระบวนการพัฒนา 7) การประเมินผล

วิริญญ์ แวงโสธรณ์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 3) เพื่อศึกษาวิธีพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 และ 4) เพื่อพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่าได้ 5 องค์ประกอบ 29 ตัวชี้วัด ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน มี 3 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 2 ชั้นนำไปปฏิบัติ มี 7 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 3 ชั้นไตร่ตรอง มี 6 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 4 ชั้นสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญามี 9 ตัวชี้วัด และองค์ประกอบที่ 5 ชั้นประเมินผลมี 4 ตัวชี้วัด และมีระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 2) การศึกษา

สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับน้อย สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นที่ปรับปรุงขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ขั้นสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญา ขั้นไตร่ตรอง ขั้นประเมินผล ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน และขั้นนำไปปฏิบัติ ตามลำดับ 3) การศึกษาวิธีพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า วิธีการฝึกอบรม (Training) เป็นวิธีที่มีความเหมาะสม 4) โปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มี 6 องค์ประกอบดังนี้ 6 องค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหา 5) โครงสร้างกิจกรรม และ 6) การประเมินผล

สุธาสิณี คุ่มพะเนียด (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาครูระดับ

ประถมศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูระดับประถมศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) พัฒนาแนวทางพัฒนาครูระดับประถมศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ยโสธรเขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 313 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็นโดยวิธี Priority Need Index แบบปรับปรุง (PNI_{modified}) ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูระดับประถมศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูระดับประถมศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูระดับประถมศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาครูระดับประถมศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีแนวทางการดำเนินงาน 5 ด้าน คือ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาครูระดับประถมศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

เสาวนีย์ แสงใส (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูการศึกษาอนุรักษและและการศึกษาตามอัธยาศัย กศน.ตำบล จังหวัดอุดรธานี การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู การศึกษาอนุรักษและและการศึกษาตามอัธยาศัย กศน.ตำบล จังหวัดอุดรธานี 2) เพื่อพัฒนาโปรแกรม เสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูการศึกษาอนุรักษและและการศึกษาตามอัธยาศัย กศน.ตำบล จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู กศน.ตำบล โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะสมรรถนะ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู กศน.ตำบลโดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับ มากที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบ การเรียนรู้ด้านการวัดและประเมินผลและด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการ จัดการเรียนรู้ 2) โปรแกรมการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ของครู กศน.ตำบล มีองค์ประกอบของโปรแกรม ได้แก่ 1) ที่มาและความสำคัญ ของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 4) โครงสร้างของโปรแกรม 5) เนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรม ประกอบด้วย 3 โมดูล ประกอบด้วย (Module) 1 ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ โมดูล (Module) 2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และโมดูล (Module) 3 การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เวลาใน การพัฒนา 40 ชั่วโมง วิธีการพัฒนาได้แก่ 1) การศึกษาด้วยตนเอง 2) การศึกษาดูงาน 3) การอบรม งานวิจัยต่างประเทศ

Niesz (2004) ได้ศึกษาการเรียนรู้ที่มีความหมายตามสภาพของแต่ละคน ซึ่งในปัจจุบันจะสอนเป็นห้องใหญ่ นักเรียนมีความสามารถหลากหลาย ซึ่งครูจะต้องสอนให้นักเรียน แต่ละคนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตน ดังนั้นจึงเป็นเรื่องท้าทายความสามารถของครูในการ เลือกใช้วิธีสอนที่จะทำให้เด็กประสบผลสำเร็จได้ตั้งนั้น การจัดการเรียนรู้ที่ปล่อยให้ผู้เรียนเรียนด้วย ตนเองโดยขาดการแนะนำจากครู ผู้เรียนอาจไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการเรียนเปรียบได้กับ การเดินทางโดยขาดแผนที่ ขาดเป้าหมายเป็นการเดินทางที่วกวนและอาจย้อนกลับมาที่เดิมไปไม่ถึง เป้าหมาย ผู้เรียนต้องการทิศทางเพื่อไปให้ถึงหรือจุดมุ่งหมายที่พึงประสงค์การปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เปลี่ยนจากการให้ความสำคัญกับการสอนมาเน้นที่การเรียนรู้ ครูยังต้องจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้แต่เป้าหมายที่สำคัญคือ จะจัดการอย่างไรให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ บทความนี้จะนำไปเสนอแนวทางในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

และการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ห้องเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นครูตั้งเป้าหมายในการจัดการเรียน การสอนที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากกว่า การให้ผู้เรียนฟังครูบรรยายตลอดบทเรียนครูจึงใช้เวลาไม่มากให้ข้อมูลเบื้องต้นแนะแนวเวลา ส่วนใหญ่จะเน้นผู้เรียนได้ทำกิจกรรม เช่น อภิปรายกลุ่มย่อย ศึกษาข้อมูลจากตาราง ห้องสมุด หรือจากอินเทอร์เน็ต ระดมความคิด สร้างโครงการผลิตผลงาน การแสดง บทบาทสมมุติการแก้ปัญหา ทั้งหมดนี้อยู่บนพื้นฐานความคิดว่าผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ด้วย การเรียนอย่างมีส่วนร่วม (Active) มากกว่าการเรียนแบบรับฟัง (Passive) ฟังหรือรับรู้จากสิ่งที่ครูสอนเป็นเวลานานการเรียนอย่างมีส่วนร่วมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าที่จะพยายามเข้าใจความรู้ที่ครูนำมาสอน

Confer (2005) ได้ศึกษาประสิทธิผลการสอนและการดำเนินการอภิปรายที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ได้ศึกษาและอธิบายความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และครูเกี่ยวกับการสอนและการเรียนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางครูผู้ร่วมวิจัยได้พยายามทำให้ชั้นเรียนของตนเป็นชั้นเรียนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น ข้อมูลเบื้องต้นที่นำมาวิเคราะห์ได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตในชั้นเรียน ผลการศึกษาเบื้องต้นพบว่า ครูยังไม่เข้าใจแนวคิดและทางปฏิบัติที่ชัดเจน เกี่ยวกับสิ่งที่ครูตั้งใจจะให้ชั้นเรียนเป็นชั้นเรียนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ หรือการออกแบบการเรียน การสอน ผลจากการใช้ข้อมูลเบื้องต้นเหล่านี้ได้ระบุตัวบ่งชี้ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด และทางปฏิบัติ เมื่อใช้ตัวบ่งชี้วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความเข้าใจของแนวคิดที่เหมาะสม เพื่อแนะแนวปฏิบัติใหม่ให้ครูเข้าใจวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุดและสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาผู้เรียน

Macatangay และ Brown (2006) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาวิชาชีพครู โดยเน้นเรื่องการแสวงหาความรู้ของครู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่จะส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาวิชาชีพครูโดยศึกษาจากครู 3 คน ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพของสมาคมตะวันตกเฉียงเหนือเพื่อการศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนในเมืองผลการศึกษาพบว่ารายงานของครูผู้เข้าร่วม โครงการแสดงให้เห็นผลกระทบในบวก ว่า การแสวงหาความรู้ของครูควรจัดทำทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและในระดับโรงเรียนและโดยอาศัยวัฒนธรรมแห่งการแสวงหาความรู้ของครู ผลที่ตามมา คือ โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ครูจะวางแผนและประเมินเพื่อการพัฒนาการสร้างประสิทธิภาพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

Steel และ Craig (2006) ได้ทำการวิจัยและโครงการสำหรับครูรุ่นใหม่ในอนาคตที่ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ผลการวิจัยพบว่า ครูบรรจุความเป็นครูมืออาชีพก็ต่อเมื่อการตัดสินใจของเขา เชื่อถือได้ ผลงานของพวกเขาเป็นที่ยอมรับและไม่มีข้อตำหนิ นอกจากนั้นสภาพแวดล้อมในการ

ทำงานควรจะต้องสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือและส่งเสริมภาวะผู้นำในห้องเรียนและในสังคมของโรงเรียน

AL-Behais และ Khalil (2011) ได้ทำการวิจัยเรื่องการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพสำหรับครูอย่างต่อเนื่อง คือ กระบวนการที่จะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องและเสริมสร้างทักษะทางการสอน และจะช่วยให้ครูได้คิดหาวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ ในการนำไปใช้ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างยั่งยืนได้ แต่ในขณะเดียวกันนี้เองกลับพบว่า ครูที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนในประเทศซาอุดีอาระเบียต่างก็อ้างว่า การศึกษาวิจัยด้านความต้องการได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพในกลุ่มของครูยังไม่ความชัดเจนและไม่เคยได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ ดังนั้นในส่วนของการวิจัยครั้งนี้ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจึงได้รับการพิจารณาให้ผ่านการอนุมัติและมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันด้านนโยบายส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการพัฒนาครูผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน คำถามในการวิจัยถูกนำมาใช้เพื่อหาคำตอบในการแก้ปัญหาด้านทัศนคติของครูผู้สอนที่มีต่อการพัฒนาวิชาชีพสำหรับครูในยุคปัจจุบันรวมถึงเพื่อค้นหาคำตอบเกี่ยวกับความต้องการของครูในการเข้ารับการพัฒนาวิชาชีพ บทบาทของโปรแกรมการพัฒนาคณาจารย์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน จำนวนครั้งที่ครูควรเข้าร่วมในโปรแกรมการพัฒนาคณาจารย์ของโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา และเพื่อให้ทราบว่ามีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการพัฒนาครูผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน จะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนเจตคติของครูในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพของพวกเขาหรือไม่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบปลายเปิดซึ่งใช้สัมภาษณ์ครูประจำการ ข้อคำถามมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของครูในการเข้ารับการพัฒนาวิชาชีพโดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้ 1) นโยบายด้านการสนับสนุนของภาครัฐ 2) วิทยาลัยที่ตนโดยทั่วไปและการยอมรับคุณค่าร่วมกัน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างงานกับโปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพ 4) นโยบายด้านการสนับสนุนเงินทุนในการจัดโปรแกรมการพัฒนาคณาจารย์ในปัจจุบัน 5) การพัฒนาประสิทธิภาพด้านการสอนและการส่งเสริมการปฏิบัติของครูผ่านทางชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

พูน ปณ ทิโต ชีเว

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

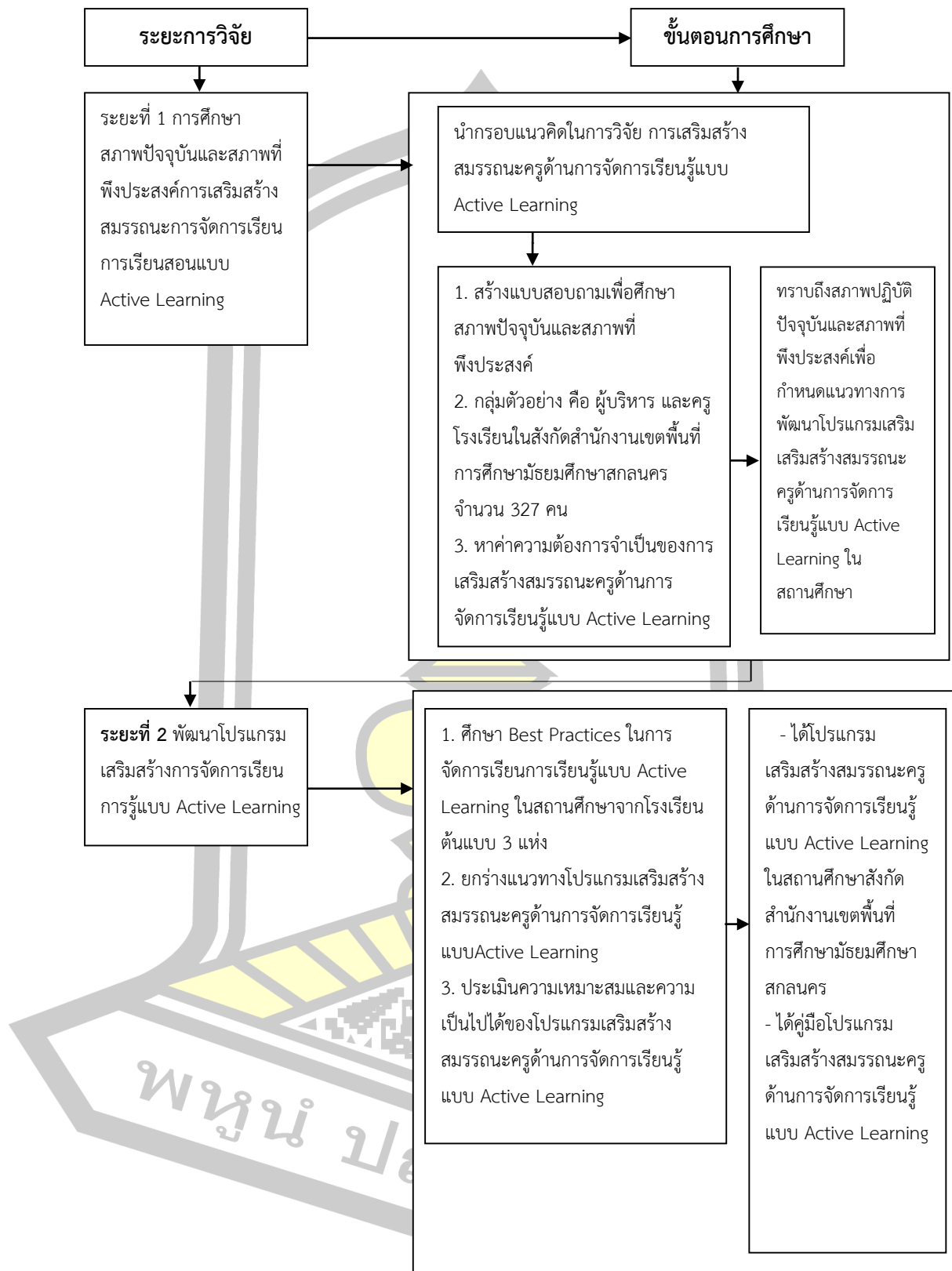
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา Best Practices จำนวน 3 โรงเรียน ๆ ละ 3 คน ใน รวมทั้งสิ้น 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การพิจารณา คือ โรงเรียนที่ได้รับรางวัลโรงเรียนดีเด่น/โรงเรียนในฝันหรือรางวัลคุณภาพจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างแนวทางโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning (ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน

การดำเนินการทั้ง 2 ระยะ แสดงได้ดังภาพประกอบ 2

พูน ปณ ทิโต ชเว

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 45 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 125 คน ครู 1,969 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ได้แก่ ผู้บริหาร และครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 2,094 คน และได้กลุ่มตัวอย่างจากการสุ่ม จำนวน 327 คน โดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan และการเลือกกลุ่มตัวอย่างเลือกโดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling Technique) เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

1.2 จัดกลุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ทั้งหมด 45 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ จำนวน 9 โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 19 โรงเรียน และขนาดเล็ก จำนวน 17 โรงเรียน แสดงดังตาราง 2

ตาราง 3 ประชากรและขนาดโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนบุคลากร (คน)		ขนาดโรงเรียน
		ผู้บริหาร	ครู	
1	สกลราชวิทยานุกูล	5	184	ใหญ่พิเศษ
2	ธาตุนารายณ์วิทยา	5	136	ใหญ่พิเศษ
3	มัธยมวานรนิวาส	5	105	ใหญ่พิเศษ
4	สว่างแดนดิน	5	101	ใหญ่พิเศษ
5	พังโคนวิทยา	5	86	ใหญ่
6	สกลนครพัฒนศึกษา	5	86	ใหญ่
7	อากาศอำนวยศึกษา	5	73	ใหญ่

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนบุคลากร (คน)		ขนาดโรงเรียน
		ผู้บริหาร	ครู	
8	เตรียมอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5	64	ใหญ่
9	บ้านม่วงพิทยาคม	4	55	ใหญ่
10	กุสุมาลย์พิทยาคม	4	49	กลาง
11	ร่มเกล้า	4	55	กลาง
12	พรรณนาวุฒาจารย์	4	55	กลาง
13	กุดบากพัฒนาศึกษา	4	45	กลาง
14	คำตากล้าราชประชาสงเคราะห์	4	41	กลาง
15	มัธยมวาริชภูมิ	4	52	กลาง
16	เต่างอยพัฒนศึกษา	3	37	กลาง
17	โพนงามศึกษา	3	35	กลาง
18	ธรรมบวรวิทยา	3	32	กลาง
19	หนองหลวงศึกษา	3	31	กลาง
20	ส่องดาวพิทยาคม	3	27	กลาง
21	ดงมะไฟวิทยา	2	23	กลาง
22	เจริญศิลป์ศึกษา “โพธิ์คำอนุสรณ์”	3	24	กลาง
23	โพธิ์แสนวิทยา	2	23	กลาง
24	แวงพิทยาคม	3	32	กลาง
25	กุดเรือคำพิทยาคาร	2	20	กลาง
26	โคกสีวิทยาสรศักดิ์	2	20	กลาง
27	คำเพิ่มพิทยา	3	24	กลาง
28	นิคมน้ำอุ่นเจริญวิทยา	2	15	กลาง
29	ท่าแร่ศึกษา	2	17	เล็ก
30	ศึกษาประชาสามัคคี	2	12	เล็ก
31	ด่านม่วงคำพิทยาคม	2	12	เล็ก

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนบุคลากร (คน)		ขนาดโรงเรียน
		ผู้บริหาร	ครู	
32	ท่านผู้หญิงจันทิมาพึงบารมี	2	8	เล็ก
33	โพธิพิทยาคม	2	16	เล็ก
34	หนองแขงวิทยา	2	16	เล็ก
35	บ้านบัวราษฎร์บำรุง	2	14	เล็ก
36	เฉลิมพระเกียรติ ฯ	2	27	เล็ก
37	บงเหนือวิทยาคม	2	12	เล็ก
38	โพธิ์ชัยทองพิทยาคม	1	4	เล็ก
39	ท่าสงครามวิทยาคม	1	5	เล็ก
40	วาริชวิทยา	1	9	เล็ก
41	ภูริทัตต์วิทยา	1	6	เล็ก
42	บะฮีวิทยาคม	2	7	เล็ก
43	ลำปลาทางวิทยา	2	4	เล็ก
44	ช้างมิ่งวิทยานุกูล	1	4	เล็ก
45	เทพสวัสดิ์วิทยา	1	4	เล็ก
	รวม	125	1,969	
	รวมทั้งหมด	2,097		

1.2.1 แบ่งกลุ่มโรงเรียน 3 ขนาด ได้โรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ 6 โรงเรียน ขนาดกลาง 12 โรงเรียน และขนาดเล็ก 12 โรงเรียน รวม 30 โรงเรียน และใช้เกณฑ์เลือกโรงเรียน โดยคำนวณจากร้อยละ 80 ของโรงเรียนแต่ละขนาด

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงคือใช้ทุกคน ในโรงเรียนที่จับสลากได้ในข้อ

1.2.3 ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร จำนวน 80 คน

1.2.4 กลุ่มตัวอย่างครู ใช้วิธีการสุ่มจากครูในโรงเรียนที่เลือกในข้อ 2.2.2 โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 20 ได้กลุ่มตัวอย่างครูจำนวน 247 คน

2. เก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
จำนวน 3 โรงเรียน ๆ ละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ชนิด ได้แก่
  - 1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์และแนวทางโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
    - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)
    - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์และแนวทางโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของสถานศึกษา ลักษณะเป็นแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
    - ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ตามกรอบแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
  - 1.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูโรงเรียนกลุ่มที่เป็น (Best Practice)
2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
    - 2.1.1 ศึกษาหลักการและทฤษฎีจากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning วิธีการสร้างแบบสอบถาม ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
    - 2.1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า มาสร้างเป็นแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ และปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำ
    - 2.1.3 นำเครื่องมือที่ได้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ .60 ขึ้นไป

2.1.4 นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) และนำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตามเกณฑ์ ตั้งแต่ 0.20-1.00 มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เกณฑ์ที่กำหนด คือ ตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป

2.1.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

2.1.6 นำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning มีขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์ ของบุญชม ศรีสะอาด (2554) เพื่อนำมาประกอบเป็นแนวความคิดแล้วสร้างแบบสัมภาษณ์ภายใต้กรอบแนวคิด

2.2.2 กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ ให้สอดคล้องและครอบคลุม การโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ ตามกรอบที่กำหนด และนำร่างแบบสัมภาษณ์โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) ตรวจสอบแก้ไขรวมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ เพื่อความถูกต้อง

2.2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.2.5 จัดทำฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วถูกต้องครบถ้วนไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบแนวทางการปฏิบัติของราชการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทำหนังสือถึงสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมทั้งแบบสอบถาม ถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์
3. สัมภาษณ์ผู้บริหารและครูในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการจัดทำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ มาดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาให้คะแนน จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เกณฑ์การให้คะแนนตามแนวทางการประเมินความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า แบบลิเคิร์ต (Likert Scales) ดังนี้
  - 5 คะแนน หมายถึง มากที่สุด
  - 4 คะแนน หมายถึง มาก
  - 3 คะแนน หมายถึง ปานกลาง
  - 2 คะแนน หมายถึง น้อย
  - 1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด
2. การแปลผลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนแล้วแปรความหมายที่กำหนด ดังนี้
  - 2.1 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงทำตาราง
  - 2.2 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D.) เป็นรายชื่อและรายด้านวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

คะแนน 4.51 – 5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ มากที่สุด

คะแนน 3.51 – 4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ มาก

คะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ ปานกลาง

คะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ น้อย

คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ น้อยที่สุด

2.4 วิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร PNI modified ของนางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D)/D$$

I (Important) หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็น

D (Degree of success) หมายถึง สภาพที่เป็นจริง

2.5 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด โดยวิเคราะห์สรุปประเด็นเนื้อหาที่ผู้ตอบแต่ละคนตอบ แยกประเด็นคำตอบเป็นหมวดหมู่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องมือวิจัยและผู้ตอบแบบสอบถาม (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่หรือจำนวนข้อมูลที่ต้องการหาร้อยละ

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.2 ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ในสถานศึกษา (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

1.3 ใช้ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อตรวจสอบการกระจายของคะแนนจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$S.D = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนน
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคน

1.4 ค่าดัชนี PNI แบบปรับปรุง (PNI modified) คำนวณข้อคำถามในแต่ละข้อ โดยกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น แล้วเรียงลำดับของผลต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

$$\text{ค่า PNI modified} = (I-D)/D$$

โดย

PNI modified หมายถึง ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง
 I (Importance) หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด

D (Degree of Success) หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2.2 การหาค่าความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
	R	แทน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

พหุ ประถมศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผู้วิจัยลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่างๆ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
PNI	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) และศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา Best Practices

ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างแนวทางโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning (ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การนำเสนอสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำเสนอด้วยความถี่และร้อยละ ดังตาราง 4

ตาราง 4 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ประเภทตำแหน่ง		
1. ผู้บริหาร	30	9.9
2. ครู	273	90.1
รวม	303	100
ขนาดโรงเรียน		
1. ขนาดเล็ก	60	19.80
2. ขนาดกลาง	121	39.93
3. ขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ	122	40.27
รวม	303	100

จากตาราง 4 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยแยกเป็นผู้บริหาร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 9.9 ครู จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 90.1 แยกตามขนาดของ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 19.80 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 39.93 และโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 40.27

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 ภาพรวม ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการ เสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

การเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนการสอน แบบ Active Learning	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน	2.11	0.53	น้อย	3.91	0.67	มาก
2. ชี้นศึกษาและวิเคราะห์	2.13	0.55	น้อย	3.89	0.66	มาก
3. ชี้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง	2.16	0.56	น้อย	3.89	0.65	มาก
4. ชี้นสรุป/เสนอผลการ เรียนรู้	2.11	0.55	น้อย	3.93	0.65	มาก
5. ชี้นปรับปรุงการเรียนรู้/ การนำไปใช้	2.14	0.53	น้อย	3.91	0.65	มาก
6. ชี้นประเมินผล	2.11	0.57	น้อย	3.90	0.66	มาก
โดยรวม	2.12	0.54	น้อย	3.90	0.63	มาก

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้าง สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า

1. สภาพปัจจุบันในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.12$) และพิจารณาเป็นรายขั้นตอนยังพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับน้อย ดังนี้
 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ($\bar{X} = 2.11$) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ ($\bar{X} = 2.13$) ขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง ($\bar{X} = 2.06$) ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.11$) ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ ($\bar{X} = 2.14$) ขั้นประเมินผล ($\bar{X} = 2.11$)

2. สภาพที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.90$) และพิจารณาเป็นรายขั้นตอนยังพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับน้อย ดังนี้
 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ($\bar{X} = 3.91$) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ ($\bar{X} = 3.89$) ขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง ($\bar{X} = 3.89$) ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.93$) ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ ($\bar{X} = 3.91$) ขั้นประเมินผล ($\bar{X} = 3.90$)

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นเข้าสู่บทเรียน ในภาพรวมและรายข้อ

การเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนการ สอนแบบ Active Learning ชี้นำเข้าสู่บทเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
1. การนำเข้าสู่บทเรียนใช้ เวลาสั้นกระชับ	2.07	0.51	น้อย	3.84	0.68	มาก
2. มีการเลือกวิธีการนำเข้าสู่ บทเรียนที่สอดคล้องกับ บทเรียน	2.10	0.56	น้อย	3.93	0.68	มาก
3. การนำเข้าสู่บทเรียนแต่ ละบทเรียนมีความ หลากหลาย	2.11	0.53	น้อย	3.95	0.67	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

การเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
4. มีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน เหมาะสมกับผู้เรียน	2.15	0.53	น้อย	3.93	0.65	มาก
5. มีการใช้วิธีการเข้าสู่ บทเรียนโดยใช้วิธีใหม่ ๆ ไม่ซ้ำซาก	2.10	0.53	น้อย	3.97	0.65	มาก
6. มีการศึกษาเทคนิคการ นำเข้าสู่บทเรียนและฝึกฝน จนเกิดความชำนาญ	2.11	0.53	น้อย	3.86	0.65	มาก
โดยรวม	2.11	0.53	น้อย	3.91	0.67	มาก

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นเข้าสู่บทเรียน ในภาพรวมและรายข้อพบว่า สภาพปัจจุบันในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นเข้าสู่บทเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ มีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนเหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X} = 2.15$) และสภาพที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นเข้าสู่บทเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ มีการใช้วิธีการเข้าสู่บทเรียนโดยใช้วิธีใหม่ ๆ ไม่ซ้ำซาก ($\bar{X} = 3.97$)

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นเข้าศึกษาและวิเคราะห์ ในภาพรวมและรายข้อ

การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ชั้นศึกษาและวิเคราะห์	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ครูเป็นผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล	2.10	0.60	น้อย	3.94	0.62	มาก
2. ชักถามนักเรียนเพื่อนำไปสู่การศึกษาและวิเคราะห์ สังเกตและรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแก่นักเรียน	2.07	0.49	น้อย	3.89	0.66	มาก
3. ให้กำลังใจและเสนอประเด็นที่ชี้แนะแนวทางนำไปสู่การศึกษาและวิเคราะห์	2.14	0.53	น้อย	3.90	0.65	มาก
4. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม	2.20	0.56	น้อย	3.85	0.69	มาก
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งสมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม	2.09	0.55	น้อย	3.90	0.65	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

การเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนการสอน แบบ Active Learning ชั้นศึกษาและวิเคราะห์	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
6. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียน	2.14	0.52	น้อย	3.84	0.69	มาก
7. ผู้เรียนเป็นผู้ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วย ตนเองโดยครูเป็นผู้กระตุ้น	2.14	0.60	น้อย	3.92	0.66	มาก
โดยรวม	2.13	0.55	น้อย	3.89	0.66	มาก

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นเข้าศึกษาและวิเคราะห์ ในภาพรวมและรายข้อ พบว่าสภาพปัจจุบันในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นเข้าศึกษาและวิเคราะห์ในภาพรวมอยู่ในระดับ น้อย ($\bar{X} = 2.13$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อยังพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ($\bar{X} = 2.20$) และสภาพที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นเข้าศึกษาและวิเคราะห์ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.89$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อยังพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ครูเป็นผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล ($\bar{X} = 3.94$)

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง ในภาพรวมและรายข้อ

การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ผู้เรียนลงมือปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วม	2.12	0.57	น้อย	3.91	0.66	มาก
2. ผู้เรียนมีการฝึกหัด ปฏิบัติทดลองโดยใช้กระบวนการกลุ่ม	2.14	0.56	น้อย	3.92	0.65	มาก
3. ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือปรากฏการณ์ต่างๆ	2.17	0.54	น้อย	3.85	0.62	มาก
4. ผู้เรียนมีการทำการทดลอง หรือทำกิจกรรมภาคสนามหรือการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อสร้างสถานการณ์จำลอง	2.18	0.57	น้อย	3.89	0.63	มาก
5. ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการลงมือปฏิบัติ	2.17	0.56	น้อย	3.88	0.68	มาก
โดยรวม	2.16	0.56	น้อย	3.89	0.65	มาก

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง ในภาพรวมและรายข้อ พบว่าสภาพปัจจุบันในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning

ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.16$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ผู้เรียนมีการทำการทดลอง หรือทำกิจกรรมภาคสนามหรือการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อสร้างสถานการณ์จำลอง ($\bar{X} = 2.18$) และสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ผู้เรียนมีการฝึกหัด ปฏิบัติทดลองโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ($\bar{X} = 3.92$)

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ ในภาพรวมและรายข้อ

การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ผู้เรียนนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ลงมือปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ มาสรุปผลโดยกลุ่ม	2.16	0.52	น้อย	3.95	0.65	มาก
2. นำผลการเรียนรู้ และผลสรุปนำเสนอในชั้นเรียน	2.11	0.58	น้อย	3.89	0.66	มาก
3. ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการเรียนรู้	2.10	0.56	น้อย	3.87	0.67	มาก
4. ครูผู้สอนเน้นให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง	2.13	0.53	น้อย	3.95	0.64	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

การเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนการสอน แบบ Active Learning ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
5. ครูเป็นผู้สังเกตเพื่อให้ ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อช่วยให้ องค์ความรู้ที่ได้ชัดเจน ยิ่งขึ้น	2.07	0.54	น้อย	3.93	0.63	มาก
โดยรวม	2.11	0.55	น้อย	3.92	0.65	มาก

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ ในภาพรวมและรายข้อ พบว่าสภาพปัจจุบันในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ผู้เรียนนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ลงมือปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ มาสรุปผลโดยกลุ่ม ($\bar{X} = 2.16$) และสภาพที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ผู้เรียนนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ลงมือปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ มาสรุปผลโดยกลุ่ม ($\bar{X} = 3.95$) และครูผู้สอนเน้นให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.95$)

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ ในภาพรวมและรายข้อ

การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ครูเป็นผู้ชี้แนะเพิ่มเติมจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	2.11	0.51	น้อย	3.93	0.66	มาก
2. ผู้เรียนค้นพบความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนหลังดำเนินการจัดการเรียนรู้	2.16	0.54	น้อย	3.89	0.60	มาก
3. ผู้เรียนสามารถสะท้อนความคิด มีการแสดงผลงานการจัดนิทรรศการ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ	2.14	0.53	น้อย	3.89	0.64	มาก
โดยรวม	2.14	0.53	น้อย	3.91	0.63	มาก

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ ในภาพรวมและรายข้อพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.14$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ผู้เรียนค้นพบ ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนหลังดำเนินการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.16$) และสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ครูเป็นผู้ชี้แนะเพิ่มเติมจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.93$)

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นประเมินผล ในภาพรวมและรายข้อ

การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ชั้นประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ครูมีการประเมินผลความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ครบทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ความรู้สึก และด้านทักษะการปฏิบัติ	2.08	0.55	น้อย	3.90	0.62	มาก
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล	2.14	0.56	น้อย	3.85	0.66	มาก
3. มีการวัดผลที่เน้นการปฏิบัติงาน เพิ่มสะสมผลงาน	2.06	0.59	น้อย	3.94	0.68	มาก
4. มีการประเมินผลระหว่างการเรียนการสอนและประเมินสรุปรวม	2.15	0.56	น้อย	3.92	0.67	มาก
โดยรวม	2.11	0.57	น้อย	3.90	0.66	มาก

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นประเมินผล ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า สภาพปัจจุบัน

ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ มีการประเมินผลระหว่างการเรียนการสอนและประเมินสรุปรวม ($\bar{X} = 2.15$) และสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ มีการวัดผลที่เน้นการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน ($\bar{X} = 3.94$)

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) และศึกษาการจัดการเรียน การสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา Best Practices

1. การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Needs Index : $PNI_{modified}$) เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบสัมมนา การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปรากฏผลดังตาราง 12

ตาราง 12 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความ ต้องการจำเป็นโดยรวม ของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียน การสอนแบบ Active Learning	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน	2.11	3.91	0.46198	1
2. ชั้นศึกษาและวิเคราะห์	2.13	3.89	0.45379	4
3. ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง	2.16	3.89	0.44586	6

ตาราง 12 (ต่อ)

การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียน การสอนแบบ Active Learning	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
4. ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้	2.11	3.92	0.46041	3
5. ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้	2.14	3.91	0.45324	5
6. ชั้นประเมินผล	2.11	3.90	0.46048	2

จากตาราง 12 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (PNI = 0.46198) ลำดับที่ 2 ชั้นประเมินผล (PNI = 0.46048) ลำดับที่ 3 ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ (PNI = 0.46041) ลำดับที่ 4 ชั้นศึกษาและวิเคราะห์ (PNI = 0.46041) ลำดับที่ 5 ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ (PNI = 0.45324) ลำดับที่ 6 ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง (PNI = 0.44586)

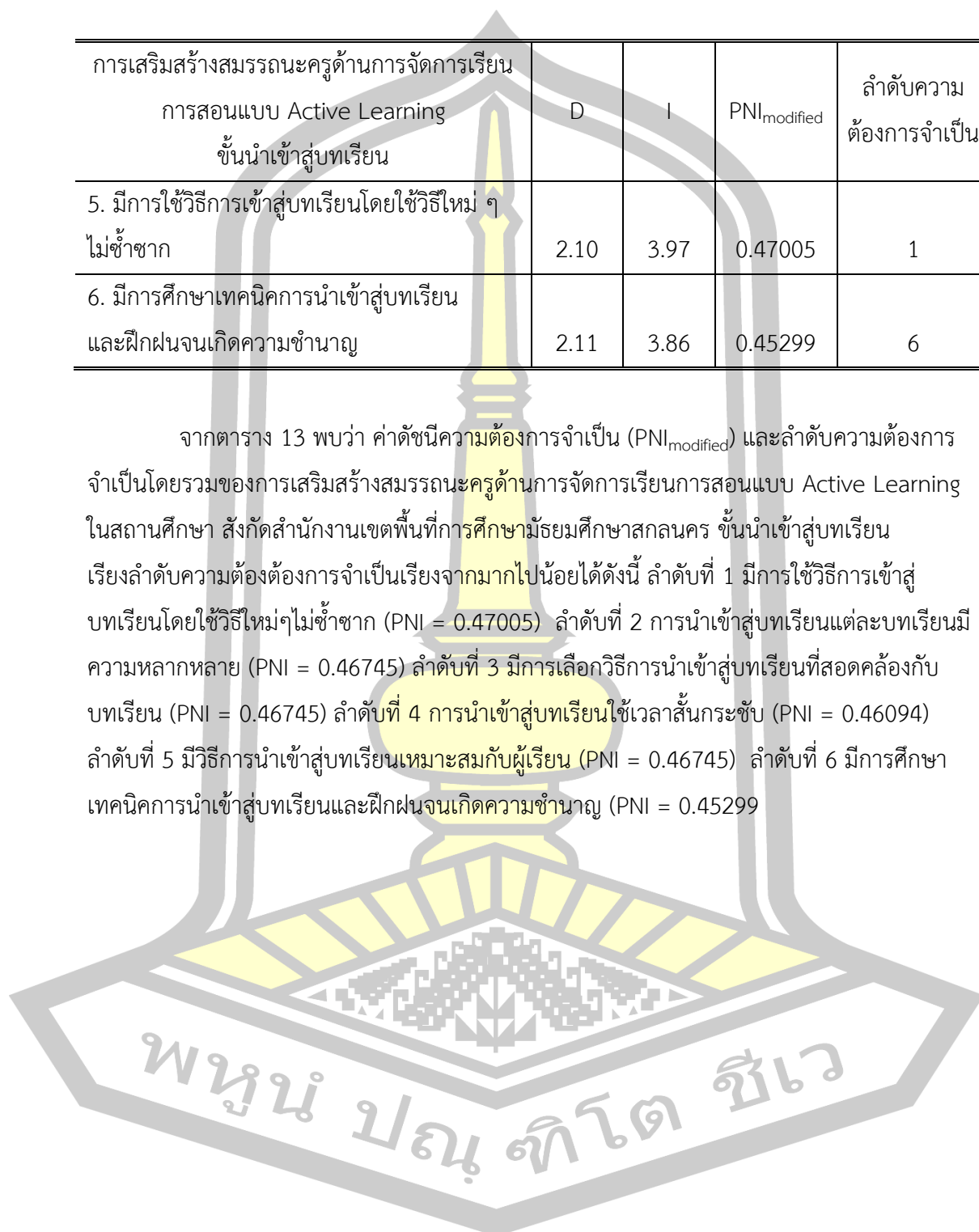
ตาราง 13 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียน การสอนแบบ Active Learning ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. การนำเข้าสู่บทเรียนใช้เวลาสั้นกระชับ	2.07	3.84	0.46094	4
2. มีการเลือกวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนที่สอดคล้อง กับบทเรียน	2.10	3.93	0.46639	3
3. การนำเข้าสู่บทเรียนแต่ละบทเรียนมีความ หลากหลาย	2.11	3.95	0.46745	2
4. มีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนเหมาะสมกับผู้เรียน	2.15	3.93	0.45378	5

ตาราง 13 (ต่อ)

การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียน การสอนแบบ Active Learning ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
5. มีการใช้วิธีการเข้าสู่บทเรียนโดยใช้วิธีใหม่ ๆ ไม่ซ้ำซาก	2.10	3.97	0.47005	1
6. มีการศึกษาเทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียน และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ	2.11	3.86	0.45299	6

จากตาราง 13 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน เรียงลำดับความต้องต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการใช้วิธีการเข้าสู่บทเรียนโดยใช้วิธีใหม่ ๆ ไม่ซ้ำซาก (PNI = 0.47005) ลำดับที่ 2 การนำเข้าสู่บทเรียนแต่ละบทเรียนมีความหลากหลาย (PNI = 0.46745) ลำดับที่ 3 มีการเลือกวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนที่สอดคล้องกับบทเรียน (PNI = 0.46745) ลำดับที่ 4 การนำเข้าสู่บทเรียนใช้เวลาสั้นกระชับ (PNI = 0.46094) ลำดับที่ 5 มีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนเหมาะสมกับผู้เรียน (PNI = 0.46745) ลำดับที่ 6 มีการศึกษาเทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียนและฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ (PNI = 0.45299)

ตาราง 14 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นศึกษาและวิเคราะห์

การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ชั้นศึกษาและวิเคราะห์	D	I	PNI_{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ครูเป็นผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล	2.10	3.94	0.46650	2
2. ชักถามนักเรียนเพื่อนำไปสู่การศึกษาและวิเคราะห์ สังเกตและรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแก่นักเรียน	2.07	3.89	0.46689	1
3. ให้กำลังใจและเสนอประเด็นที่ชี้แนะแนวทางนำไปสู่การศึกษาและวิเคราะห์	2.14	3.90	0.45178	5
4. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม	2.20	3.85	0.42759	7
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งสมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม	2.09	3.90	0.46486	3
6. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียน	2.14	3.84	0.44292	6
7. ผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองโดยครูเป็นผู้กระตุ้น	2.14	3.92	0.45539	4

จากตาราง 14 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นศึกษาและวิเคราะห์เรียงลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ชักถามนักเรียนเพื่อนำไปสู่การศึกษาและวิเคราะห์ สังเกตและรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแก่นักเรียน ($PNI = 0.46650$) ลำดับที่ 2 ครูเป็นผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล ($PNI = 0.46650$) ลำดับที่ 3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งสมาชิก

ภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม (PNI = 0.46486) ลำดับที่ 4 ผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองโดยครูเป็นผู้กระตุ้น (PNI = 0.45539) ลำดับที่ 5 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งสมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม ลำดับที่ 5 ให้กำลังใจและเสนอประเด็นที่ชี้แนะแนวทางนำไปสู่การศึกษาและวิเคราะห์ (PNI = 0.45178) ลำดับที่ 6 ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียน (PNI = 0.44292) ลำดับที่ 7 ผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองโดยครูเป็นผู้กระตุ้น (PNI = 0.45539)

ตาราง 15 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง

การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ผู้เรียนลงมือปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วม	2.12	3.91	0.45693	1
2. ผู้เรียนมีการฝึกหัด ปฏิบัติทดลอง โดยใช้กระบวนการกลุ่ม	2.14	3.92	0.45585	2
3. ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ	2.17	3.85	0.43739	5
4. ผู้เรียนมีการทำการทดลอง หรือทำกิจกรรมภาคสนามหรือการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อสร้างสถานการณ์จำลอง	2.18	3.89	0.43973	3
5. ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการลงมือปฏิบัติ	2.17	3.88	0.43915	4

จากตาราง 15 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง

เรียงลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ผู้เรียนลงมือปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วม (PNI = 0.45693) ลำดับที่ 2 ผู้เรียนมีการฝึกหัด ปฏิบัติทดลองโดยใช้กระบวนการกลุ่ม (PNI = 0.45585) ลำดับที่ 3 ผู้เรียนมีการทำการทดลอง หรือทำกิจกรรมภาคสนามหรือการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อสำรวจสถานการณ์จำลอง (PNI = 0.43973) ลำดับที่ 4 ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการลงมือปฏิบัติ (PNI = 0.43915) ลำดับที่ 5 ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ (PNI = 0.43739)

ตาราง 16 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นศึกษาและวิเคราะห์ ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้

การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้	D	I	PNI_{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ผู้เรียนนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ลงมือปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ มาสรุปผลโดยกลุ่ม	2.16	3.95	0.45401	5
2. นำผลการเรียนรู้ และผลสรุปนำเสนอในชั้นเรียน	2.11	3.89	0.45802	3
3. ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการเรียนรู้	2.10	3.87	0.45741	4
4. ครูผู้สอนเน้นให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง	2.13	3.95	0.46032	2
5. ครูเป็นผู้สังเกตเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อช่วยให้องค์ความรู้ที่ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น	2.07	3.93	0.47227	1

จากตาราง 16 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ครูเป็นผู้สังเกตเพื่อให้

ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อช่วยให้องค์ความรู้ที่ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น (PNI = 0.47227) ลำดับที่ 2 ครูผู้สอนเน้นให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง (PNI = 0.46032) ลำดับที่ 3 นำผลการเรียนรู้และผลสรุปนำเสนอในชั้นเรียน (PNI = 0.45802) ลำดับที่ 4 ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการเรียนรู้ (PNI = 0.46032) ลำดับที่ 5 ผู้เรียนนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงมือปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ มาสรุปผลโดยกลุ่ม (PNI = 0.45401)

ตาราง 17 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นศึกษาและวิเคราะห์ ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้

การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ครูเป็นผู้ชี้แนะเพิ่มเติมจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	2.11	3.93	0.46393	1
2. ผู้เรียนค้นพบ ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนหลังดำเนินการจัดการเรียนรู้	2.16	3.89	0.44576	3
3. ผู้เรียนสามารถสะท้อนความคิด มีการแสดงผลงานการจัดนิทรรศการ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ	2.14	3.89	0.44992	2

จากตาราง 17 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ครูเป็นผู้ชี้แนะเพิ่มเติมจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PNI = 0.46393) ลำดับที่ 2 ผู้เรียนสามารถสะท้อนความคิด มีการแสดงผลงาน การจัดนิทรรศการ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ (PNI = 0.44992) ลำดับที่ 3 ผู้เรียนค้นพบ ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนหลังดำเนินการจัดการเรียนรู้ (PNI = 0.44576)

ตาราง 18 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นศึกษาและวิเคราะห์ ชั้นประเมินผล

การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ชั้นประเมินผล	D	I	PNI_{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ครูมีการประเมินผลความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ครบทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ความรู้สึก และด้านทักษะการปฏิบัติ	2.08	3.90	0.46661	2
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล	2.14	3.85	0.44559	4
3. มีการวัดผลที่เน้นการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน	2.06	3.94	0.47699	1
4. มีการประเมินผลระหว่างการเรียนการสอนและประเมินสรุปรวม	2.15	3.92	0.45240	3

จากตาราง 18 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการวัดผลที่เน้นการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน ($PNI = 0.47699$) ลำดับที่ 2 ครูมีการประเมินผลความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ครบทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ความรู้สึก และด้านทักษะการปฏิบัติ ($PNI = 0.46661$) ลำดับที่ 3 มีการประเมินผลระหว่างการเรียนการสอนและประเมินสรุปรวม ($PNI = 0.45240$) ลำดับที่ 4 นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล ($PNI = 0.44559$)

จากผลการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร สามารถจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ได้ดังนี้ ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ปัจจุบันที่ใช้ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ชั้นศึกษาและวิเคราะห์

ขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ ขั้นประเมินผล ผู้วิจัยได้นำทั้ง 7 ขั้นไปสร้างแบบสัมภาษณ์โดยเรียงตามลำดับความสำคัญจำเป็นตามลำดับเพื่อใช้ศึกษาแนวทางการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยสัมภาษณ์ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 9 คน ซึ่งสถานศึกษาดังกล่าวเป็นสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนพังโคนวิทยาคม โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา โรงเรียนปลาปากวิทยา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสรุปการจัดการเรียนรู้ของครูแบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา ได้ดังนี้

1. โรงเรียนพังโคนวิทยาคม อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปัจจุบันมีนักเรียน 1,840 คน ข้าราชการครู 100 คน โรงเรียนได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน ปี 2562 โรงเรียนส่งเสริมคุณธรรมนำสู่อัตลักษณ์โรงเรียนที่เข้มแข็งและยั่งยืน โดยการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ผ่านโครงการคุณธรรมหนึ่งห้องเรียนหนึ่งความดีหรือ OCOM นวัตกรรมที่ทำให้นักเรียนเกิดความมุ่งมั่นในการทำงาน สามัคคี มีความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ รู้ใฝ่เรียน กตัญญู และมีจิตสาธารณะทำให้เกิดอัตลักษณ์คุณธรรมของโรงเรียน มีผลงานเชิงประจักษ์ระดับประเทศ คือ ได้รับโล่พระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากโครงการคุณธรรมเทิดพระเกียรติ ทำดีถวายในหลวง รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2 การประกวดโครงการคุณธรรมจริยธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การประกวดโครงการนักเรียนระดับภาค ครั้งที่ 15 ปีการศึกษา 2560 จาก มูลนิธิเปรม ติณสูลานนท์ รางวัลชมเชย ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กิจกรรมโครงการคุณธรรม ระดับชั้น ม.4-6 ของมูลนิธิเปรม ติณสูลานนท์และรางวัลรอง เหรียญทอง การประกวดโครงการคุณธรรม ม.1-ม.3 การแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนครั้งที่ 68 ระดับชาติ และผลงานทางด้านวิชาการอื่น ๆ รางวัล IQA AWARD เป็นสถานศึกษาที่มีระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพระดับดีเด่น ประเภทสถานศึกษาขนาดใหญ่ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา 2561 รางวัล ยอดนักอ่านระดับชาติ ประจำปีการศึกษา 2561 จากสมาคมห้องสมุดแห่งชาติ รางวัลโรงเรียนต้นแบบ พลอดบุหรีและแอลกอฮอล์ ปีการศึกษา 2561 จากสสส. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 การแข่งขันกวีนิพนธ์ภาษาฝรั่งเศส และรางวัลชมเชยอันดับ 1 บอร์ดนิทรรศการหัวข้อ Mon idée pour le français จากสมาคมฝรั่งเศสในพระบรมราชูปถัมภ์ รางวัลเหรียญทอง ชนะเลิศ การแข่งขันละครสั้นภาษาฝรั่งเศส ม.4-ม.6 รางวัลเหรียญทอง รองชนะเลิศอันดับที่ 2 การประกวดภาพยนตร์สั้น ม.4-ม.6 การแข่งขันขิมเดี่ยว 7 หย่อง ม.1-ม.3 และการแข่งขันเล่าเรื่องจากภาพภาษาฝรั่งเศส ม.4-ม.6 และรางวัลเหรียญทอง ในหมวดต่าง ๆ

24 รางวัล แข่งขันคัดลายมือสื่อภาษาไทย ม.4-ม.6 เรียงร้อยถ้อยความ (การเขียนเรียงความ) ม.4-ม.6
 ท่องอาขยานทำนองเสนาะ ม.1-ม.3 และม.4-ม.6 โครงการงานคอมพิวเตอร์ประเภทซอฟต์แวร์ ม.4-ม.6
 หุ่นยนต์ระดับสูง ม.1-ม.3 เขียนเรียงความภาษาจีน ม.4-ม.6 พุดเพื่ออาชีพภาษาฝรั่งเศส ม.4-ม.6
 ละครสั้นภาษาอังกฤษ (Skit) ม.1-ม.3 ละครสั้นภาษาฝรั่งเศส ม.4-ม.6 เล่านิทานคุณธรรม ม.4-ม.6
 มารยาทไทย ม.1-ม.3 เพลงคุณธรรม ม.1-ม.3 และ ม.4-ม.6 โครงการงานคุณธรรม ม.4-ม.6 ละคร
 คุณธรรม ม.1-ม.6 ละครประวัติศาสตร์ ม.1-ม.6 เพลงพระราชนิพนธ์ ประเภทหญิง ม.1-ม.3
 และ ม.4-ม.6 เพลงสากล ประเภทหญิง ม.1-ม.3 เพลงไทยลูกทุ่ง ประเภทหญิง ม.4-ม.6
 วงดนตรีสตริง ม.1-ม.3 และ ม.4-ม.6 ระเบียบมาตรฐาน ม.4-ม.6 วงดนตรีลูกทุ่งประเภททีม ก ม.1-ม.6
 เหรียญเงิน 8 รางวัล ชักขานประสานเสียง ม.4-ม.6 เพลงไทยลูกกรุง ประเภทหญิง ม.1-ม.3
 ประดิษฐ์บายศรีสู่ขวัญ ม.4-ม.6 Multi Skills Competition ม.1-ม.3 หุ่นยนต์ระดับสูง ม.4-ม.6
 ผลงานสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ ม.1-ม.3 โครงการงานวิทยาศาสตร์ ประเภทสิ่งประดิษฐ์ ม.1-ม.3
 สร้างสรรค์ผลงานคณิตศาสตร์โดยใช้โปรแกรม GSP ม.1-ม.3 เหรียญทองแดง 2 รางวัล
 สร้างสรรค์ผลงานคณิตศาสตร์โดยใช้โปรแกรม GSP ม.4-ม.6 ชักร้องเพลงไทย ม.4-ม.6
 รางวัลชมเชยอันดับที่ 10 การแต่งคำประพันธ์โคลงสี่สุภาพ ระดับกลุ่ม ระดับเขต ระดับประเทศ
 หน่วยงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2 การแข่งขัน
 กล่าวสุนทรพจน์ จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รางวัลชมเชยอันดับที่ 5 กล่าวสุนทรพจน์ในหัวข้อ
 การเลือกตั้งกับทรศนะคนรุ่นใหม่ มหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพฯ รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2
 บรรยายธรรมระดับภาค 5 จังหวัดเลย หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี บึงกาฬ และสกลนคร
 จากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดระดับภาค 5 และการบรรยายธรรม ระดับจังหวัด หน่วยงาน
 ศูนย์วัฒนธรรมสกลนคร รางวัลชนะเลิศ การแข่งขันเรียงความเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการ
 ระดับม.ปลาย และการเขียนเรียงความเรื่องโตไปไม่โกง ระดับม.ต้น หน่วยงานเทศบาล
 อำเภอพังโคน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการ
 เรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 คือ นายประภัทร์ กุดหอม
 คนที่ 2 นางนิตยา ปอยเปีย และคนที่ 3 นางเย็นฤดี ศรีสร้อย เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2563 เวลา 09.00-
 11.15 น. ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการ
 เรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษาโรงเรียนพังโคนวิทยาคม

จากบทสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

1.1 ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ปัจจุบันที่ใช้

คำถาม ครูมีขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning
 ปัจจุบันที่ใช้จนประสบความสำเร็จเป็นอย่างไร

“...การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ใช้กิจกรรม 5E เป็นหลัก Game Base Learning และ Project Base Learning เนื่อหาในการสอนเป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ครูจะเป็นผู้รู้ ให้นักเรียนสงสัย ให้นักเรียนได้คิดก่อน ครูเป็นผู้ตั้งคำถาม ให้นักเรียนได้มีโอกาสได้คิดและลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด เพื่อให้นักเรียนหาความรู้ด้วยตนเอง...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน มีการลงมือปฏิบัติ การทดลองทางวิทยาศาสตร์ เนื้อหาการบรรยายมีการให้นักเรียนสรุปทเรียนร่วมกัน มีการแสดงความคิดเห็น...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

1.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

คำถาม ครูมีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนอย่างไร

“...การนำเข้าสู่บทเรียน กระตุ้นนักเรียน สํารวจปัญหาว่าอะไรเป็นประเด็นพัฒนา คิดค้น ระดมสำรวจสิ่งที่อยู่รอบตัว ให้นักเรียนอยากจะค้นหาคำตอบ ระดมความคิดเห็นว่าต้องการจะเรียนอะไร กำหนดเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร ครูพุดนำเข้าสู่บทเรียนให้เกิดการอยากเรียนรู้...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ครูใช้ภาพ สถานการณ์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สื่อจริงเป็นบางครั้ง เพื่อการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ เกิดปัญหาข้อสงสัยอยากจะเรียนรู้ เหตุการณ์ที่นักเรียนรู้จัก...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...มีการใช้สื่อรูปภาพ อุปกรณ์การทดลองให้นักเรียนได้เห็น เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนคิดและเกิดความสงสัยอยากจะเรียนรู้ บางครั้งครูใช้สถานการณ์ตัวอย่างที่ครูเตรียมไว้...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

1.3 ชั้นศึกษาและวิเคราะห์

คำถาม ครูมีวิธีการให้นักเรียนได้มีการศึกษาและวิเคราะห์อย่างไร

“...กำหนดปัญหานั้นถึงสมมุติฐานคาดว่าจะเกิด สันนิษฐาน ตั้งสมมุติฐานว่าจะเกิดอะไรขึ้น คาดเดาโดยใช้อ็องค์ความรู้ กำหนดกรอบที่จะศึกษา วิเคราะห์ ตีกรอบเป้าหมาย ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาช่วย จะเรียนรู้อะไรบ้าง ลำดับขั้นตอน วิเคราะห์กรอบแนวคิดในการทำงาน...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำงานเป็นทีม มีสื่อแหล่งเรียนรู้ ครูใช้เวลาคุยกัน ลงมือปฏิบัติ สื่อจะมีหลากหลาย...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ครูทำหน้าที่เป็น Coach ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการทำกิจกรรม อำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

1.4 ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง

คำถาม ครูมีวิธีการให้นักเรียนได้มีการฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง อย่างไร

“...กำหนดขอบเขตในการศึกษาแล้ว จะมีการปฏิบัติทดลองตาม สมมุติฐาน การฝึกหัด การได้ทำซ้ำ ๆ ทำให้เกิดความชำนาญ...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ถอดเนื้อหามาทำกิจกรรม ทำการออกแบบเนื้อหาเป็นเกม...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การทำงานเป็นกิจกรรมกลุ่ม เชื่อมโยงความรู้เดิมของนักเรียน ความความรู้ที่ได้รับจากการทดลอง...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

1.5 ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้

คำถาม ครูมีวิธีการให้นักเรียนได้มีการสรุป/เสนอผลการเรียนรู้อย่างไร

“...ผู้เรียนจะต้องค้นหาคำตอบ ค้นพบข้อเท็จจริง นำสิ่งที่ค้นพบมาสรุป มีการรายงาน ออกมานำเสนอสรุป ครูคอยรับฟังช่วยเหลือ สิ่งที่ค้นพบว่าถูกต้องหรือไม่ ครูชี้แนะเพิ่มเติม สรุปตามกรอบสมมุติฐาน ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ครูมีการเพิ่มเติมให้...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ให้นักเรียนนำเสนอแล้วสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้ AAR ด้วยตนเอง ช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ มีเพื่อนให้ข้อมูลสะท้อนกลับด้วย...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การสอนที่มีการสรุปสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ นักเรียนได้ทำอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันทำการสรุปองค์ความรู้ร่วมกัน...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

1.6 ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้

คำถาม ครูมีวิธีการให้นักเรียนได้มีการปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้
อย่างไร

“...ครูคอยปรับปรุงเพิ่มเติม บางบทเรียนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ นักเรียนใช้ได้จริง สามารถปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ ปรับใช้ในวิชาอื่น ๆ การเรียนรู้ ที่นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ครูผู้สอนควรให้แนวทางในการประยุกต์ใช้ ถ้าสามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ นักเรียนจะมองเห็นความสำคัญ และมีเจตคติที่ดี...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ให้นักเรียนคิดประเมินตนเองและปรับด้วยตนเอง โดยให้เพื่อนเป็น ผู้ช่วยประเมินด้วยว่าจะต้องปรับปรุงตรงไหน รู้ข้อบกพร่องของตนเอง จุดไหนดี หรือต้องปรับปรุง จะนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันอย่างไร หลังจากที่ทำ การสรุปองค์ความรู้...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...นักเรียนได้รับความรู้แล้วมีการประเมินตนเอง และมีเพื่อนเป็น ผู้ช่วยเสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติมที่จะต้องปรับปรุงการเรียนรู้จุดใด และการปรับประยุกต์ใช้ในการเรียน

หรือใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป บางครั้งที่สอนยังไม่จบกระบวนการหรือความคาดหวังให้จบกระบวนการในเรื่องของเวลา เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

1.7 ชั้นประเมินผล

คำถาม ครูมีวิธีการให้นักเรียนได้มีการปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้
อย่างไร

“...สิ่งที่ทำให้บรรลุผลหรือไม่ สอดรับกับการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ มีการประเมินผลการเรียนการสอน บรรลุเป้าหมายเรื่องใด การประเมินผลงาน กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรม ชิ้นงาน การแสดงออก การประเมินควรมีรูปแบบใด มีเกณฑ์ละเอียดชัดเจน...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การประเมินเชิงประจักษ์ มีการประเมินตลอด ให้นักเรียนมีบทบาทมีส่วนร่วมในการประเมิน อีกทั้งมีการให้คะแนนเป็นดาวด้วย...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...กระบวนการประเมินผลมีหลากหลายรูปแบบ การประเมินที่นักเรียนมีส่วนร่วมให้รู้และเข้าใจว่าทำไมถึงได้คะแนนแบบนี้ มีจุดบกพร่องตรงไหน...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

1.8 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

คำถาม ครูมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ อีกไหม
“...ให้ครูทบทวนการสอน มีความชำนาญเพียงใด ความรู้ของครู นักเรียนจะเรียนรู้ตามหรือไม่ เดิม Passive Learning ปัจจุบัน Active Learning ครูไม่ประเมินการสอนของตนเอง ครูต้องเปิดใจ หากครูแกนนำก่อนเพื่อเป็นต้นแบบ การนิเทศการสอน การสังเกตชั้นเรียน สร้างความเข้าใจเพื่อเติมเต็มครู...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ครูต้องการงบประมาณจากทางโรงเรียนมาสนับสนุนในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ และต้องการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง จะได้นำเอาความรู้มาพัฒนาแก่นักเรียนที่ไม่ชอบ

กิจกรรมเคลื่อนไหว ขอบจดบันทึก ไม่ชอบเดิน ไม่ชอบคุย ให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่อยากจะเรียนรู้ มีเทคนิค วิธีการ กลวิธีที่จะนำมาใช้กับนักเรียน อบรมในด้าน Active Learning เพื่อการจัดกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน และประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ต้องการให้ทางโรงเรียนมีงบประมาณสนับสนุน และมีการพัฒนา นักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างสื่อการเรียนรู้ เสริมสร้างการเรียนรู้ให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่องในแต่ละระดับชั้น นักเรียนบางห้องไม่ชอบทำกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ครูต้องการหาวิธีใหม่ ๆ มาพัฒนานักเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้มาแก้ไขปัญหา ด้วยการอบรมเสริมประสบการณ์...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

2. โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปัจจุบันมีนักเรียน 1,267 คน ข้าราชการครู 56 คน โรงเรียนได้รับ รางวัลสถานศึกษาพอเพียงที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ระดับประเทศ (Best Practice) ประจำปี 2558 ได้รับรางวัลศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ประจำปี 2558 ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 โรงเรียนดีเด่นด้านสังคมที่มีคุณธรรมจริยธรรม ระดับจังหวัด สกลนคร ประจำปี 2559 ได้รับรางวัล MOE AWARDS ปีการศึกษา 2558 ผลงานระดับดีเด่น ประเภทสถานศึกษา สาขาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้รับรางวัลผ่านการประเมินการ บริหารการจัดการด้วยระบบคุณภาพ ระดับ ScQA ประจำปี 2561 รับโล่รางวัล ลูกโลกสีเขียว กลุ่มเยาวชนดีเด่น ชื่อผลงาน “ต้นบากคืนถิ่น” จากสถาบันลูกโลกสีเขียว ประจำปี 2562 ผลงาน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา นายไพบุลย์ พงณา ได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติในฐานะ ผู้อำนวยการสถานศึกษาดีเด่น ประจำปี 2560 นายไพบุลย์ พงณา ได้รับรางวัลครูดีของแผ่นดินชั้น พื้นฐาน โครงการเครือข่ายครูดีของแผ่นดินเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท ครูผู้สอนได้รับรางวัล ระดับคุณภาพดี รางวัล Best Practices ประจำปี 2560 ครูผู้สอนสาระวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา 1 คน ครูผู้สอนได้รับรางวัลครูดีไม่มีอบายมุข ประจำปี 2560 1 คน ครูผู้สอนได้รับรางวัลระดับดีเด่น รางวัล MOE AWARDS ประเภทบุคคล สาขาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปีการศึกษา 2559-2560 จำนวน 2 คน ครูผู้สอนได้รับรางวัลครูดีในดวงใจ ประจำปี 2560 1 คน ครูผู้สอนได้รับ รางวัลเชิดชูครูของปวงประชา ประจำปี 2560 1 คน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาโปรแกรม เสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 คือ นายทงศักดิ์ ทินบุตร คนที่ 2 นางสาวกริดา งามแสง และคนที่ 3 นางสาว ลัดดาวัลย์ โพธิงาม เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2563 เวลา 13.30-14.47 น. ผู้วิจัยสามารถสรุป

แนวทางการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษาโรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา จากบทสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

2.1 ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ปัจจุบันที่ใช้

คำถาม ครูมีขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ปัจจุบันที่ใช้จนประสบความสำเร็จเป็นอย่างไร

“...การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน โดยมีครูมีหน้าที่อำนวยความสะดวกการจัดกิจกรรมผ่านคำถาม นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมโดยผ่านคำถามที่ครูถาม คำถามเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมในการกระตุ้นการคิด การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเชื่อมโยง...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...จัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ เริ่มจากการตั้งจุดประสงค์ KPA นำเข้าสู่บทเรียนโดยการถาม ตั้งสถานการณ์เรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม นำเสนอผลงานแล้วร่วมกันสะท้อนผลบทเรียน ร่วมกันสรุปบทเรียน นำไปต่อยอดเป็นผลงานของตน...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีหลากหลายรูปแบบ การนำเข้าสู่บทเรียนโดยการตั้งคำถามนักเรียนมีส่วนร่วม นักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรม มีการนำเสนอผลงาน และสรุปบทเรียนร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Boot Camp จะเป็นกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบเคลื่อนไหว นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับครู โดยที่ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรม...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

2.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

คำถาม ครูมีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนอย่างไร

“...การการสร้างแนวคิดว่าเราจะเรียนรู้ได้อย่างไร นำกิจกรรมง่าย ๆ มาเป็นสื่อในการสนใจที่อยากจะเรียนรู้ ครูมีการสร้างสถานการณ์หรือบทบาทสมมติขึ้นมา เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดอยากจะเรียนรู้ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนของครู...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...นำเข้าสู่บทเรียนโดยการตั้งคำถามให้คิด สร้างสถานการณ์ เพื่อสร้างตัวแปร เพื่อโยงสู่เรื่องที่จะเรียนในแต่ละเรื่องนั้น ๆ โดยส่วนมากให้นักเรียนมีส่วนร่วม ทุกคน...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ครูมีการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิด ครูยกตัวอย่างประกอบ นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมก่อนที่จะเรียน เช่น เกม เพลง ภาพ สื่อต่าง ๆ ที่ครูจัดขึ้น...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

2.3 ชั้นศึกษาและวิเคราะห์

คำถาม ครูมีวิธีการให้นักเรียนได้มีการศึกษาและวิเคราะห์อย่างไร

“...การดูเนื้อหาว่ามีความสอดคล้องกับกิจกรรมเนื้อหาวิชาที่ทำไม คำถามที่กระตุ้นให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดให้มากที่สุด...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การ สัมภาษณ์)

“...ให้นำกิจกรรมกลุ่มเข้ามาใช้ในชั้นตอนนี้ ให้นักเรียนอ่าน ศึกษา วิเคราะห์เองในกลุ่ม ครูคอยแนะนำ และควบคุมการจัดกิจกรรม...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนมอบหมายหัวข้อเรื่องที่จะทำการศึกษา ครูมีคำถามนำในการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษา วิเคราะห์ปัญหาจากคำถาม ของครู โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก และคอยกำกับดูแลการจัดกิจกรรม...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

2.4 ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง

คำถาม ครูมีวิธีการให้นักเรียนได้มีการฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง อย่างไร

“...เมื่อได้กิจกรรมแล้ว ให้นักเรียนลองทดลองฝึกหัดปฏิบัติทดลองก่อนว่า จะตรงตามที่นักเรียนคิดหรือไม่ ทดลองก่อนหาข้อดีและข้อด้อยของแต่ละกิจกรรม...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...นำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาในกลุ่มมาฝึก เช่น ฝึกแต่ง
บทร้อยกรอง ฝึกนำเสนอผลงานการศึกษา ฝึกท่องอาขยานหรือเขียนให้ครอบคลุม ทักษะการอ่าน
เขียน ฟัง และพูด แล้วนำผลงานมาสะท้อนผล...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...นักเรียนฝึกหัดการฟัง พูด อ่าน เขียน จากแบบฝึกหัดที่ครูเตรียมให้
หรือจากหัวข้อที่ครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณา และนักเรียนต้องการอยากจะเรียนรู้ในหัวข้อเรื่อง
นั้น ๆ ครูกระตุ้นโดยการตั้งคำถาม เพื่อฝึกให้นักเรียนได้คิดหาคำตอบ ฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออก
เน้นให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ กิจกรรมควรมีการเคลื่อนไหว...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

2.5 ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้

คำถาม ครูมีวิธีการให้นักเรียนได้มีการสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ได้อย่างไร

“...การสรุปมีการประมวลผลผ่านวัตถุประสงค์หรือตัวชี้วัดใหม่
ครูจะสังเกตการณ์วัดผลและประเมินผลด้วย ครูมีการสรุปเนื้อหาในบทเรียนร่วมกับนักเรียน
โดยให้นักเรียนได้ระดมความคิดก่อน สอดแทรกหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการสรุป
ความรู้ของนักเรียน เน้นทักษะกระบวนการคิดในการสรุปผลการเรียนรู้ อย่างมีระบบ
และมีขั้นตอน...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ร่วมกันสรุปองค์ความรู้ให้ชัดเจนตรงกัน และสะท้อนผลให้กลุ่มที่
ยังสรุปไม่ชัดเจนได้ต่อยอดความรู้ เพื่อพัฒนาผลงาน...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาบทเรียน โดยให้นักเรียนเป็นผู้สรุป
ครูคอยเสริมเติมเต็มเท่านั้น...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

2.6 ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้

คำถาม ครูมีวิธีการให้นักเรียนได้มีการปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้
อย่างไร

“...ถ้าเรียนไปแล้วนักเรียนและครูมีการวิเคราะห์ร่วมกันว่ามีปัญหาอุปสรรคอะไรไหม ถ้าดีสามารถนำไปใช้กับกลุ่มห้องเรียนอื่นหรือการเผยแพร่สู่ชุมชนได้ มีการปรับปรุงและพัฒนาต่อยอดนวัตกรรมที่นำไปใช้ เน้นทักษะการคิดตามแนวหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการปรับปรุงและการนำไปใช้...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...สะท้อนผลหากมีจุดบกพร่อง ครูแนะนำเติมเต็มความรู้ให้สมบูรณ์ แทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้นักเรียนได้คิดต่อยอดว่าจะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างไร...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ครูมีการบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้ และมีการปรับปรุงการเรียนรู้อ และการนำความรู้ไปใช้ในการสอนครั้งต่อไป จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดปัญหาอุปสรรค การหาแนวทางการแก้ไข หากลวิธี กระบวนการ เทคนิค สื่อการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจ และเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดทักษะในการสื่อสารทางภาษาได้...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

2.7 ชั้นประเมินผล

คำถาม ครูมีวิธีการให้นักเรียนได้มีการปรับปรุงการเรียนรู้อ/การนำไปใช้
อย่างไร

“...การใช้ทดสอบกลุ่มที่มีปัญหาสุขภาพ และมีการวัดความพึงพอใจกับกลุ่มนักเรียนที่ใช้อุปกรณ์เครื่องออกกำลังกายหรือนวัตกรรมที่ทำขึ้น การประเมินผลในรายวิชาที่สอน จะเน้นการประเมินผลตามสภาพจริง นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีรูปคิต์ชัดเจน นักเรียนสามารถประเมินเพื่อนได้โดยมีเหตุผลประกอบ นักเรียนสามารถประเมินตนเองได้ โดยใช้การประยุกต์เศรษฐกิจพอเพียงลงไปในการประเมินผลตามกลวิธีที่ครูผู้สอนได้กำหนดขึ้น...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ครูประเมินผลตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ นักเรียนทุกคนได้ร่วมประเมินเพื่อเปรียบเทียบข้อแตกต่าง จุดเด่น จุดด้อยที่ควรพัฒนา...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ครูมีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการประเมินผลตามสภาพจริง โดยมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่การประเมินผลด้วย นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนร่วมชั้นเรียนอีกด้วย...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

2.8 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

คำถาม ครูมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ อีกไหม

“...ครูต้องปรับปรุงวิธีการเรียนเปลี่ยนวิธีสอน ครูมีสื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้ ครูยึดเด็กนักเรียนเป็นสำคัญ ครูอำนวยความสะดวก นักเรียนมีความคิดว่าอยากจะเรียนรู้แสวงหาความรู้เอง นักเรียนเกิดความรัก กระบวนการ ความรู้เป็น APK มากกว่า KPA โดยทั่ว ๆ ไป โดยให้การฝึกทักษะการคิดของนักเรียนมากกว่า โดยที่ครูใช้คำถาม ให้ครูมีคำถาม นักเรียนจะได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของครู...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...กิจกรรมกลุ่มที่ใช้ในกระบวนการ Active Learning มีข้อจำกัดเรื่องเวลา ครูต้องควบคุมทุกสถานการณ์ในชั้นเรียนให้ได้ ตรงตามเวลาที่กำหนด กิจกรรมจึงจะประสบความสำเร็จ...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ครูควรสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงไปในจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ใช้คำถามกระตุ้นนักเรียนให้เกิดทักษะการคิด วิเคราะห์ จัดทำสื่อนวัตกรรมที่น่าสนใจหลากหลายเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 5 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

3. โรงเรียนปลาปากวิทยา อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา นครพนม ปัจจุบันมีนักเรียน 954 คน ข้าราชการครู 59 คน โรงเรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย เช่น โครงการส่งเสริมและพัฒนาความเป็นเลิศด้านโครงการงาน โรงเรียนปลาปากวิทยาได้ผลงาน อุปกรณ์ให้อาหารปลาตุ๊กและทำความสะอาดแบบอัตโนมัติ ได้รางวัลชนะเลิศระดับประเทศ ได้รับเงินรางวัล 30,000 บาทพร้อมโล่รางวัลและได้รับสิทธิ์เดินทางไปศึกษาดูงานที่ First Code Academy และ Singapore Science Centre ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ พร้อมกันนี้ยังเข้า

ร่วมรับโล่รางวัลจาก พณฯ สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี ผลงานนักเรียนและครูปราโมทย์ โลहित โดยใช้เนื้อหาภาษา Coning ในการจัดทำอุปกรณ์ให้อาหารปลาตก ปีการศึกษา 2561 ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขัน โครงการ Enjoy Science : Young Makers Contest ปี 4 กับโจทย์ Social Innovation นวัตกรรมเพื่อสังคมที่ยั่งยืน ได้รับเงินรางวัล 500,000 บาท พร้อมศึกษาดูงานที่ ประเทศสหรัฐอเมริกา กับผลงาน โครงการอุปกรณ์เลี้ยงปลาว่าไรต์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดย ครูปราโมทย์ โลहित ปีการศึกษา 2562 และนางสาวมิรันตี โทพวงษ์ ได้รับรางวัลชนะเลิศ (The winner of EIS award) ในการแข่งขัน EIS Award 2018 .o'ko The 4th EIS International Conference on Digital Technology. พร้อมเงินรางวัล 10,000 บาท จากสมาคม EIS แห่งประเทศไทย และรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC Awards) ระดับเหรียญทอง ครูผู้สอนยอดเยี่ยม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ด้านบริหารจัดการระดับ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 8 ปีการศึกษา 2561 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาโปรแกรม เสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 คือ นายวินัย เปี่ยมลาภโชติกุล คนที่ 2 นายปราโมทย์ โลहित และคนที่ 3 นางมิรันตี เหล่าเกิด เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2563 เวลา 09.00-10.05 น. ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษาโรงเรียนปลาปากวิทยา จากบทสัมภาษณ์ได้ดังนี้

3.1 ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ปัจจุบันที่ใช้

คำถาม ครูมีขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ปัจจุบันที่ใช้จนประสบความสำเร็จเป็นอย่างไร

“...นโยบายลงสู่ครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องที่ต้องปฏิบัติครูสนใจอยากจะทำพัฒนาตนเอง กลับมาทำการเรียนการสอน ประยุกต์การสอน วัสดุ ท้องถิ่นทำให้นักเรียนมีความรู้ตามที่กำหนดไว้ เพื่อประสบความสำเร็จ เป้าหมายอยากให้นักเรียน นำเอาความรู้ไปใช้ในชุมชนกับผู้ปกครอง ครูออกแบบการสอนได้เพื่อให้ผู้ปกครองได้เพิ่มผลผลิตในชุมชน...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ครูหากิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจ 30 เปอร์เซ็นต์ มีการบูรณาการ STEM ภาษาอังกฤษในรายวิชา นำเอานวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนและนำไปปรับใช้ในอาชีพของครอบครัว ครูจะมีการสอนเนื้อหาก่อน ส่วนใหญ่ให้นักเรียนได้ลงมือทำด้วยตนเองและสามารถนำไปใช้ได้จริง...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...นักเรียนจะต้องมีการทดลองและปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ โดยมีการบูรณาการ STEM เข้ามาด้วยในส่วนต่าง ๆ หลังการทดลองตั้งคำถามหรือสถานการณ์ให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ ออกแบบนวัตกรรมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นที่ครูกำหนดให้ ให้นักเรียนได้มีการปฏิบัติลงมือทำตามกระบวนการของ Active Learning การทำงานเป็นกลุ่มลงมือทำตลอดด้วยตนเอง...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

3.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

คำถาม ครูมีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนอย่างไร

“...การนำสิ่งที่อยู่รอบตัวจากสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวนักเรียนมา ยกตัวอย่างให้นักเรียนได้เห็น มีความรู้เดิม ก่อนตั้งคำถามจากประสบการณ์ที่นักเรียนมีอยู่เดิม ก่อนการเข้าสู่เนื้อหาในบทเรียน...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การใช้ Google Classroom นำเข้าสู่บทเรียน โดยเริ่มต้นตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2547 โดยสร้างคำถามเข้าไปก่อน ครูสร้างสื่อห้องเรียนเสมือนจริง ครูกระตุ้นให้นักเรียนสงสัย อยากจะเรียน นักเรียนสามารถหาข้อมูลได้ด้วยตนเอง ครูสามารถลงลิงค์เชื่อมโยงให้นักเรียนสืบค้น ข้อมูล นักเรียนเชื่อมโยงความรู้เดิมกับสิ่งใหม่ที่ครูให้...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ตามแต่เนื้อหา โดยนำจากสิ่งที่มีอยู่รอบตัวในสภาพปัจจุบัน ตั้งปัญหา จากสิ่งที่นักเรียนมองเห็น มีการสังเกต เข้าสู่กิจกรรม ให้นักเรียนตอบคำถามว่าต้องการเรียนอะไร...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

3.3 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์

คำถาม ครูมีวิธีการให้นักเรียนได้มีการศึกษาและวิเคราะห์อย่างไร

“...การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ โดยที่ ครูให้คำแนะนำ กระตุ้นให้นักเรียนสนใจอยากจะเรียนรู้ ให้นักเรียนได้คิด อาจมีการแบ่งกลุ่มนักเรียน ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน จากข้อคำถามที่ครูตั้งไว้...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ศึกษาวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล ครูให้คะแนนที่สูงมากถึง 1,500 คะแนน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนถึงร้อยละ 90 ต้องการอยากจะเรียน มีความสนใจอยากจะเรียน มีความกระตือรือร้น...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการทำการทดลองก่อน แล้วจึงอภิปรายสรุปร่วมกันแล้วยกตัวอย่างจริง โดยไม่ให้ความรู้ก่อน เอาผลการทดลองมาอภิปราย ถ้าไม่สามารถทดลองได้ ครูจะยกตัวอย่างจากสิ่งที่นักเรียนเห็นได้จริง แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และมีการลงมือปฏิบัติทำกิจกรรมแสดงว่านักเรียนเข้าใจ...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

3.4 ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง

คำถาม ครูมีวิธีการให้นักเรียนได้มีการฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง อย่างไร

“...การให้นักเรียนได้มีการฝึกหัด ปฏิบัติ ทดลอง ลงมือทำด้วยตนเอง และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง โดยมีครูคอยสังเกต คอยตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติลงมือทำการทดลองตามขั้นตอน เพื่อให้ได้คำตอบในเรื่องนั้น ๆ ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ใช้แบบ STEM มีสื่อทางคณิตศาสตร์ เรียนรู้บูรณาการรายวิชาอื่น นำมาสร้างบทเรียนให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ อยากเรียนเอง นักเรียนอยากรู้อะไร ก็อยากให้ครูสอน ครูต้องมีการศึกษาจากสื่อต่างประเทศหลาย ๆ ประเทศมาปรับรวบรวมเป็นความรู้ของตนเองที่จะนำมาสอนนักเรียนตามปัญหาที่นักเรียนพบมา ครูสร้างสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ตั้งปัญหาขึ้นมายกตัวอย่างที่มีอยู่ให้เจตน์นักเรียน อะไรบ้างที่มีอยู่ในธรรมชาติให้นักเรียนออกแบบ บอกอุปกรณ์ ครูอำนวยความสะดวก และมีการทดสอบทดลอง...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

3.5 ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้

คำถาม ครูมีวิธีการให้นักเรียนได้มีการสรุป/เสนอผลการเรียนรู้อย่างไร

“...การให้นักเรียนออกมานำเสนอผลการเรียนรู้จะเป็นแบบเดี่ยวหรือแบบกลุ่มขึ้นอยู่กับครูผู้สอนตามความเหมาะสม โดยที่ครูคอยรับฟังนักเรียนอย่างตั้งใจ ครูกับนักเรียนช่วยกันสรุป อภิปรายผลการศึกษาร่วมกันอย่างมีเหตุผล...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : สัมภาษณ์)

“...การเก็บคะแนนจะดูจากลายเซ็นต์คะแนนจะมีความแตกต่างจากการส่งงาน นักเรียนจะมีความพยายาม มีความกระตือรือร้นต้องการอยากเพิ่มคะแนน มีการอยากเรียนรู้อะไรที่อยากจะศึกษาเพิ่มเติม โดยนักเรียนสามารถเพิ่มคะแนนได้จากงานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาตามความสนใจ แล้วนำมาเสนอต่อครูผู้สอน โดยไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นหัวข้อที่มีในบทเรียนเท่านั้น...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ให้นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนว่าได้เรียนรู้อะไรบ้าง มีผลออกมาเป็นอย่างไร มีการสรุปร่วมกัน หากนักเรียนไม่สามารถสรุปได้ ครูจะใช้คำถามนำเป็นกลุ่มทำงาน...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

3.6 ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้

คำถาม ครูมีวิธีการให้นักเรียนได้มีการปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้
อย่างไร

“...ครูควรจะมีการปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ มีการจดบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนจะได้มีการพัฒนาต่อยอด เกิดทักษะทางการเรียนรู้ การลงมือปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เมื่อครูพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด ก็ปรับปรุงประยุกต์หาแนวทาง กลวิธีแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อปรับปรุงการสอนของครู...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ปัญหามีการนำมาปรับ มีข้อมูลใน Google Classroom อยู่แล้วว่า ต้องการอยากจะทำปรับปรุงเนื้อหาหรือแบบฝึกหัดใด จากการสอนของครูที่พบในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 6 ตุลาคม : การสัมภาษณ์)

“...ในการปรับปรุงจะปรับเรื่อย ๆ ในคาบสอนต่อไป โดยครูจะจดบันทึก การสอนว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไรในแต่ละห้องเรียน เพื่อกระชับเวลาและตรงตามเป้าหมายของครู ...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : สัมภาษณ์)

3.7 ชั้นประเมินผล

คำถาม ครูมีวิธีการให้นักเรียนได้มีการปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้
อย่างไร

“...การประเมินผลครูควรมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีเกณฑ์รูบิคที่ชัดเจน มีการประเมินผลตามสภาพจริง อาจให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...คะแนนที่นำมาให้เป็นแบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่ม ครูผู้สอนมีการตั้ง เกณฑ์เอาไว้ก่อนแล้วนำมาประเมินนักเรียนโดยมีรูบิคที่ชัดเจน...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...รายกิจกรรมจะมีคะแนน มีเกณฑ์รายกิจกรรม การประเมินผล รายกิจกรรม มีการประเมินตามสภาพจริง คะแนนในห้องเรียนมากกว่าสอบ สอบเพียงแค่ 20 เปอร์เซ็นต์ คะแนน 60 : 40 คะแนนปฏิบัติมากกว่า...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 6 ตุลาคม : การสัมภาษณ์)

3.8 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

คำถาม ครูมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ อีกไหม
“...ต้องแยกนักเรียนให้ออกกว่าอยากเรียนรู้อะไร แล้วครูจะต้องออกแบบ กิจกรรมการเรียนไม่น่าเบื่อไม่ซ้ำซาก มีการเคลื่อนไหว ใช้กระบวนการทาง STEM จะทำให้นักเรียน ต้องการอยากจะทำเรียนรู้...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การจัดกลุ่มให้ความรู้เพื่อนครูในโรงเรียน และมีการไปอบรมเพื่อรับ
ความรู้มีเพื่อนครูที่มาจากต่างพื้นที่มีการพัฒนานักเรียนอย่างหลากหลาย สามารถเอาหลักการแนวคิด
เพื่อมาปรับใช้ในโรงเรียนของตนเองในการจัดการเรียนการสอนนักเรียน...”

(คนที่ 2 ครู, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

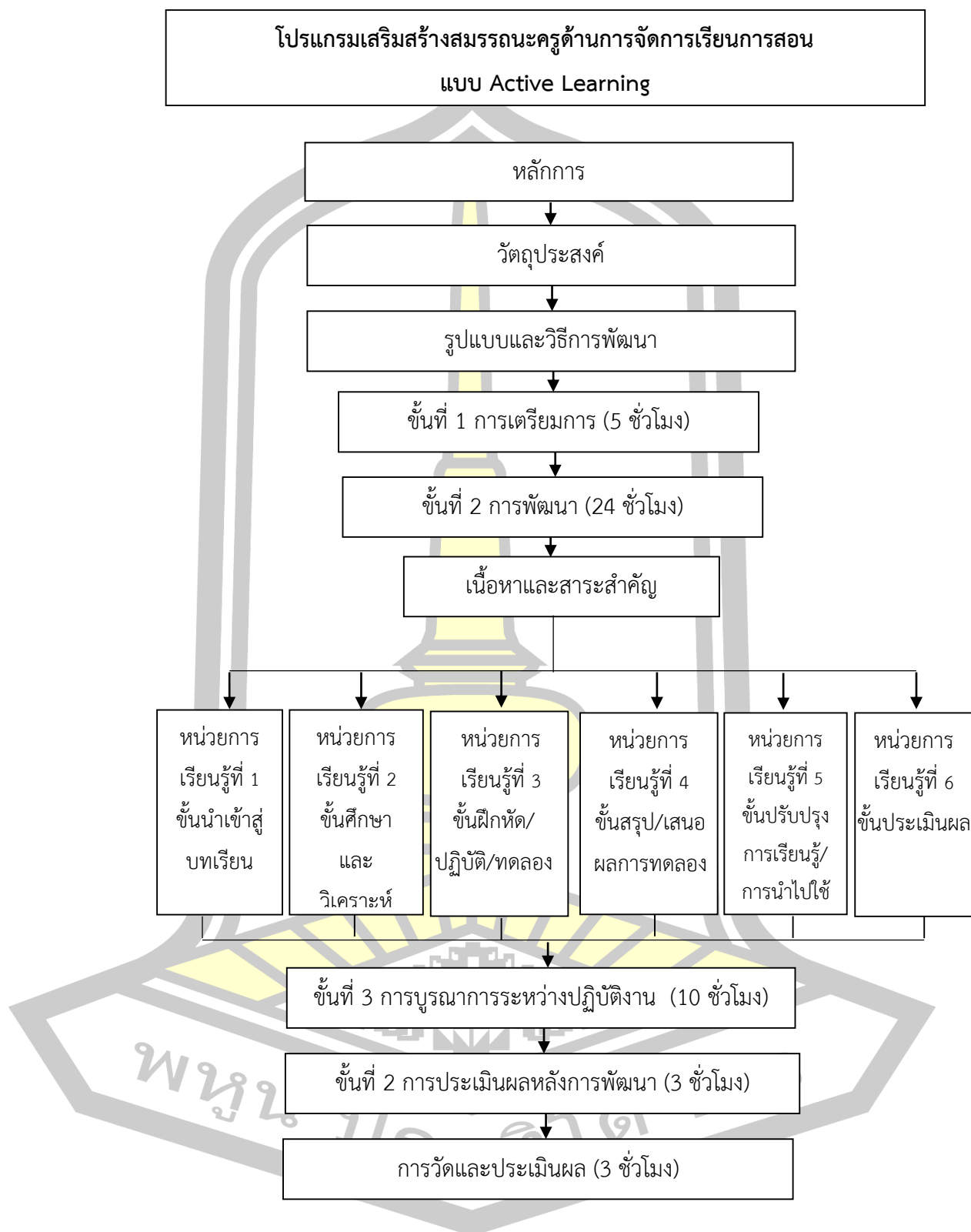
“...การจัดการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องเป็นแค่รายวิชาวิทยาศาสตร์เท่านั้น
สามารถทำการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ในทุกรายวิชา มีการบูรณาการในทุกกลุ่ม
สาระการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการแบบ STEM เข้าไปด้วย มีการ PLC กันของครูกลุ่มผู้สอน
มีการนิเทศติดตามให้กำลังใจอย่างเป็นระบบ เป็นทีม...”

(คนที่ 3 ครู, วันที่ 6 ตุลาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างแนวทางโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียน
การสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สกลนคร

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยใน ระยะเวลาที่ 1 มาดำเนินการออกแบบโปรแกรมเสริมสร้าง
สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ที่ได้จากการสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์
และลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านจัดการเรียนการ
สอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา จำนวน 6 ขั้นตอน 30 ตัวชี้วัด ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
(6 ตัวชี้วัด) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ (7 ตัวชี้วัด) ขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง (5 ตัวชี้วัด) ขั้นสรุป/
เสนอผลการเรียนรู้ (5 ตัวชี้วัด) ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/นำไปใช้ (3 ตัวชี้วัด) ขั้นประเมินผล
(4 ตัวชี้วัด) จากนั้นนำผลที่ได้จากการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมาใช้ในการ
พัฒนาโปรแกรมในเอกสารประกอบโปรแกรมดังกล่าว

พูน ปณ ติโต ชีเว

ภาพประกอบ 3 โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยใน ระยะที่ 1 มาดำเนินการออกแบบโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาโดยระบุไว้ใน หมวด 1 บททั่วไปความมุ่งหมายของหลักการ มาตรา 9 (4) ว่าให้มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่าง ต่อเนื่องและได้กำหนดหลักการดำเนินการไว้ในหมวด 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 ว่าให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ และกระบวนการผลิตพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากร ทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและ ประสานให้สถาบันที่มีหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความ พร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง มาตรา 53 กำหนดให้มืองค์กรวิชาชีพครูผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา โดยมีอำนาจ หน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพกำกับดูแล การปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2553)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้ประเมินคุณภาพ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงสามปีแรก รอบที่ 2 พบว่ามาตรฐานด้านผู้เรียนมีรายการที่ไม่ได้คุณภาพคือ ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ทักษะในการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การมีทักษะในการทำงานรัก การทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ด้านผู้บริหารมีรายการที่ ไม่ได้คุณภาพ คือ การบริหารงานวิชาการโดยเฉพาะการมีหลักสูตร ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ด้านครูไม่ได้คุณภาพ คือ ความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา , 2550)

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงมุ่งศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียน การสอนแบบ Active Learningของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร เพื่อให้ครูมีสมรรถนะที่สูงขึ้น สามารถพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพและนำผลวิจัย ที่ได้มาปรับปรุงเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายในการกำหนดการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการ จัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาสกลนคร เพื่อการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีคุณภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ให้มีความรู้ ความสามารถในสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ทั้ง 6 ขั้นตอน คือ 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 2) ชี้แจงและวิเคราะห์ 3) ชีแจงฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง 4) ชีแจงสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ 5) ชีแจงปรับปรุงการเรียนรู้/นำไปใช้ 6) ชีแจงประเมินผล

3. รูปแบบและวิธีการพัฒนา (45 ชั่วโมง)

เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปตามหลักการ และวัตถุประสงค์ของโปรแกรมที่มุ่งให้ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยจึงกำหนดโครงสร้าง/ขอบข่ายเนื้อหาสาระของโปรแกรม ดังนี้

ตาราง 19 รายละเอียดรูปแบบและวิธีการพัฒนาของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร

รูปแบบและวิธีการพัฒนา	เนื้อหาและสาระสำคัญ	แนวทางการดำเนินการ	ผลการพัฒนาโปรแกรม
<p>ขั้นที่ 1</p> <p>การเตรียมการ</p> <p>(5 ชั่วโมง)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning 2. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจการดำเนินการ 3. ศึกษาแนวคิดการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning 4. ทดสอบก่อนการพัฒนา 5. ประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ 2. สร้างแรงจูงใจให้เห็นความสำคัญในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning 3. ประเมินระดับสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning 4. จัดทำเอกสารและคู่มือการดำเนินการ 5. จัดทำแผนการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทราบถึงระดับสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning 2. ครูในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน 3. ครูในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning 4. คู่มือการดำเนินการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning 5. แผนการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning

ตาราง 19 (ต่อ)

รูปแบบและวิธีการพัฒนา	เนื้อหาและสาระสำคัญ	แนวทางการดำเนินการ	ผลการพัฒนาโปรแกรม
<p>ขั้นที่ 2</p> <p>การพัฒนา (20 ชั่วโมง)</p>	<p>ประชุมปฏิบัติการ</p> <p>6 หน่วยการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2. ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ 3. ขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง 4. ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ 5. ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/นำไปใช้ 6. ขั้นประเมินผล 	<ol style="list-style-type: none"> 6. นำแผนการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning 7. การประชุมเชิงปฏิบัติการโดยวิทยากรที่เชี่ยวชาญ 8. ครูพี่เลี้ยงคอยให้การช่วยเหลือแนะนำและร่วมสังเกตการร่วมกิจกรรมของผู้เข้ารับการพัฒนา 9. ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายมีสื่อและใบงานประกอบการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 6. ครูมีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning
<p>ขั้นที่ 3</p> <p>การบูรณาการระหว่างปฏิบัติงาน (15 ชั่วโมง)</p>	<p>คณะกรรมการนิเทศใช้กิจกรรมการสอนงาน กระบวนการพี่เลี้ยงกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 10. การนิเทศการจัดการเรียนรู้โดยผู้อำนวยการ ครูพี่เลี้ยงและเพื่อนร่วมงาน โดยใช้วิธีการการสอนงานและกระบวนการพี่เลี้ยง 11. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้รับฟังข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขร่วมกัน 	<ol style="list-style-type: none"> 7. เสริมสร้างความเข้าใจและมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning 8. เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และความร่วมมือแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning อีกรั้งเป็นการสร้างขวัญกำลังใจกับบุคลากร

ตาราง 19 (ต่อ)

รูปแบบและ วิธีการพัฒนา	เนื้อหาและสาระสำคัญ	แนวทางการดำเนินการ	ผลการพัฒนา โปรแกรม
<p>ขั้นที่ 4</p> <p>การประเมินผล หลังการพัฒนา (5 ชั่วโมง)</p>	<p>สรุปและประเมินผลการใช้ โปรแกรมเสริมสร้าง สมรรถนะครูด้านการ จัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ใน สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร</p>	<p>12. สรุปทบทวนและ การสะท้อนผลการ ดำเนินการเสริมสร้าง สมรรถนะครูด้านการ จัดการเรียนการสอน แบบ Active Learning ในสถานศึกษา</p> <p>13. อภิปรายผลและ สรุปผล</p> <p>14. ประเมินผลการ ดำเนินการ</p>	<p>9. เสริมสร้าง สมรรถนะครูด้านการ จัดการเรียนการสอน แบบ Active Learning ใน สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร</p> <p>10. ความพึงพอใจของ ครูที่เข้ารับการพัฒนา</p> <p>11. ได้โปรแกรม เสริมสร้างสมรรถนะ ครูด้านการจัดการ เรียนการสอนแบบ Active Learning ใน สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร</p>

ขั้นที่ 1 การเตรียมการ (5 ชั่วโมง)

1. การลงทะเบียนการปฐมนิเทศชี้แจงและสร้างความตระหนัก
2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Study)
3. ประเมินสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning

ในสถานศึกษา

3.1 จัดทำสารสนเทศในกลุ่มสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning

3.2 ทดสอบความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning

3.3 ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยครูประเมินตนเองและคณะกรรมการประเมินโดยพิจารณาจากกรณีศึกษาที่ผ่านแฟ้มสะสมผลงานและข้อมูลอื่น ๆ ของครูรายบุคคล

ขั้นที่ 2 การพัฒนา (24 ชั่วโมง)

1. เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ประกอบด้วย
  - หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
  - หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์
  - หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง
  - หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้
  - หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้
  - หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ขั้นประเมินผล
2. การเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติงาน (On the Job Training) เป็นการนิเทศและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้เวลางานปกติและเวลาหลังเลิกงาน
3. การประเมินผลเป็นเป็นการประชุมสัมมนา (Seminar) เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาตนเองและสรุปผลการเสริมสร้าง

ขั้นที่ 3 การบูรณาการระหว่างปฏิบัติงาน (15 ชั่วโมง)

เป็นการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ควบคู่กับการปฏิบัติโดยดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการพัฒนา 5 กิจกรรมคือ กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self learning) กิจกรรมการสอนงาน (Coaching) กิจกรรมการนิเทศ (Supervision) และกิจกรรมพี่เลี้ยง (Mentoring) ซึ่งถือเป็นภารกิจปกติของโรงเรียนที่จะต้องมีการนิเทศภายในโดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการครูที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและเพื่อนร่วมงานเป็นผู้ร่วมนิเทศภายหลังการนิเทศแต่ละครั้งจะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทบทวนการดำเนินการและสรุปผลโดยมีความมุ่งหวังว่าผู้เข้าร่วมการเสริมสร้างสมรรถนะจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับบุคคลอื่นโดยเชื่อมโยงทั้ง 6 หน่วยการเรียนรู้เข้าด้วยกันโดยใช้วิธีการในการพัฒนาดังนี้โปรแกรมพี่เลี้ยงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสอนงาน การนิเทศภายใน

ขั้นที่ 4 การประเมินผลหลังการพัฒนา (5 ชั่วโมง)

เป็นการประเมินผลหลังการพัฒนาใช้วิธีการประเมินจากการนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้ประเมินจากการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและประเมินจากการสรุปรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรม

4. เนื้อหาและสาระสำคัญ

เป็นการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยใช้การประชุมปฏิบัติการ ทั้ง 6 หน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชั้นศึกษาและวิเคราะห์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ชั้นประเมินผล ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีกิจกรรมพัฒนาหลากหลายรูปแบบ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถครอบคลุมเป้าหมายของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

5. การวัดและประเมินผลโปรแกรม (3 ชั่วโมง)

การประเมินผลโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ประเมินตนเองก่อนระหว่างและหลังการพัฒนาประเมินการทำกิจกรรมตามที่กำหนดประเมินความสนใจและการตั้งใจในการศึกษาด้วยตนเองประเมินการซักถามและการให้ข้อคิดเห็น และประเมินการรายงานการอบรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันซึ่งเป็นการวัดความรู้ความเข้าใจและความสามารถในองค์ประกอบทั้ง 6 ชั้นของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ดังนั้นการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้และการประเมินความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่านเพื่อตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้และพิจารณาองค์ประกอบของโปรแกรมได้แก่หลักการวัดผลประสงครูปแบบและวิธีการพัฒนาเนื้อหาและสาระสำคัญของการวัดประเมินผลโปรแกรมดังตาราง 20

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปรผล	$\bar{X}$	S.D.	แปรผล
1. หลักการ	3.11	0.66	ปานกลาง	3.20	0.67	ปานกลาง
2. วัตถุประสงค์	4.40	0.59	มาก	4.32	0.62	มาก
3. รูปแบบและวิธีการพัฒนา	4.60	0.77	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. เนื้อหาและสาระสำคัญ	3.86	0.71	มาก	4.22	0.62	มาก
ขั้นที่ 1 การเตรียมการ	3.58	0.65	มาก	3.83	0.87	มาก
1. การศึกษาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning จากเอกสารและสื่อต่าง ๆ ด้วยตนเองเพื่อเตรียมตัวก่อนเข้ารับการอบรม	3.00	0.84	ปานกลาง	3.11	0.55	ปานกลาง
2. สรุปบทเรียนที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองก่อนเข้ารับการอบรม	3.12	0.89	ปานกลาง	3.00	0.34	ปานกลาง
3. การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจในการดำเนินการ	4.12	0.89	มาก	4.20	0.64	มาก
4. การทดสอบสมรรถนะขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning	4.23	0.77	มาก	4.88	0.41	มากที่สุด
5. การทำ Focus group เพื่อหาสมรรถนะขั้นพื้นฐานด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning	3.43	0.56	ปานกลาง	4.00	0.97	มาก

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ขั้นที่ 2 การพัฒนา	3.93	0.44	มาก	4.29	0.69	มาก
1. ประชุมปฏิบัติการหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	4.12	0.73	มาก	4.30	0.76	มาก
2. ประชุมปฏิบัติการหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์	4.20	0.36	มาก	4.15	0.78	มาก
3. ประชุมปฏิบัติการหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง	4.89	0.45	มากที่สุด	4.85	1.21	มากที่สุด
4. ประชุมปฏิบัติการหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้	4.22	0.77	มาก	4.12	0.34	มาก
5. ประชุมเชิงปฏิบัติการหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้	3.75	0.49	มาก	4.30	0.56	มาก
6. การประชุมเชิงปฏิบัติการหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ขั้นประเมินผล	3.14	0.59	ปานกลาง	4.21	0.54	มาก
7. กิจกรรมระดมความคิด	4.11	0.78	มาก	4.86	0.65	มากที่สุด
8. กิจกรรมเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.56	0.43	มาก	3.88	0.43	มาก
9. กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.98	0.76	มาก	4.22	0.58	มาก
10. กิจกรรมกระบวนการที่เลี้ยง	3.35	0.65	ปานกลาง	4.02	0.55	มาก
ขั้นที่ 3 การบูรณาการระหว่างปฏิบัติงาน	3.78	0.73	มาก	4.42	0.94	มาก
1. การใช้ระบบการนิเทศภายในเป็นกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนา	3.21	0.34	ปานกลาง	4.13	0.88	มาก

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2. การและเปลี่ยนเรียนรู้ของ คณะนิเทศและผู้บริหารนิเทศ หลังเลิกเรียน	3.69	0.78	มาก	4.68	0.87	มากที่สุด
3. กระบวนการสอนงานการให้ คำชี้แนะของผู้อำนวยการ โรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มบริหาร วิชาการ	4.13	0.72	มาก	4.55	0.75	มากที่สุด
4. การให้ความช่วยเหลือของครูพี่ เลี้ยงและการร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ของเพื่อนร่วมงาน	4.10	0.77	มาก	4.33	0.65	มาก
ขั้นที่ 4 การวัดผลหลังการพัฒนา	4.13	0.47	มาก	4.33	0.72	มาก
1. สรุบบทเรียนและการสะท้อน ผลการดำเนินการพัฒนา สมรรถนะการจัดการเรียนรู้	3.87	0.97	มาก	4.25	0.52	มาก
2. อภิปรายผลและสรุปผลของ การพัฒนา	4.08	0.64	มาก	4.16	0.76	มาก
3. ประเมินผลการดำเนินการ	4.45	0.98	มาก	4.58	0.99	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผลโปรแกรม	4.01	0.48	มาก	4.34	0.778	มาก
1. การแสดงผลงานสร้างองค์ ความรู้สรุปผลการประเมิน	3.78	0.66	มาก	4.06	0.71	มาก
2. เกณฑ์การประเมินผลการ พัฒนาตามโปรแกรม	3.95	0.86	มาก	4.12	0.78	มาก
3. สรุปผลการเสริมสร้างการ จัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning	4.10	0.88	มาก	4.32	0.79	มาก
4. การประเมินความพึงพอใจของ ผู้บริหารพัฒนา	4.20	0.89	มาก	4.85	0.95	มากที่สุด
รวม	4.00	0.64	มาก	4.18	0.62	มาก

จากตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวม พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.00$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายเป็นรายด้าน พบว่า

หลักการของโปรแกรมพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการหลักการของโปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$)

วัตถุประสงค์ของโปรแกรมพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการวัตถุประสงค์ของโปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$)

รูปแบบและวิธีการพัฒนาพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการรูปแบบและวิธีการพัฒนาโปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$)

เนื้อหาและสาระสำคัญพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการเนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$)

ขั้นที่ 1 การเตรียมการพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการเตรียมการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$)

ขั้นที่ 2 การพัฒนาพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการดำเนินการพัฒนามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$)

ขั้นที่ 3 การบูรณาการระหว่างปฏิบัติงานพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการบูรณาการระหว่างปฏิบัติงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$)

ขั้นที่ 4 การประเมินผลหลังการพัฒนาพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการบูรณาการระหว่างปฏิบัติงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

การวัดและประเมินผลโปรแกรมพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วและดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

สรุปผล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษา สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า

1.1 สภาพปัจจุบันในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.12$) และพิจารณาเป็นรายชั้นตอนยังพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับน้อย ดังนี้
ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ($\bar{X} = 2.11$) ชั้นศึกษาและวิเคราะห์ ($\bar{X} = 2.13$) ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับน้อยสำหรับสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากและวิธีเสริมสร้างสมรรถนะโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและจัดเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ได้แก่ การประชุมปฏิบัติการ (Workshop) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Learning) การสอนงาน (Coaching) การนิเทศ (Supervising) และกระบวนการพี่เลี้ยง (Mentoring) สอดคล้องกับสุภัญญา รัชมีธรรมโชติ (2548) สรุปไว้ว่า การพัฒนาสมรรถนะมี 3 วิธีคือ 1) วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) วิธีการฝึกอบรม และ 3) วิธีการเรียนรู้และการฝึกอบรมสอดคล้องกับแนวคิดของอาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2547) เสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะไว้ได้แก่ 1) การฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน (On the Job Training) 2) การสอนงาน (Coaching) 4) การหมุนเวียนงาน (Job Rotation) 5) การทำกิจกรรม (Activity) 6) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Learning) 7) การศึกษาดูงานนอกสถานที่ (Visiting) 8) การเข้าร่วมสัมมนา (Meeting and Seminar) 9) การศึกษาต่อ(Continues Studying) 10) การฝึกและทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ (Counterpart) 11) การเพิ่มคุณค่าในงาน (Job Enlargement) 12) การเฝ้าติดตาม/สังเกตพฤติกรรม (Job Shadowing) และ 13) การเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) สอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญา มีสุข (2552) ทำการวิจัยเรื่องผลของการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมของครูผลการวิจัยพบว่า 1) ครูส่วนใหญ่มีการใช้รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพ 8 รูปแบบดังนี้ 1) การฝึกอบรม 2) การศึกษาเป็นกลุ่ม 3) การให้มีส่วนร่วม 4) รูปแบบการเป็นพี่เลี้ยง 5) รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง 6) การวิจัยปฏิบัติการ 7) การสังเกต 8) การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา พบว่า ครูใช้รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุดและใช้รูปแบบการศึกษาต่อน้อยที่สุด

2. ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบของโปรแกรม ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนาเนื้อหาและสาระสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย 6 หน่วยการเรียนรู้ คือ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ 3) ขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง 4) ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ 5) ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/นำไปใช้ 6) ขั้นประเมินผล ซึ่งวิธีการพัฒนาสมรรถนะที่นำมาใช้ในการดำเนินการพัฒนาโปรแกรม ได้แก่ การประชุมปฏิบัติการ (Workshop) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-learning) การสอนงาน (Coaching) กระบวนการพี่เลี้ยง (Mentoring) และการนิเทศ (Supervising) การดำเนินการพัฒนาผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการพัฒนา

ไว้ 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 การเตรียมการ ชั้นที่ 2 การพัฒนา และชั้นที่ 3 การบูรณาการระหว่างปฏิบัติงานและ 5) การประเมินผลสอดคล้องกับงานวิจัยของทรรษา สุขกาล (2543) ได้สรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบของโปรแกรมการพัฒนาไว้ 3 ส่วนประกอบด้วย 1) บริบท (Context) 2) เป้าหมาย (Goal) 3) แผนหรือวิธีปฏิบัติ (Plan or Method) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 จะต้องมีความพอเหมาะและมีความพอดีเพื่อให้สามารถเกิดความสำเร็จในการพัฒนาได้สอดคล้องกับงานวิจัยของอนันต์ พันนึก (2554) ทำการวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) โปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 4 ส่วน ส่วนที่ 1 ความนำ ส่วนที่ 2 รายละเอียดโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนที่ 3 เครื่องมือประเมินประสิทธิภาพโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคสนาม และส่วนที่ 4 แนวทางเงื่อนไขตัวชี้ความสำเร็จในการนำโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ 2) โปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิภาพเห็นได้จาก (1) กลุ่มทดลองมีปฏิริยาตอบสนองต่อโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก (2) หลังการพัฒนาตามโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มทดลองมีความรู้และทักษะตามสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการนำความรู้ทักษะใหม่สู่การปฏิบัติและผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 (3) หลังการพัฒนาตามโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้
  - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินสมรรถนะครูและพัฒนาสมรรถนะด้านที่มีความจำเป็นเร่งด่วนตามลำดับ
  - 1.2 ครูควรมีการศึกษาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้มีการประเมินตนเองและมีการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นประจำ
  - 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการนิเทศการจัดการเรียนรู้และจัดให้มีครูพี่เลี้ยงที่มีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์คอยสอนงานและแนะนำครูที่ต้องการพัฒนา
  - 1.4 ควรใช้แผนพัฒนาตนเอง (ID Plan) ควบคู่กับโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ครูทราบถึงสมรรถนะของตนเองสามารถวางแผนพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ควรใช้ผลการประเมินและการพัฒนาสรณะมาบูรณาการในการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของครูและมีผลต่อการพิจารณาเลื่อนขั้นหรือปรับเงินเดือนเพื่อกระตุ้นและจูงใจให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้วิธีในการพัฒนาที่แตกต่างและหลากหลายมากขึ้นเพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาและหาวิธีการที่ทำให้เกิดการพัฒนาศมรณะที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

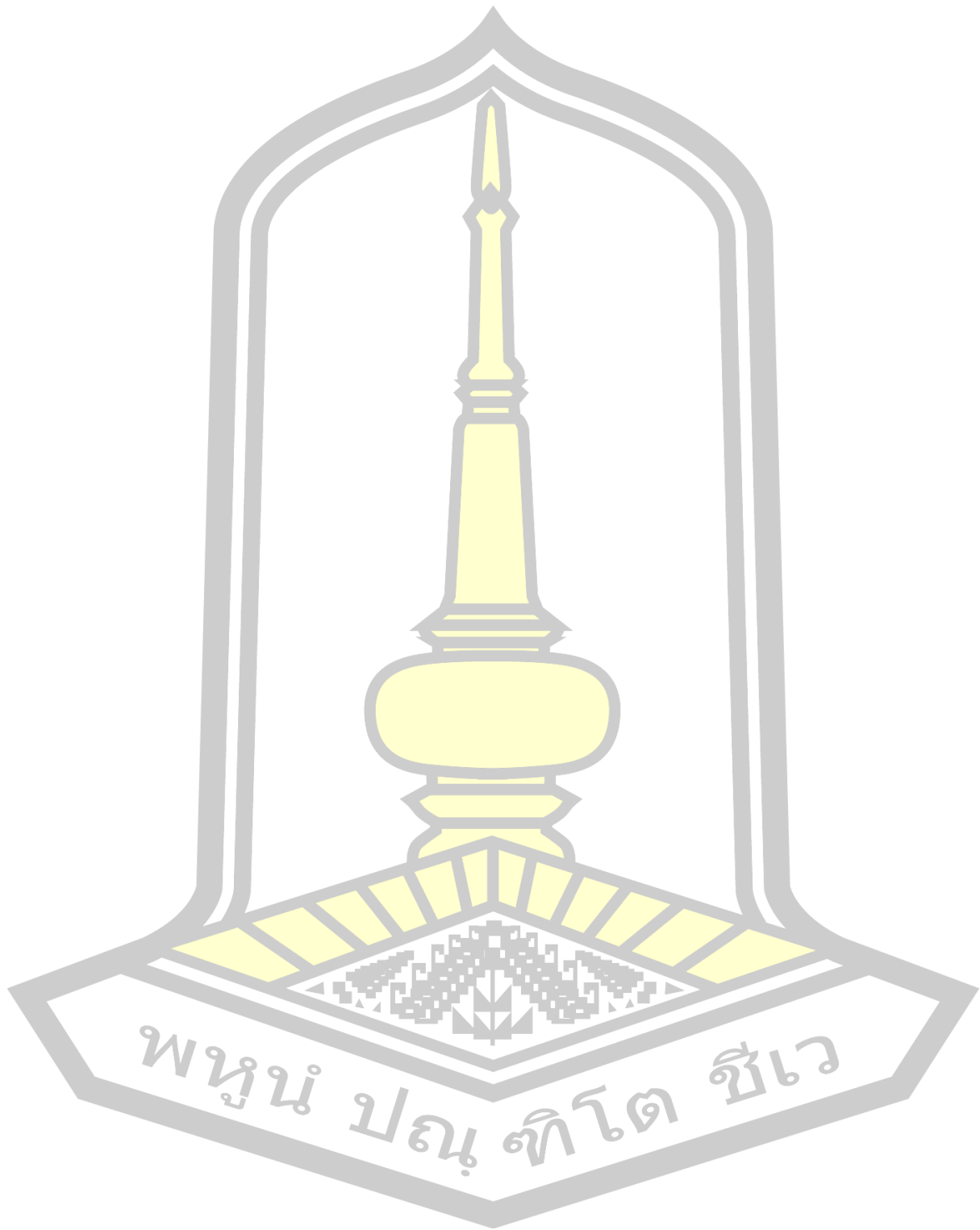
2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามผลหรือการศึกษาเพิ่มเติมในด้านการนำไปใช้ในการเสริมสร้างสมรณะด้านอื่นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

2.3 ควรมีการศึกษารูปแบบโปรแกรมเสริมสร้างสมรณะการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในด้านอื่น ๆ เพื่อจะได้มีแนวทางที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพเพื่อเป็นแนวทางในด้านพัฒนาการศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). *คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2544). *การจัดกระบวนการการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะ ดี เก่ง มีสุข : ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กฤษดากร พลมณี. (2561). *การพัฒนาโปรแกรมความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2554). *การบริหารวิชาการและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้*. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- เกษม วัฒนชัย. (2546). *ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คมกริช ภูคังกิ่ง. (2560). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 24*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จักรี ต้นเชื้อ. (2555). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำของคณะกรรมการองค์การนักศึกษาอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชมนาด รัตนมณี. (2541). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- ชูชัย สมितिไกร. (2548). *การฝึกอบรมครูในองค์การ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชูชัย สมितिไกร. (2552). *การสรรหาตัดเลือกและการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากร*. กรุงเทพฯ : วี.พรินท์ (1991).
- ชูศรี สุวรรณโชติ. (2544). *หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.
- ไชยยศ เรื่องสุวรรณ. (2553). *Active Learning*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.drchaiyot.com>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 กันยายน 2563].
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2548). *Competency การประเมินประจำปี*. กรุงเทพฯ : เอชอาร์เซ็นเตอร์.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2551). *เทคนิคการจัดทำและนำ Job Competency ไปใช้งาน (ฉบับคนทำงาน)*. กรุงเทพฯ : เอชอาร์เซ็นเตอร์.
- เต็มดวง ทบศรี. (2561). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูโดยประยุกต์แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะความรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไตรรัตน์ โภคผลากรณ์. (2547). *การบริหารคลังและงบประมาณสาธารณะ : แนวคิดและทฤษฎี*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2555). *การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://pirun.ku.ac.th/~g4986066/activet.pdf>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 กันยายน 2563].
- ทิตนา แคมมณี. (2544). *กระบวนการเรียนรู้ : ความหมาย แนวทางการพัฒนา และปัญหาข้อใจ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2543). *องค์การและการบริหาร*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ดำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบหลักสูตรและพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ธนรัช.
- ธีระ รุญเจริญ. (2556). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- นิพนธ์ กีนาวงษ์. (2548). *หลักการบริหารการศึกษา*. พิษณุโลก : ตระกูลไทย.
- บัญญัติ ชำนาญกิจ. (2549). *จึงจำเป็นต้องเรียนรู้แบบใฝ่รู้ในระดับอุดมศึกษา*. *วารสารการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 1(1), 1-7.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุหงา วัฒนะ. (2546). *Active Learning*. *วารสารวิชาการ*, 10(9), 30-34.

- ปริญญา มีสุข. (2552). *ผลของการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมของครู*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : บางกอกซอฟต์แวร์เทคโนโลยี
เฮาส์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ปิยะมาศ ทองเปลว. (2560). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู
ปฐมวัยสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี
เขต 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พนัส หันนาคินทร์. (2542). *ประสบการณ์ในการบริหารบุคคล*. กรุงเทพฯ : พรานนกการพิมพ์.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2534). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ : สุภาการพิมพ์.
- เพ็ญพักตร์ อุทิศ. (2547). *แนวคิดและเทคนิคการสอนทากลุ่ม*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไตวณะบุตร. (2542). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2553). *คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลางการเรียนรู้*. พระนครศรีอยุธยา : เทียนวัฒนา พรินท์ติ้ง.
- รัชณี กัลยาวิทย์ และอัจฉรา ธารอุไรกุล. (2545). *การวิเคราะห์และออกแบบระบบคอมพิวเตอร์
สมัยใหม่*. กรุงเทพฯ : บริษัทการศึกษา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2554*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชันส์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2538). *กระบวนการบริหารการศึกษา. ในเอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมผู้บริหาร
สถานศึกษาระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). *ปฎิวัติการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : มติชน.
- วทัญญู วุฒิวรรณ. (2553). *ผลการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์เชิงรุกเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และความสามารถในการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรนิษฐา เลขนอก. (2560). *โปรแกรมการพัฒนาคู่มือด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วรรณิ์ แกมเกต. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วราภรณ์ โพธิ์ศรีประเสริฐ. (2545). *การพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2542). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ : สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- วิริญ แวงโสธรณ์. (2561). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 24*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศศิวิมล มีอำพล. (2543). *การจัดหาและการใช้ทรัพยากร*. กรุงเทพฯ : วิโรจน์พรินต์ติ้ง แอนด์เลเบล.
- ศักดิ์ดา ไชกิจภิญโญ. (2548). *สอนอย่างไรให้ Active Learning*. *วารสารนวัตกรรมการเรียนการสอน*, 2(2), 12-15.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล และคณะ. (2549). *หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2555). *ครูวิทยาศาสตร์มีอาชีพ แนวทางสู่การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : อินเทอร์เน็ตดูเคชั่น ซัพพลายส์.
- สร ปิ่นอักษรสกุล. (2552). *การนำเทคนิคการสนทนากลุ่มย่อยมาเพื่อพัฒนาองค์กรและบุคคล*. *ควอลิตีไวย์*, 15(134), 33-34.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และสรายุทธ กันหลง. (2553). *ภาวะผู้นำใ้บริการในองค์กร : แนวคิดหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัย*. ขอนแก่น : คลังน่านาวิทยา.
- สาโรช บัวศรี. (2526). *จริยธรรมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *Active Learning (การเรียนรู้แบบกัมมันต์)*. [ออนไลน์]. ได้จาก : www.esdc.go.th. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 กันยายน 2563].
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 2. (2548). *แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2548*. เลย : สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาลอย เขต 2.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. (2562). *สรุปข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-net) ปีการศึกษา 2558-2561*. สกลนคร : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). *เอกสารประกอบการศึกษาด้วยตนเอง หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารและผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู*. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *จากจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน...สู่ขั้นเรียน การจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). *คู่มือการประกอบวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : สกศ.
- สุชาติ วัฒนชัย. (2558). *การออกแบบการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21*. [ออนไลน์].
ได้จาก : <http://www.slideshare.net/anuchalive/21-49899317>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2563].
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2559). *หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติทางการบริหารและพัฒนาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : แอนนา.
- สุธาสินี คุ่มพะเนียด. (2561). *แนวทางการพัฒนาครูระดับประถมศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุมาลี ชัยเจริญ. (2551). *เทคโนโลยีการศึกษา : ทฤษฎีหลักการสู่การปฏิบัติ*. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวนีย์ แสงใส. (2561). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กคน. อุตรธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- พรรษา สุขกาล. (2543). *การพัฒนารูปแบบโปรแกรมการทำงานระหว่างเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมในการทำงานของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา* สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หวน พิณัฐพันธ์. (2548). *การบริหารโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : ไอเดียสโตร์.
- อนันต์ พันนึก. (2554). *ทำการวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรภัทร สิทธิรักษ์. (2540). *หลักการสอน*. นครศรีธรรมราช : คณะครุศาสตร์ สถาบันนครศรีธรรมราช.
- อรุณี อ่อนสวัสดิ์. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัย*. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อรุโณทัย ระหา. (2560). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุกฤษณ์ กาญจนเกตุ. (2543). Competency-Based Human Research management. *วารสารการบริหารคน*, 21(4), 19–22.
- อุทุมพร จามรมาน. (2540). *แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกจิตตรา ใหญ่สว่าง. (2554). *การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเชิงสมรรถนะ เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของตัวแทนประกันวินาศภัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอียน สมิต และอนงค์ วิเศษสุวรรณ. (2550). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ Facilitating Student Centerd Learning*. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 18(2), 1–10.
- AL-Behais, S. and Khalil, S. (2011). The Impact Professional Development on Teacher Practices and Teaching Efficacy. *Dissertation Abstracts International*, 73(03), 144–A.
- Bar, M.J. and Keating, L.A. (1990). Introduction: Elements of program development. In M.J. Barr Keating and Associates. *Developing effective student services program*. San Francisco : Jossey-Bass.

- Barr, M.W and other. (1985). *Developing Student Affairs Program :System Approaches for Practitioner*. San Francisco, California : Jossey-Bass.
- Bonwell, C.C. and Eison, J. A. (1992). *Active learning :Creating excitement in the classroom*. Washington, DC : Education Resource Information.
- Caffarella, R.S. (1994). *Planning programs for adult learners*. USA : Jossey-Bass.
- Confer, C.S. (2005). Student Participation in a Process of teacher Cahng : Toward Student Centered Teaching and Learning. *Dissertations Abstracts International*, 66(3), 2573–A.
- Fink, L.D. (1999). *Active Learning*. [online], Available from : <http://www.honolulu.hawaii.edu/intranet>. [accessed 21 January 2020].
- Good C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill Book.
- Haberman, M. and Stinnetl T.M. (1973). *Teacher education and the New profession of the Teaching*. Berkeley California : Mecutchion.
- Knowles, M.S. (1980). *The modern practice of adult education: From pedagogy to andragogy*. New Jersey : Cambridge Adult Education.
- Macatangay, A. and Brown, M. (2006). The Impact of Action Research for Professional Development : Case Studies in two Manchester schools. *Westminster Studies in Education*, 25(1), 35–45.
- McAschan, D.D. (1979). *Competency Based Education and Behavioral object*. New Jersey : Education Technology.
- McClelland, D. (1973). Testing for Comtence Rather than for Inlessigence. *American Psychological*, 28(1), 1–14.
- Meyers, C. and Jones, T.B. (1993). *Promoting active learning: Strategies for the collage classroom*. San Francisco : Jossey-Bass.
- Niedermeyer, E. (1968). The Lennox–Gastaut syndrome: a severe type of childhood epilepsy. *Electroencephalogr Clin Neurophysiol*, 24, 283.
- Niesz, T.M. (2004). The Project Approach to Learning : how the project Approach Provide Opportunities for Authentic Learning. *Masters Abstracts International*, 42(2), 378.

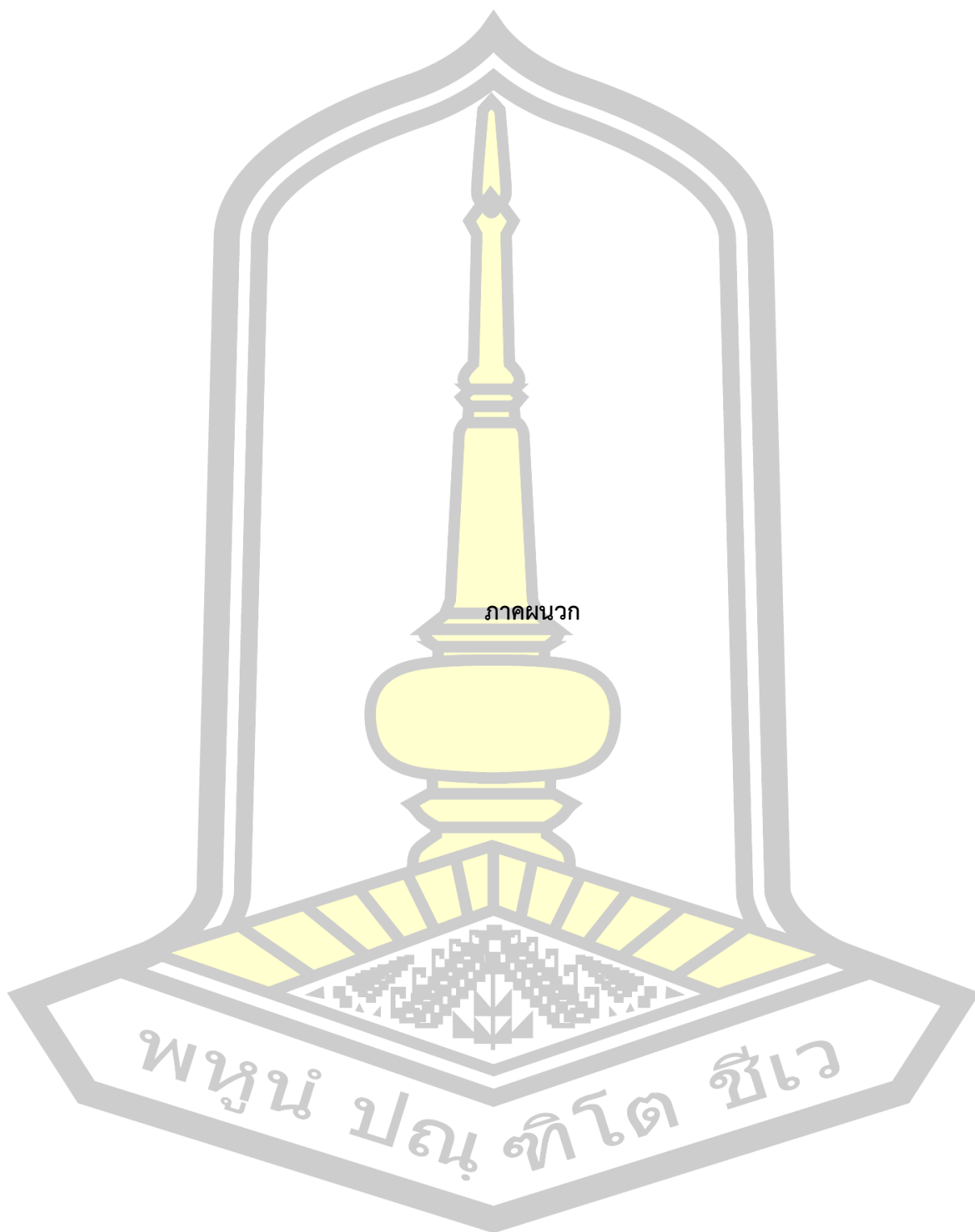
Rothwell, W.J. and Cookson, P.S. (1997). *Beyond instruction: Comprehensive program planning for business and education*. San Francisco : Jossey-Bass.

Scriven, M. (1991). A Unified Theory of Teacher Evolutions. *Studies in Education evolutions*, 21, 111–129.

Silberman, M. (1996). *Active Learning 101 strategies to teach any subject*. Boston : Allyn & Bacon.

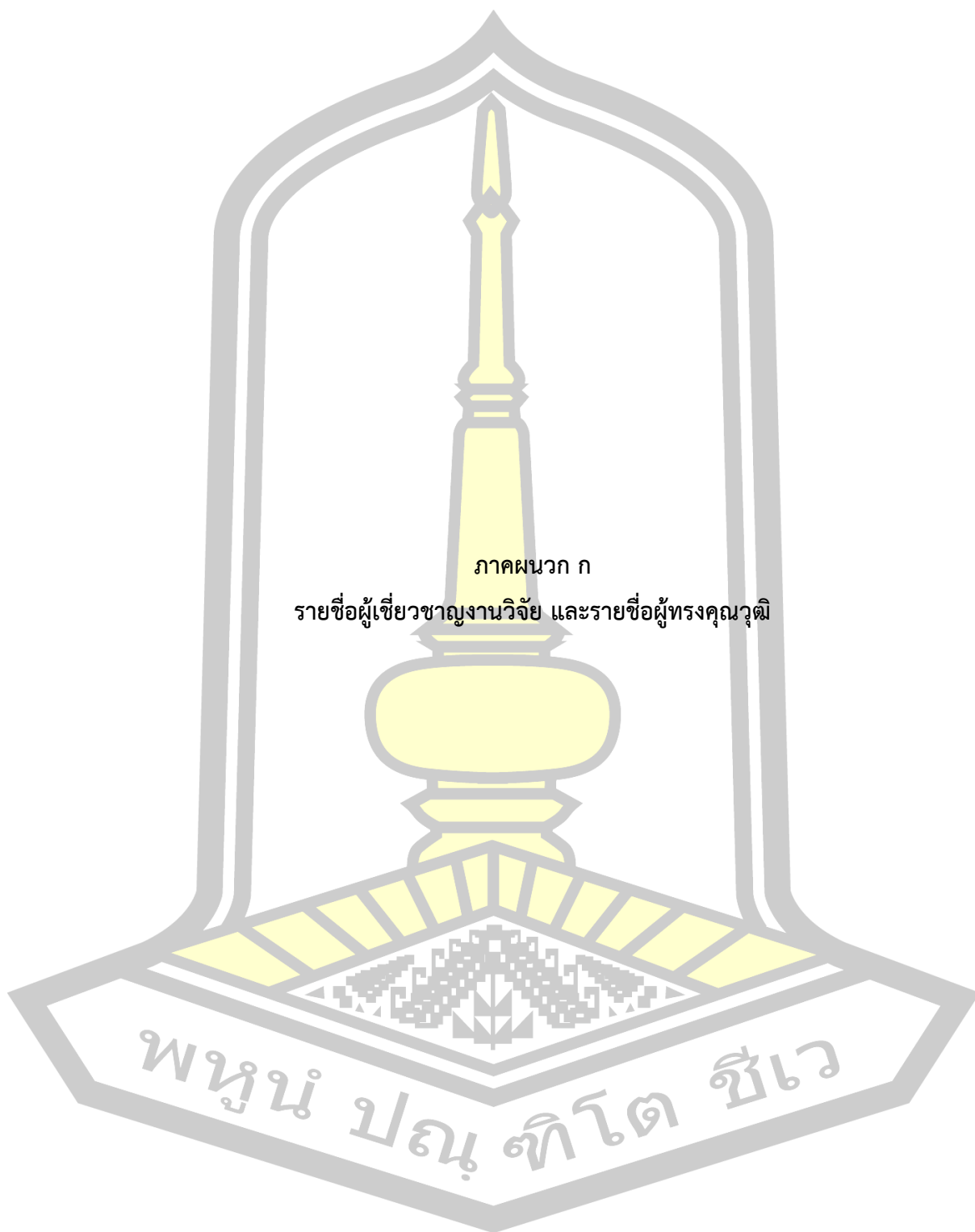
Steel, C. and Craig, E. (2006). Reworking Industrial Models, Exploring Contemporary Ideas, and Fostering Teacher Leadership. *ERIC*, 87(9), 676–680.

ภาคผนวก

พูนํ ปณํ ทิโต ชีเว

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญงานวิจัย

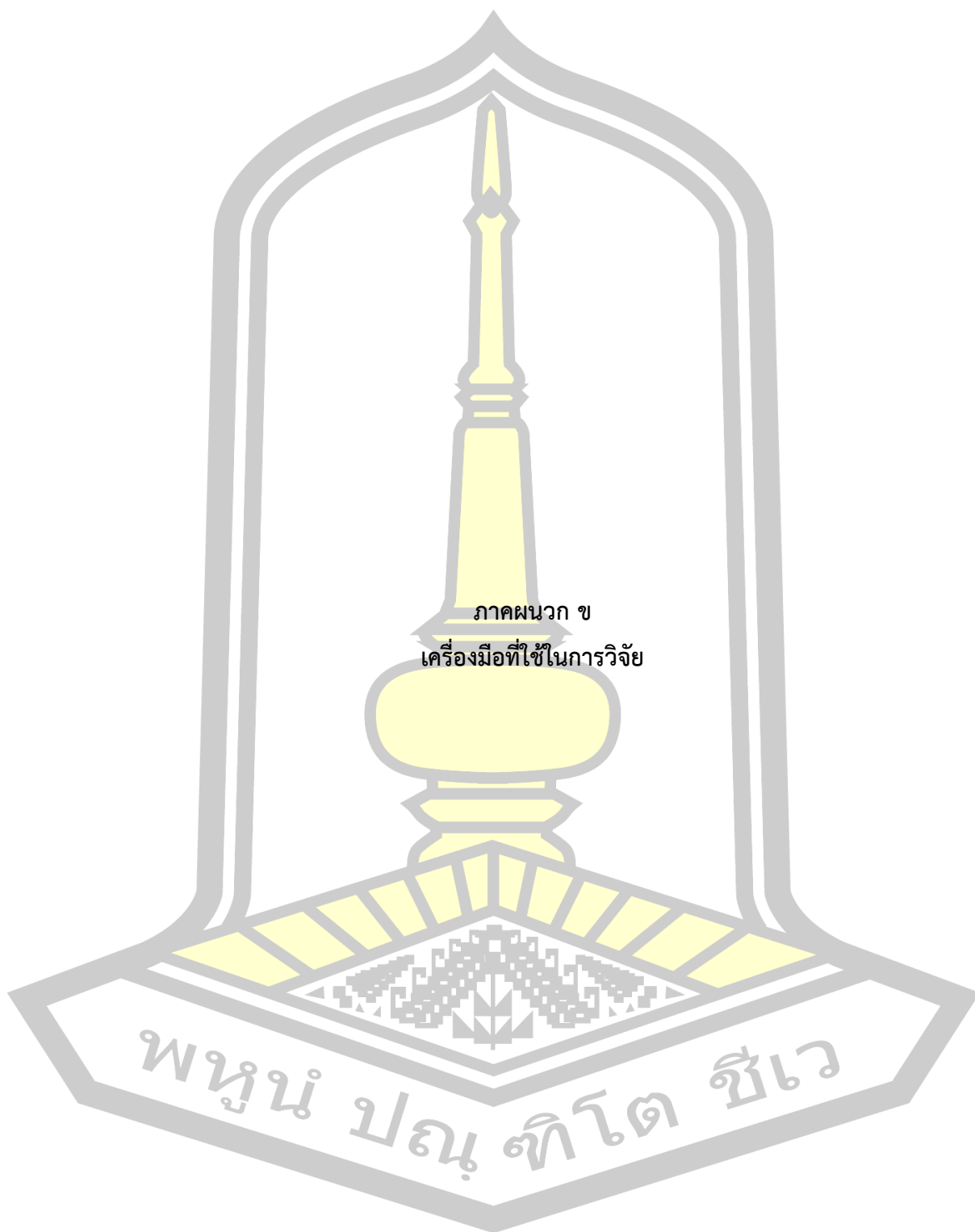
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี
การศึกษา ดุษฎีบัณฑิต บริหารการศึกษา
ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. นายสุบรรณ นาสพัส
การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา
ตำแหน่งผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ โรงเรียนธรรมบวรวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
3. ดร.ไพบูรณ์ เกตวงษา
การศึกษา ดุษฎีบัณฑิต ชีววิทยา
ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
4. นางสาวสุวิณลา แวงดา
การศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้
ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม
5. นางประภาพรพรณ สุนันธรรม
การศึกษามหาบัณฑิต วิจัยและพัฒนาการศึกษา
ตำแหน่ง ครู วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ โรงเรียนบะฮีวิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

พหุบัณฑิต ชีวะ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.ณรงค์ศักดิ์ พรหมวัง อาจารย์สาขาวิจัยหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. นายวิชิต ประทัยเทพ รองผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวานรนิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร กระทรวงศึกษาธิการ
3. นางวิราวัลย์ ชัยทวีกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนคำเพิ่มพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร กระทรวงศึกษาธิการ
4. นางพัชรี แก้วตาบรรเจิด ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนางามเล่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 กระทรวงศึกษาธิการ
5. นายอภิสิทธิ์ จิระสวัสดิ์พงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาเลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 กระทรวงศึกษาธิการ
6. นางไศรดา พรหมสาขา ณ สกลนคร ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 กระทรวงศึกษาธิการ
7. ดร.มาณวิกา ทิพย์ศรี ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร กระทรวงศึกษาธิการ
8. นางสุภาพ อามุกะ ครู วิทยฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร กระทรวงศึกษาธิการ
9. นายสืบศักดิ์ สวัสดิ์ ครู วิทยฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

แบบประเมินความความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาสำหรับการวิจัย
การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

คำชี้แจง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิกรอกข้อมูลของท่านสำหรับการอ้างอิงที่ถูกต้องต่อไปนี้

1. ชื่อ-สกุล (นาย/นาง/นางสาว/ดร.) .....
2. ตำแหน่ง.....
3. สังกัด.....
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด ..... สาขาวิชา.....
- สถาบัน .....
5. เป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้าน (เลือกได้มากกว่า 1 ด้าน)
  - ระเบียบวิธีวิจัย
  - การวัดและประเมินผลการศึกษา
  - การบริหารการศึกษา
  - อื่นๆ .....

ตอนที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ในแต่ละข้อโดยทำเครื่องหมาย ลงในช่อง “ความสอดคล้อง” ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

-1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

เมื่อท่านพิจารณาคำพื้นฐานแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ เพื่อผู้วิจัยจะได้นำมาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ข้อที่	องค์ประกอบ / ตัวชี้วัด	+1	0	-1	หมายเหตุ
การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์					
ในขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน					
1.	การนำเข้าสู่บทเรียนใช้เวลาสั้นๆ กระชับ พอเหมาะพอดี				
2.	เมื่อผู้เรียนมีความสนใจครูต้องรีบขึ้นบทใหม่ทันที				
3.	สิ่งที่ใช้นำเข้าสู่บทเรียน เอื้อกับบทเรียน หรือสอดคล้องกับบทเรียน				
4.	การจูงใจเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนกระทำให้กระชับพอเหมาะพอดี เมื่อผู้เรียนมีความสนใจครูขึ้นบทเรียนใหม่ทันที				
5.	ผู้สอนเลือกนำเข้าสู่บทเรียนใช้วิธีใหม่ ๆ และเหมาะสม				
6.	ผู้สอนศึกษาความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน และเลือกวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน				
7.	ผู้สอนมีการศึกษาเทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียนแต่ละวิธีให้เข้าใจและฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ				
การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์					
ในขั้นศึกษาและวิเคราะห์					
1.	ผู้สอนเป็นผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล				
2.	ผู้สอนชักถามนักเรียนเพื่อนำไปสู่การศึกษาและวิเคราะห์				
3.	ผู้สอนสังเกตและรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแก่นักเรียน				
4.	ผู้สอนมีการให้กำลังใจและเสนอประเด็นที่ชี้แนะแนวทางนำไปสู่การศึกษาและวิเคราะห์				
5.	ผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มรวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งสมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม				
6.	ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้				
7.	ผู้สอนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่ผู้เรียน				

ข้อที่	องค์ประกอบ / ตัวชี้วัด	+1	0	-1	หมายเหตุ
การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง					
1.	ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม เขียนรายงานสรุปที่เกิดขึ้นจากการศึกษาและวิเคราะห์ร่วมกัน				
2.	ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะหรือปรากฏการณ์ต่างๆ				
3.	ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยหลากหลายวิธี เช่น ทำการทดลอง ทำกิจกรรมภาคสนามการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อใช้สร้างสถานการณ์จำลอง (Simulation) การศึกษาข้อมูลจากเอกสารอ้างอิง				
4.	ผู้สอนมีวิธีการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติอย่างอิสระ				
5.	ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียน ปฏิบัติ ตามความคิดรวบยอดและความเข้าใจของตัวเอง และกลุ่ม				
6.	ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนลงมือ เลือกรูปวิธีการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม				
7.	ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถจับประเด็นที่สำคัญจากปรากฏการณ์ได้และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถอธิบายความคิดรวบยอดได้				
การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้					
1.	ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้ศึกษามา และที่ผลได้ปฏิบัติ นำมาลงสรุป				
2.	ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้ศึกษามา ผลที่ได้ปฏิบัติข้อสรุปและนำมาเสนอในรูปแบบต่างๆ				
3.	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อธิบายความรู้ความเข้าใจอย่างหลากหลาย				
4.	ส่งเสริมให้ผู้เรียนอ้างอิงข้อมูลที่มีอยู่พร้อมทั้งแสดงหลักฐานและถามคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้				

ข้อที่	องค์ประกอบ / ตัวชี้วัด	+1	0	-1	หมายเหตุ
การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้					
1.	ผู้สอนมีการจัดเตรียมโอกาสให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน				
2.	ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปสร้างความรู้ใหม่				
3.	ผู้สอนแนะแนวทางในการนำความรู้เดิมไปสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่				
4.	ผู้สอนมีการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามผลที่เกิดขึ้น				
การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในขั้นประเมินผล					
1.	ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนโดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมการวัดและประเมินผล				
2.	การวัดและประเมินผลการเรียนสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร				
3.	การประเมินผลการเรียนประกอบด้วยการประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน				
4.	การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนการประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย				
5.	การประเมินผลสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดธรรมชาติของวิชาและผู้เรียน				
6.	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนรู้ได้				

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นายวิทยา สมพมิตร

นิสิตปริญญาโท สาขาบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าเพื่อการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครู
ด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงต่อสถานภาพของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. สถานภาพ

ผู้อำนวยการสถานศึกษา (ข้ามไปตอนที่ 2)

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา (ข้ามไปตอนที่ 2)

ครูผู้สอน

3. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน

ภาษาไทย

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

วิทยาศาสตร์

ภาษาต่างประเทศ

คณิตศาสตร์

ศิลปศึกษา

การงานและเทคโนโลยี

พลศึกษา

4. ประสบการณ์การสอน

0 -2 ปี

3- 5 ปี

5 ปีขึ้นไป

พูนุ์ ปณุ์ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ประกอบด้วย 6-ขั้นตอนดังนี้ 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 2) ชั้นศึกษาและวิเคราะห์ 3) ชั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง 4) ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ 5) ชั้นปรับปรุงผลการเรียนรู้/การนำไปใช้ 6) ชั้นประเมินผล

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติ หากโรงเรียนของท่านได้ดำเนินการซึ่งตรงกับระดับปฏิบัติตามเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้แบบ
Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ข้อ ที่	การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning	สภาพที่ปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ชี้นำเข้าสู่บทเรียน											
1.	การนำเข้าสู่บทเรียนใช้เวลาสั้นกระชับ										
2.	มีการเลือกวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนที่สอดคล้องกับ บทเรียน										
3.	การนำเข้าสู่บทเรียนแต่ละบทเรียนมีความหลากหลาย										
4.	มีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนเหมาะสมกับผู้เรียน										
5.	มีการใช้วิธีการเข้าสู่บทเรียนโดยใช้วิธีใหม่ๆไม่ซ้ำซาก										
6.	มีการศึกษาเทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียนและฝึกฝนจน เกิดความชำนาญ										

ข้อ ที่	การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning	สภาพที่ปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์							
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			
3.	ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการเรียนรู้													
4.	ครูผู้สอนเน้นให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง													
5.	ครูเป็นผู้สังเกตเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อช่วยให้องค์ความรู้ที่ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น													
ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้														
1.	ครูเป็นผู้ชี้แนะเพิ่มเติมจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้													
2.	ผู้เรียนค้นพบ ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตน หลังดำเนินการจัดการเรียนรู้													
3.	ผู้เรียนสามารถสะท้อนความคิด มีการแสดงผลงาน การจัดนิทรรศการ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ													
ขั้นประเมินผล														
1.	ครูมีการประเมินผลความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ครบทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ความรู้สึก และด้านทักษะ การปฏิบัติ													
2.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล													
3.	มีการวัดผลที่เน้นการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน													
4.	มีการประเมินผลระหว่างการเรียนการสอนและ ประเมินสรุปรวม													

ขอขอบพระคุณอย่างสูง
 นายวิทยา สมพมิตร
 นิสิตปริญญาโท สาขาบริหารและพัฒนาศึกษา
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best practice)
 สำหรับการวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครู
 ด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบแนวทางการการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอนได้แก่
 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
 ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อหน่วยงานหรือบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นายวิทยา สมพมิตร

นิสิตปริญญาโท สาขาบริหารและพัฒนการศึกษา
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปรณ ทัต สิว

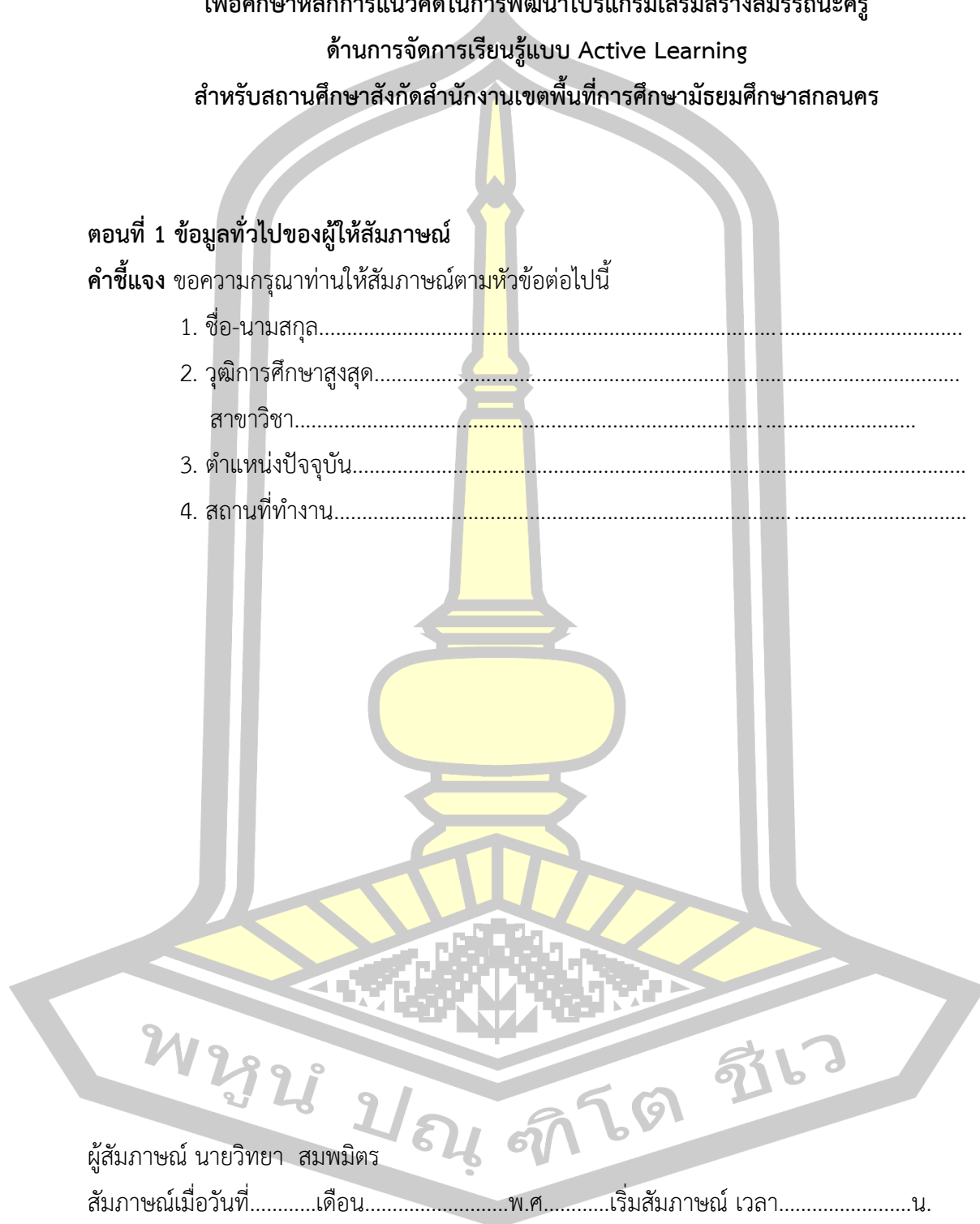
แบบสัมภาษณ์

เพื่อศึกษาหลักการแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครู
ด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อ-นามสกุล.....
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....
สาขาวิชา.....
3. ตำแหน่งปัจจุบัน.....
4. สถานที่ทำงาน.....

ผู้สัมภาษณ์ นายวิทยา สมพมิตร

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เริ่มสัมภาษณ์ เวลา.....น.

สถานที่.....

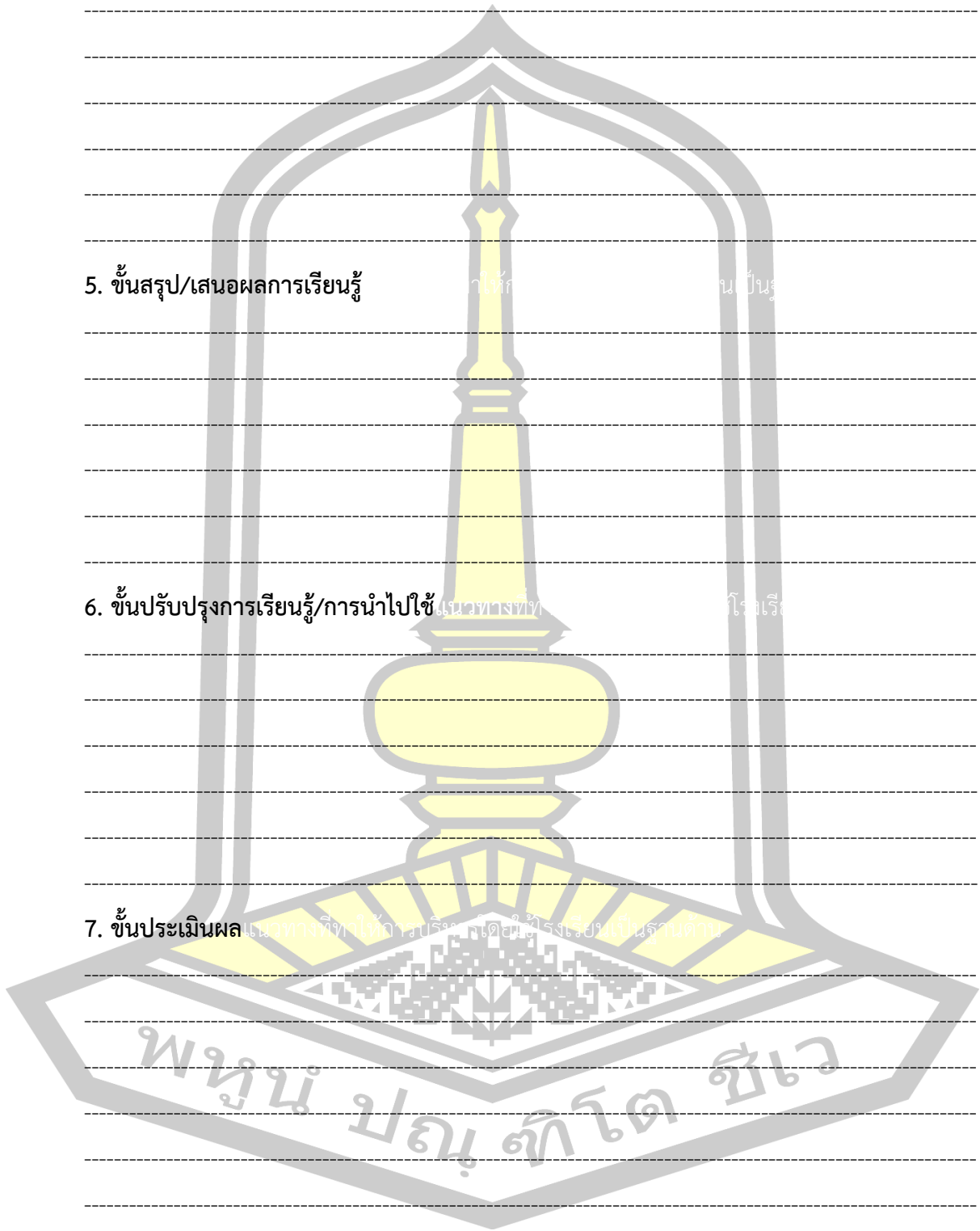

4. **ขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง**

5. **ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้**

6. **ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้**

7. **ขั้นประเมินผล**

8. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ อื่นๆ

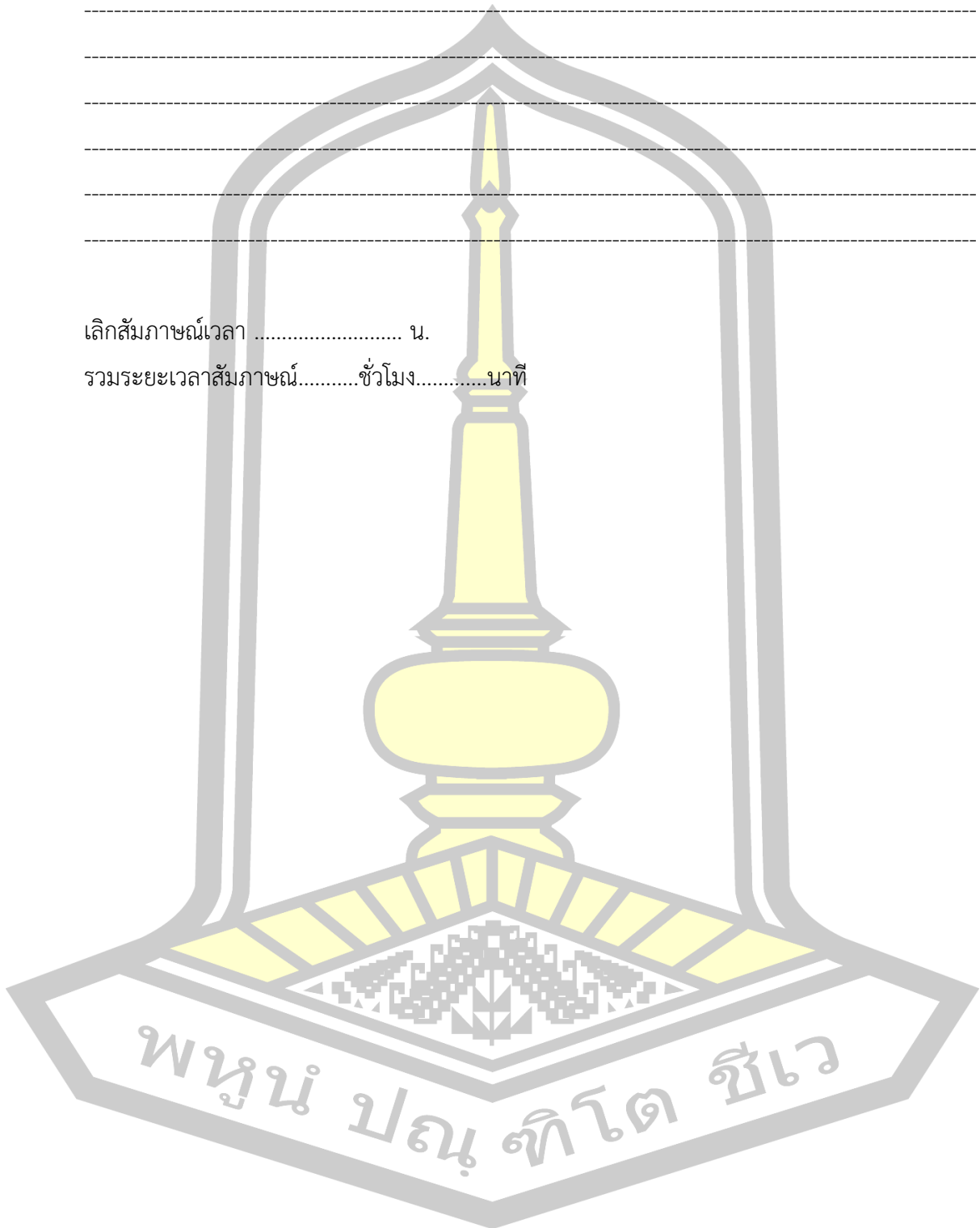

เลิกสัมภาษณ์เวลา ..... น.

รวมระยะเวลาสัมภาษณ์.....ชั่วโมง.....นาที

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สำหรับการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
วันที่ 25 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564
สถานที่ ห้องเกียรติยศ โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส เวลา 13.30 – 16.30 น.

	ประเด็น	ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน		
1.	การนำเข้าสู่บทเรียนใช้เวลาสั้นกระชับ	.....
2.	มีการเลือกวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนที่สอดคล้องกับบทเรียน	.....
3.	การนำเข้าสู่บทเรียนแต่ละบทเรียนมีความหลากหลาย	.....
4.	มีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนเหมาะสมกับผู้เรียน	.....
5.	มีการใช้วิธีการเข้าสู่บทเรียนโดยใช้วิธีใหม่ๆไม่ซ้ำซาก	.....
6.	มีการศึกษาเทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียนและฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ	....
ขั้นศึกษาและวิเคราะห์		
1.	ผู้สอนเป็นผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลข้อมูล นำเสนอและอภิปรายผล	....
2.	ผู้สอนชักถามนักเรียนเพื่อนำไปสู่การศึกษาและวิเคราะห์	.....
3.	ผู้สอนสังเกตและรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแก่นักเรียน	.....
4.	ผู้สอนมีการให้กำลังใจและเสนอประเด็นที่ชี้แนะแนวทางนำไปสู่การศึกษาและวิเคราะห์	.....
5.	ผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มรวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งสมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม	....
6.	ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้	.....
7.	ผู้สอนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่ผู้เรียน	.....

ประเด็น		ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
ขั้นฝึกหัด/ปฏิบัติ/ทดลอง		
1.	ผู้เรียนลงมือปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วม	.....
2.	ผู้เรียนมีการฝึกหัด ปฏิบัติทดลองโดยใช้กระบวนการกลุ่ม	.....
3.	ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อสนเทศ หรือปรากฏการณ์ต่างๆ	.....
4.	ผู้เรียนมีการทำการทดลอง หรือทำกิจกรรมภาคสนามหรือ การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อสร้างสถานการณ์จำลอง	.....
5.	ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการลงมือปฏิบัติ	.....
ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้		
1.	ผู้เรียนนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ลงมือปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ มาสรุปผลโดยกลุ่ม	.....
2.	นำผลการเรียนรู้ และผลสรุปนำเสนอในชั้นเรียน	.....
3.	ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการ เรียนรู้	.....
4.	ครูผู้สอนเน้นให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง	.....
5.	ครูเป็นผู้สังเกตเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อช่วยให้องค์ ความรู้ที่ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น	.....
ขั้นปรับปรุงการเรียนรู้/การนำไปใช้		
1.	ครูเป็นผู้ชี้แนะเพิ่มเติมจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	.....
2.	ผู้เรียนค้นพบ ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนหลัง ดำเนินการจัดการเรียนรู้	.....
3.	ผู้เรียนสามารถสะท้อนความคิด มีการแสดงผลงาน การจัด นิทรรศการ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ	.....

ประเด็น		ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
ขั้นประเมินผล		
1.	ครูมีการประเมินผลความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ครบทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ความรู้สึก และด้านทักษะการปฏิบัติ	....
2.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล	.....
3.	มีการวัดผลที่เน้นการปฏิบัติงาน เพิ่มสะสมผลงาน	.....
4.	มีการประเมินผลระหว่างการเรียนการสอนและประเมินสรุปรวม	....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างภาพประกอบการสัมมนาการศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
ด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และตัวอย่างภาพประกอบการสนทนากลุ่ม

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

ภาพประกอบการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)
ด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

สัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนพังโคนวิทยาคม จังหวัดสกลนคร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร กระทรวงศึกษาธิการ

สัมภาษณ์ ครูโรงเรียนพังโคนวิทยาคม จังหวัดสกลนคร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร กระทรวงศึกษาธิการ

ภาพประกอบการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)
ด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

สัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา จังหวัดสกลนคร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร กระทรวงศึกษาธิการ

สัมภาษณ์ครู โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา จังหวัดสกลนคร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร กระทรวงศึกษาธิการ

ภาพประกอบการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)
ด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

สัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนปลาปากวิทยา จังหวัดนครพนม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม กระทรวงศึกษาธิการ

สัมภาษณ์ครูผู้สอน โรงเรียนปลาปากวิทยา จังหวัดนครพนม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม กระทรวงศึกษาธิการ

การสนทนากลุ่ม

การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) สำหรับการวิจัย เรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะ
 ครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
 สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
 มีผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมทั้งหมด 9 ท่าน
 วันที่ 25 เดือน กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 13.30 – 16.30 น.
 สถานที่จัดการสนทนากลุ่ม ห้องเกียรติยศ โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

ภาคผนวก ง
หนังสือราชการที่ใช้ในการติดต่อประสานงาน

พหุบัน ปณุ ทิโต ชีเว

โรงเรียนธรรมบวรวิทย์
 รับที่ 912.
 วันที่ 8, ก.ย., 63
 เวลา 10.00 น.

ที่ อว 0605.5(2)/ว2684

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

2 กันยายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายสุบรรณ นาสพัส *นอ.ร.ธรรมบวรวิทย์*

ด้วย นายวิทยา สมพมิตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

รศ.ดร. รังสรรค์ โฉมยา
 รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

1) เพื่อโปรดทราบ *วิเศษ*
 2) เพื่อโปรดพิจารณา *จก.บ.จ.*
 3) เพื่อโปรดพิจารณา *บุศกร*
 4) เพื่อโปรดพิจารณา *ธีรวัฒน์*
 7) อื่น

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
 รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ดำเนินการ เข้าที่ประชุม
 แจ้งครูผู้สอน ชุมติ
 ติดประกาศ

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
 โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
 เบอร์โทรนิสิต 0991796945

(ลงชื่อ) *Sons*
 8 ก.ย. 63

ที่ อว 0605.5(2)/ว2684

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

2 กันยายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ไพบูรณ์ เกตวงษา

ด้วย นายวิทยา สมพมิตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โอมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0991796945

(ดร.ไพบูรณ์ เกตวงษา)
ศึกษานิเทศก์ สท.ม.23

ที่ ขว 0605.9(2)/ว2684

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

2 กันยายน 2563

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาวสุวิมลลา แวงตา

ด้วย นายวิชา สหมิตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ไปเชิงศึกษ และทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัช นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอลงความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อมีติดจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งรงค์ โอมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0991796945

รับส่งให้คณาจารย์
ที่
(นางสาวสุวิมลลา แวงตา)
6 กันยายน 2563

ที่ อว 0605.5(2)/ว2684

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

2 กันยายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางประภาพรณ สุบันธรรม

ด้วย นายวิทยา สมมติสร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดมี รองศาสตราจารย์ ดร.ฉวีวรรณ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตรรงค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรโมบาย 0991796945- นิสิตผู้ช่วยศาสตราจารย์
Dr. Jitsorn Inom

ที่ ธา 0605.5(2)/ว2773

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 กันยายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิามหาศึกษา

ด้วย นายวิชา สมพมิตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้นับแบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 23" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าวิทยุตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วิรินทร์ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายวิชา สมพมิตร ทำการทดลอง ใช้เครื่องมือเพื่อมีมติจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชรวิทย์ นอมสา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรมือถือ 0991796945

ที่ ธว 0605.5(2)/ว2773

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 กันยายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแพะพิทยาคม

ด้วย นายวิชา สมณมิตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เขต 23" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์ (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายวิชา สมณมิตร ทำการทดลอง ใช้เครื่องมือเพื่อ นิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร นามวรรณ)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์,โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0991796945

ที่ อว 0605.5(2)/ว2749

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

24 กันยายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

ด้วย นายวิทยา สมภมิตร์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดร.สถิตกุล (กศม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิษฐ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ยอนุญาตให้ นายวิทยา สมภมิตร์ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิงสวรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0991796945

ที่ อว 0605.5(2)/ว2700

คณะกรรมการฯ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

25 กันยายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนท่งโคกวิทยาคม

ด้วย นายวิชา สมภมิตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าวิทยุตร (กศ.ม) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรินทร์ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านศึกษาสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พึงเป็นอย่างไรว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิรินทร์ นามวรรณ)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและนันทศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรมือถือ 0991796945

ที่ อว 0605.5(2)/ว2700

คณะกรรมการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

25 กันยายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกุศบาทพัฒนาศึกษา

ด้วย นายวิชา สมณัตถ์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้นแบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะอักษร (ก.ศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรินทร์ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณามาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พึงเป็นอย่างไรขอ
คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิรินทร์ โนนยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0991796945

ที่ อว 0605.5(2)/ว2700

คณะกรรมการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

25 กันยายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาฐานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนปลาปากวิทยา

ด้วย นายวิชา สมภณิตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้นแบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณามาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านศึกษาฐานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พึงป็นอย่างนี้จึงว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วันธร นามวรรณ)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรมือถือ 0991796945

ที่ อว 0605.5(2)/ว2698

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 กันยายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ ดร.ณรงค์ศักดิ์ พรหมวัง

ด้วย นายวิทยา สมพมิตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0991796945

(อ.ร.รังสรรค์ พรหมวัง)

ที่ อว 0605.5(2)/ว2698

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 กันยายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายวิชิต ประทัยเทพ

ด้วย นายวิทยา สมพมิตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

- minuta ให้ดจามอนุเคราะห์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0991796945

๒๘ ก.ย. ๖๓.

ที่ อว 0605.5(2)/ว2698

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 กันยายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางวิราวัลย์ ชัยทวีกุล

ด้วย นายวิทยา สมพมิตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โมทยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0991796945

ที่ อว 0605.5(2)/ว2698

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 กันยายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางพัชรี แก้วตาบรรเจิด

ด้วย นายวิทยา สมพมิตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อนิสิตนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0991796945

ที่ อว 0605.5(2)/ว2698

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 กันยายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายอภิสิทธิ์ จิระสวัสดิพงศ์

ด้วย นายวิทยา สมพมิตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0991796945

ม.นุ. อว. ๖๗.

ที่ อว 0605.5(2)/ว2698

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 กันยายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางไศรดา พรหมสาขา ณ สกลนคร

ด้วย นายวิทยา สมพมิตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

- ยืนยันในชื่ออนุเคราะห์

 (นางไศรดา พรหมสาขา ณ สกลนคร)

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0991796945

ที่ อว 0605.5(2)/ว2698

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 กันยายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ ดร.มานวิภา ทิพย์ศรี

ด้วย นายวิทยา สมพมิตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรณ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0991796945

- ทราบ

ที่ อว 0605.5(2)/ว2698

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 กันยายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสุภาพ อามุกะ

ด้วย นายวิทยา สมพมิตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรินธ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0991796945

(นางสุภาพ อามุกะ)
28 กันยายน 2563

ที่ อว 0605.5(2)/ว2698

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 กันยายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายสืบศักดิ์ สวัสดิ์

ด้วย นายวิทยา สมพมิตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรณ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

- นิสิตนิคมอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายสืบศักดิ์ สวัสดิ์)

28 กันยายน 2563

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0991796945

